

EZAYI

TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Ezayi ani cira Amosi, ani cira Oze, ani cira Mise, olugu bee ka baara ke wagati kelen na. Cira Ezayi tun be Zeruzalemu. A ka waajuri ke ni baraka ye fo san biwooro, Zuda mara ra. A ka masacew, ani jamana namogow ladi. O wagati ra, Asiri jamana ta fanga le tun ka bon dunupa yoro caman kan. Cira Ezayi ka Zuda mogow ladi ko o kana o jigi la o siyaw ta fanga kan. Zuda mogow tun ka kan ka o jigi la Matigi Ala kelenpe le kan.

Ezayi ta Kitabu damina ra, a ta kumaw pasinna Zuda mara mogow ma, O kera Asiri jamana ta fanga wagati ra. Nka k'a damina a sura 40 na, a yelemana. Zuda mogow minw tun minana ka taga Babiloni, cira be kuma k'a pasin olugu le ma. O wagati ra, Peresi masace Sirusi le tun be fanga ra. Ale le tun bena se soro Babilonikaw kan, ka Zuda mara mogow labla ka taga o ta jamana ra.

Kitabu ta kumalabanw, minw be damina sura 56 ra, o ye cira ta ladiriw, ani a ta daaririw, ani a ta Alatandodankiriw ye. A be o fo Zuda mogow le ye, minw tun sekora ka na ka bo Babiloni.

Cira Ezayi togo lara ko «Kibaro diman ta cira», sabu ale le ka kisiri ko fo kosebe (12.1–2; 40.10; 52.7; 61.1), ani jurumun yafa ko (6.7; 40.2; 53.5; 55.7), ani jurumun kafari ko (1.18,25; 27.9; 52.15), ani hera (9.6; 26.12; 32.17; 53.5). A k'a yira ko Ala le be o kow bee ke adamadenw bee ye (11.10; 42.6; 45.22). Ala ka mogow min panawoloma k'a ke kisibaga ye, o le bena na, ka na hera ke mogow ye (7.14; 9.5,6; 11.10; 55.3).

Yoroba saba be nin kitabu konko:

Sura 1–39: Asirikaw ta fanga wagati

Sura 40–55: Zuda mara mogow minawagati ka taga Babiloni

Sura 56–66: Izirayelimogow sekowagati ka na o ta jamana ra

Kitabu konokow

Ala ka Izirayelimogow jarakiri (1–12)

Ala bena siyaw tow ta kiti tige (13–23)

Ala ka wagati nataw ta kow fo (24–27)

Ala bena kiti tige k'a ta mogow kisi (28–35)

Ala ka min ke Masace Ezekiyasi ta wagati ra (36–39)

Ala ka Izirayeli ta jususaaro wagati fo (40–55)

Ala ta mogow ta jarakiri ani Ala ta layiriw (56–66)

Kitabu kumakan folo

Ala ka Izirayelimogow jarakiri

(1–12)

1¹ Ala ka nin kow le yira Amosi dence Ezayi ra, Zuda mara ni Zeruzalemu dugu ta ko ra; o kera Zuda masacew Oziyasi, ani Yotamu, ani Ahazi, ani Ezekiyasi ta wagatiw ra^a.

Ala ta mogow ta hakirintanya

² Sankolo, ele ye nin lamen, dugukolo, i toro malol!

Sabu Matigi Ala le be kumana:

«Ne ka denw lamol, ka o ke mogow ye,
nka olugu le murutira ne ma.

³ Hali misi b'a tigi lon,
fali fana k'a ta domunikeyoro lon a tigi ta so;
nka Izirayelimogow ma foyi lon,
ne ta mogow te foyi faamu.»

Zuda jamana halakicogo

⁴ Aw siya jurumunkebaga, bono bena aw soro!

Aw ta terenbariyaw ka ca!

^a1.1 Aw ye nin yoro fle: Oziyasi: Masacew flanan 15.1–7; Yotamu: Masacew flanan 15.32–38; Ahazi: Masacew flanan 16.1–20; Ezekiyasi: Masacew flanan 18.1–20.21.

Aw siya kojugukebaga!
 Aw den cenninw!
 Aw banna Matigi Ala ra,
 aw ka Izirayeli ta Ala saninman dɔgɔya,
 aw ka aw kɔ don a ra.

⁵ Ne bena aw bugɔ aw fan juman le ra tuun?

Mun kosɔn aw be murutira tuma bee?

Aw kunkolo yɔrɔ bee ye jori ye,

aw jusukun bee tɔɔrɔnin lo.

⁶ K'a ta sentege ra ka taga a bla fɔ kunkolo cemance ra,

yɔrɔ si te yi ni bana te min na;

a bee ye bugɔrinɔw ye, ani birindirinɔw, ani jorikenew;

o joriw si ma ko k'a flake, k'a siri;

turu ma mun a si ra k'a dimi suma.

⁷ Aw ta jamana kera yɔrɔ lakolonba ye!

Tasuma ka aw ta duguw jeni;

siya were mɔgɔw le be aw ta dugukolo tɔnɔ domuna aw yere na kɔrɔ.

Yɔrɔ bee cenna k'a ke yɔrɔ lakolon ye,

i ko siya were mɔgɔw ka yɔrɔ min halaki.

⁸ Siyɔn dugu tora a kelen na

i ko gbata min be rezenforo ce ma,

i ko togo min lnin be rezenforo ce ma,

i ko kerekejama ka dugu min lamini.

⁹ Ni Fangatigi Ala tun ma mɔgɔ dama dama kisi ka olugu to an kɔ,

an tun bena ke i ko Sodɔmukaw;

an ni Gomɔrikaw^b bee tun bena ke kelen ye.

Izirayelimɔgɔw ta batori kera haramu ye

¹⁰ Aw ye Matigi Ala kumakan lamɛn,

aw Sodɔmu dugu namɔgɔw!

Aw ye aw toro malɔ an ta Ala ta sariya ta kumaw ra,

aw Gomɔri dugumɔgɔw^c!

¹¹ «Aw ta began saraka* caman be mun le na ne ye?

Matigi Ala ko ten.

Ne fara aw ta sagajigi saraka jenitaw* ra,

ani aw ta misiden sarakaw ta turuw.

Misitoranw, ani sagadenw, ani bakɔrɔninw joriw,

ne te o si fe tuun.

¹² Aw bena lo ne na kɔrɔ,

ka to ka tagama ne ta batoso lukene ra!

Jɔntigi le ka aw ci o ra?

¹³ Aw ye aw ta siman saraka* nacintanw bɔri dabra;

ne be aw ta wusunan sarakaw* fana haramuya.

Aw be batori minw ke karokuraw ra, ani Nenekirilonw* na, ani jamalajenbaw ra,

ne te se ka sɔn o si ma tuun;

sabu aw be terenbariya ni Alabato jen.

¹⁴ Aw ta karokura nanagbew, ani nanagbelonbaw,

ne be o bee kɔninya.

O kera doni le ye ne kunna,

ne segera o kɔrɔ.

¹⁵ Hali ni aw be aw boro kɔrɔta,

ne be ne na dogo aw ma.

Hali ni aw ka aw ta daaririw caya cogo o cogo,

ne tena aw lamɛn,

sabu mɔgɔw jori ka aw borow bee maraga.

^b1.9 Sodɔmukaw, ani Gomɔrikaw tun ka kojugu caman ke fɔɔfɔɔ, o kosɔn Ala ka o duguw halaki. O kuma be sɔrɔ Damina 19.24–25.

^c1.10 O kɔrɔ ye ko Izirayeli kuntigiw ta kewalew tun juguyara ka ke i ko Sodɔmu ni Gomɔri dugumɔgɔw ta kewalew, o kosɔn Ala be o suma ni o mɔgɔw ye.

¹⁶ Aw ye ko ka aw yere saninya,
aw ye aw ta kewalejuguw bo ne na korɔ,
aw ye kojugu dabra.

¹⁷ Aw ye kojuman ladegi,
aw ye can jini,
aw ye mago tɔɔɔninw demɛ,
aw ye feritaw ta kiti tige ka o ta jo di o ma,
aw ye lo ni muso ce saninw kunkow ye.»

¹⁸ «Ayiwa, aw ye na, an ye kuma ka ben sa!
Matigi Ala ko ten.
Hali ni aw ta jurumunw wulennin lo cancan,
o bena gbe pepepe.
Ni o wulennin lo fo k'a fin,
o bena gbe i ko sagasi gbeman.

¹⁹ Ni aw sonna ka ne kan mina,
jamana fenw bee ra pumanmanw, aw bena o le domu.

²⁰ Nka ni aw banna, ni aw ka muruti,
o tuma kerekemuru le bena aw domu,
sabu Matigi Ala yere da le k'a fo ten.»

Zeruzalemu ta jurumun

²¹ E, mun le nana ele ke jatɔmuso ye,
ele dugu kankelentigi!
Can tun ka dugu min fa,
terenninya fana tun siginin b'a kɔɔɔ!
Nka sisan, a kera magofagabagaw sigiyɔɔ le ye.

²² Ayiwa, aw ta warigbe kera negebo le ye
aw ta rezenji kera ji gbansan ye.

²³ Aw ta kuntigiw ye mago murutininw le ye;
sonw jɛɔɔɔɔɔnw lo.
Surafenw ka di o ye,
o be boribori bonyafenw le no fe.
O te feritaw ta kiti tige ka o ta jo di o ma,
o te muso ce saninw ta ko panabo, hali o te miiri o ra.

Zeruzalemu saninyacogo

²⁴ O kosɔɔ, Matigi, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala barakaman ko:
«E, ne bena ne yere mɔnebo ne kerebagaw ra fo ka wasa;
ne bena ne yere dimibo ne juguw ra.

²⁵ Ne bena ne boro lawuri ele Zeruzalemu kama tuun;
ne bena i yeele ka negebo bee bo i ra, i ko segen be fen saninya cogo min na,
ka mago bee bo a ra.

²⁶ Ne bena aw ta kititigebagaw sigi o no ra tuun, i ko o tun be cogo min na kakɔɔ,
ka aw ladibagaw fana sigi, i n'a fo o tun be cogo min na fofofo.
Ni o kera, aw ta dugu bena wele ko terenninya ta dugu, dugu kankelentigi!»

²⁷ Siyɔɔ dugu bena kunmabo can sababu ra,
ni o ta mago minw ka nimisa, olugu bena kunmabo terenninya sababu ra.
²⁸ Nka halakiri bena ben mago murutininw, ani jurumunkebagaw bee kan;
minw be ban Matigi Ala ra, olugu bena tunu.

²⁹ O tuma ra, aw bena maroya yirisunbaw kosɔɔ,
o yirisunba minw ko tun ka di aw ye haali;
aw tun ka yiritu minw panawoloma
aw bena maroya olugu kosɔɔ^d.

³⁰ Sabu aw yere bena ke i ko yirisun min flaburuw fɔɔɔɔɔɔɔɔ,
ka ke i ko yiritu jintan.

^d1.29 O korɔ ye ko o tun be jow sɔɔn o yiriw, ani o yirituw jukɔɔɔ.

³¹ Ce barakaman bena ke i ko kɔrɔndemugu,
a ta kewalew be ke tadenw ye;
o fla bee bena jeni jɔɔɔn fe,
mɔɔɔ tena sɔɔɔ ka o tasuma faga.

Siyaw bee bena taga Zeruzalemu

2 ¹ Ala ka ko minw yira Amɔzi dence Ezayi ra, Zuda mara ni Zeruzalemu dugu ta ko ra:

² Wagati dɔw bena se,
o wagatiw ra, Matigi Ala ta batoso lonin be kuru min kan,
o kuru le bena ke kuru tɔw bee kunna;
a bena kɔrɔta ka ke kongoriw bee kunna.

Siyaw bee bena jɔɔɔn lajen caman ka taga o yɔɔɔ ra.

³ Jamana caman ta mɔɔɔw bena taga yi; o bena a fɔ ko:
«Aw ye na, an ye taga Matigi Ala ta kuru saninman kan,
Yakuba ta Ala ta batoso ra,
janko a ye an karan a ta siraw ra,
an ye a ta siraw tagama»;
sabu Ala ta sariya bena bɔ Siyɔn dugu le ra,
Matigi Ala ta kuma bena bɔ Zeruzalemu le.

⁴ A bena siyaw ta kiti tige,
ka jamana caman ta mɔɔɔw ta kow janabɔ.
O bena o ta kerekemuruw yeɛma ka o ke senekedabaw ye,
ka o ta tamanw yeɛma ka o ke wɔrɔsɔw ye;
siya dɔ tena kerekemuru ta dɔ kama tuun,
o si tena kerekecogo karan tuun^e.

⁵ E, Yakuba ta somɔɔw,
aw ye na, an ye tagama Matigi Ala ta yeelen na.

Matigi Ala ta kititigelonba

⁶ Matigi, i banna i ta mɔɔɔw ra, minw ye Yakuba ta somɔɔw ye,
sabu o ta jamana fara terebɔyanfan mɔɔɔw ta landakow ra,
o be lagberiw ke i ko Filisikaw;
minw ye siya were mɔɔɔw ye, o be o boro don olugu le boro.

⁷ O ta jamana fara wari ni sanin na,
o ta naforo da te se ka lon;
o ta jamana fara sow ra,
dan te o ta sowotorow ra.

⁸ O ta jamana fara batofen gbansanw na fana.
O yere boro ka fen minw lalaga, o be o kinbiri gban o le kɔɔɔ;
o be o kinbiri gban o yere boro ta fen lalaganinw kɔɔɔ.

⁹ O kosɔn adamadenw bena suuru,
mɔɔɔw bena majigi.
Nka ele Ala, ele kana yafa o ma de!

¹⁰ Aw ye don faraw jukɔɔɔ;
aw ye don dugukolo jukɔɔɔ,
ka dogo Matigi Ala ta jatige ja,
ani a ta bonya nɔɔɔ ja.

¹¹ Yereyira be adamaden minw ta flerikecogo ra, olugu kun bena suuru,
mɔɔɔ yerebonyabagaw bena majigi;
Matigi Ala kelenpe le bena kɔrɔta o lon na.

¹² Can lo, Fangatigi Ala ka lon dɔ laben
yerebonyabagaw, ani wasobagaw bee kama,
ani minw bee be o yere kɔrɔta;
a bena o bee majigi.

¹³ A bena wuri Liban jamana sediriyiriw jamijanw kama,
ani a yiri kɔrɔtaninw bee kama,

^e2.4 Nin kuma kelenw be sɔɔɔ Mise 4.1–3.

ani Basan mara yirisunbaw bɛɛ kama,
¹⁴ ani kuru jamijanw bɛɛ kama,
 ani kongori kɔrɔtaninw bɛɛ kama,
¹⁵ ani sankasojanw bɛɛ kama,
 ani kogo barakamanw bɛɛ kama,
¹⁶ ani jirakurunbaw bɛɛ kama,
 ani kurunba dawulamanw bɛɛ kama.
¹⁷ Adamaden yadaninw kun bɛna suuru,
 yerebonyabagaw bɛna majigi;
 Matigi Ala kelenpe le bɛna kɔrɔta o lon na.
¹⁸ Batofen gbansanw bɛɛ bɛna tunu pewu.

¹⁹ O bɛna don farawow kɔnɔ,
 ka don fɔ dugukolo jukɔrɔ,
 ka dogo Matigi Ala na, jatigɛ kosɔn,
 ka dogo a ta bonya nɔɔrɔ na;
 o wagati le ra, a bɛna wuri ka jatigɛba bla dunuɲamɔgɔw ra.
²⁰ O lon na, adamadenw tun ka batofen warigberamanw,
 ani batofen saninlaman minw lalaga o yere ye,
 ka o kinbiri gban o kɔrɔ ka o bato,
 o bɛna o fenw firi totow ni tolenw fɛ.
²¹ O bɛna don farawow kɔnɔ,
 ka don fɔ kuruwow kɔnɔ,
 ka dogo Matigi Ala na, jatigɛ kosɔn,
 ka dogo a ta bonya nɔɔrɔ na;
 o wagati le ra, a bɛna wuri ka jatigɛba bla dunuɲamɔgɔw ra.

²² Aw ye aw jigi bɔ adamaden kan,
 sabu ni ale ta nenekiri lɔra dɔrɔn, a ta banna le.
 Se juman le bɛ adamaden ye?

Gbeleya minw bɛna se Zuda mɔgɔw ma

3 ¹ Ayiwa, a fle, Matigi Ala, Fangatigi Ala bɛna Zeruzalemukaw, ani Zuda mara mɔgɔw ta jigi ni o ta demesira bɛɛ bɔsi o ra:
 o ta domuni maraninw bɛɛ,
 ani o ta ji maraninw bɛɛ,
² o ta cɛfariw, ani o ta kerekɛcɛw,
 o ta kititigɛbagaw, ani o ta ciraw,
 o ta lagberikebagaw, ani o ta cɛkɔrɔbaw,
³ o ta kerekuntigi cebiloorutigiw, ani o ta mɔgɔbaw,
 o ladibagaw, o ta lɔnnikɛbagabaw,
 ani o ta subagakuntigiw.
⁴ Ne bɛna denmisenw le kɛ o ɲamɔgɔw ye;
 sinmindenw le bɛna sigi o kunna.
⁵ Jamana mɔgɔw bɛna wuri ɲɔgɔn kama,
 mɔgɔw bɛna wuri o sigiɲɔgɔnw kama;
 denmisenw bɛna mɔgɔkɔrɔbaw fiyɛnya,
 mɔgɔkolon bɛna mɔgɔsɔbɛ fiyɛnya.
⁶ O wagati ra dɔw bɛna taga o balema dɔ mina,
 o ta somɔgɔ dɔ, k'a fɔ a ye ko:
 «Deregeba kelen bɛ ele fɛ, ele ye kɛ an ɲamɔgɔ ye!
 Sigi kuntigiya ra ka nin yɔrɔ lakolonw mara!»
⁷ Nka o lon na, o tigi bɛna kule, k'a fɔ ko:
 «E, ne tɛ se ka aw ta bana keneya dɛ!
 Domuni tɛ ne ta so, fani donta tɛ ne ta so;
 aw kana ne kɛ jamana ɲamɔgɔ ye!»

⁸ ɔnhɔn, Zeruzalɛmu talonna,
 Zuda benna;

sabu o be muruti Matigi Ala kama ni o ta kumacogo ni o ta kewalew ye;
 o te siran a ta bonya nɔɔɔ na.
⁹O yere pada cogo be o jaraki;
 o be o ta jurumun ke k'a yira kene kan i ko Sodɔmukaw^f.
 Hali o t'a dogo.
 Bɔɔɔ bena o sɔɔɔ,
 sabu o be kojugu le labenna o yere na.

¹⁰Aw y'a fɔ mɔɔɔ terennin ye ko ale ta ka di,

sabu a bena a ta baara tɔɔɔ sɔɔɔ.

¹¹Nka mɔɔɔjugu ta bena ke bɔɔɔ le ye, kojugu le bena se ale ma,
 sabu a boro ka baara min ke, o sara le bena di a ma.

¹²Minw be o ta jagboyafanga sigira ne ta mɔɔɔw kan, o ye sinmindenw le ye;
 musow le sigira ne ta mɔɔɔw kunna ka o mara.

E, ne ta mɔɔɔw, aw kuntigiw be aw lafirira,
 o be aw temesira dogora aw ma.

Izirayeli kuntigiw ta kiti

¹³Matigi Ala be nana mɔɔɔw jaraki,
 a bena wuri ka jamanaw ta kiti tige.

¹⁴Matigi Ala k'a ta jamana cekɔɔɔbaw,
 ani a kuntigiw wele kiti ra.

«Aw le ka ne ta rezenforo cen;
 aw ka janibagatɔw ta borofen minw bɔsi, o be aw ta bonw kɔɔɔ.

¹⁵Aw be ne ta mɔɔɔw minako juguyara,
 ka janibagatɔw jagban ka la kɔɔɔ juman le kan?»
 Matigi Ala, Fangatigi Ala ko ten.

Zeruzalemu sungurubaw ta kiti

¹⁶Matigi Ala ko:

«Siyɔɔn dugu musow yadanin lo;

o be o kun kɔɔɔta ka tagama,
 ka cew nege ni o flerikecogo ye.

O be sunguruyatagama ke sa,
 ka to ka o sennanegew mankan bɔ.

¹⁷O kosɔɔn Matigi bena Siyɔɔn dugu musow kun gbana;
 Matigi Ala bena o lebu bɔ kene kan.»

¹⁸O lon na, kɔɔni, Matigi bena o ta masirifenw bɔ o ra: o ta sennanegew, ani o ta kunnajalaw, ani o ta kannakɔɔɔnɔw; ¹⁹o ta tororanegew, ani o ta bororanegew, ani o ta padatugufaniw; ²⁰o ta musɔɔɔw, ani o ta sennajɔɔɔkɔɔɔninw, ani o ta cesirinanw, ani o ta wusunanbaraninw, ani o ta sebew; ²¹o ta borokandennegeew, ani o ta nunnanegew; ²²o ta fani dawulamanw, ani o ta deregejanw, ani o ta deregebaw; o ta wariblananw, ²³ani o ta dugalenninw, ani o ta fani fiyenmanw, ani o ta jalamuguw, ani o ta lankanaw.

²⁴O ta turu kasadiman bena yeɔema ka ke fen torinin kasa le ye,
 o ta cesirinan bena ke jurukise le ye,
 o kunw dankoɔumanw bena ke kungbanaw ye,
 o ta deregebanumanw bena ke bɔɔɔfaniw le ye,
 o ta ceɔna bena yeɔema ka ke cejuguya ye.

Zeruzalemu musow labancogo

²⁵Kerekemuru bena aw ta cew faga;

aw ta cefariw bena ben ka faga kerekeyɔɔɔ ra.

²⁶ɪjunakanw, ani sangakasikanw le bena ke Siyɔɔn dugu donda ra;
 o borolakolon bena sigi dugu ma.

4 ¹Muso wolonfla bena nɔɔɔ ce kelen na o lon na, k'a fɔ a ma ko:
 «An yere bena lo ni an ta baro ni an ta fiyerebɔ ye;
 sabari k'a to i tɔɔɔ ye la an na dɔɔɔn ko i ta musow,

^f3.9 Min fɔra Sodɔmukaw ta ko ra: (Ezayi 1.9).

janko mɔɔw ta mafiyenyari ye bɔ an kunna.»

Ala bena min ke a ta mɔɔw ye

² O lon na, kɔni, Matigi Ala bena yiri min falen, o yiri bena ceɲa ni nɔɔɔ sɔɔɔ; a bena nafa minw ladon jamana kɔɔɔ, o bena ke Izirayeli ta mɔɔɔ tɔ kisininw ta bonya ni o ta dawula ye. ³ O wagati ra, mɔɔɔ tɔ minw bena kisi, ka to Siyɔn dugu kɔɔɔ, minw bena to Zeruzalemu, o bena olugu wele ko mɔɔɔ saninmanw; o mɔɔɔw bɛɛ tɔɔɔw le bena sɛbɛ, ka panamanya Zeruzalemu dugu kɔɔɔ. ⁴ Matigi Ala bena Siyɔn dugumɔɔɔw ta nɔɔɔw ko k'a bɔ o ra, ka Zeruzalemukaw saninya, ka mɔɔɔɔ faganinw ta joriw nɔw bɔ o ra a ta kiti ni a ta saninyari tasuma baraka ra. ⁵ O tuma ra Matigi Ala bena bugun sisiman dɔ lawuri tere fɛ, ka tasumamana dɔ bɔ su fɛ, Siyɔn kuru* yɔɔɔ bɛɛ kan, ani a jama bɛɛ lajennin kan; Matigi Ala ta bonya nɔɔɔɔ bena yɔɔɔ bɛɛ datugu, ka o ta yɔɔɔw bɛɛ tanga. ⁶ A bena ke dogoyɔɔɔ ye, ka suma di tere ta fundenin wagati ra; a bɛ ke donyɔɔɔ ye, ani dogoyɔɔɔ, sanfɔɔɔ ni sanji wagati ɲa.

Matigi Ala ta rezenforo

5 ¹ Aw y'a to ne ye ne diyanyamɔɔɔ ta dɔnkiri la;
ne bena o la ne diyanyamɔɔɔ ye a ta rezenforo ko ra:

Rezenforo dɔ tun bɛ ne diyanyamɔɔɔ fɛ,
a tun bɛ kuru kɛɛ fɛ, dugukolodiman dɔ ra.

² A k'a yɔɔɔ siyɛn, k'a kabakuruw bɔ,
ka rezensunɲumanw turu a ra.

A ka foro kɔɔɔsibagaw ta gbata lɔ foro cɛmance ra,
ka rezenforogidinga dɔ sogi.

A tun b'a bisigi ko a bena rezenɲumanw le ke,
nka a nana rezen kumuninw le ke.

³ Ayiwa, sisan aw Zeruzalemukaw, ani aw Zuda mara mɔɔɔw,
aw ye nin kiti tige ne ni ne ta rezenforo cɛ!

⁴ Mun wɛɛ le tun ka kan ka ke ne ta rezenforo ra,
ni ne ma min ke a ra sa?

Ne tun b'a bisigi ko a bena rezenɲumanw le ke;
mun na a ka rezen kumuninw ke?

⁵ Ayiwa, ne bena min ke ne ta rezenforo ra,
aw y'a to ne ye o fɔ aw ye sisan!

Ne tun k'a lamini ni sansan min ye, ne bena o waraga,
k'a to beganw y'a domu.

Ne bena a kogow ben,
k'a to mɔɔɔw y'a dondon.

⁶ Ne bena a ke yɔɔɔ lakolon le ye;
mɔɔɔ tɛna a borow tigetige ka o dakɔɲa, k'a sɛnɛ tuun.

Nɔɔnfɔɔnw, ani ɲaniw le bena wuri a ra.

Ne bena a fɔ sankabaw ye ko o kana sanji ben a kan tuun.

⁷ Ayiwa, Fangatigi Ala ta rezenforo,
o ye Izirayeli ta mɔɔɔw le ye.

Zuda ta mɔɔɔw,
olugu le ye a ta yiriforo kanunin ye.

A tun b'a bisigi ko o bena terenninya sira le tagama,
nka o ka terenbariya sira le tagama;

a tun b'a bisigi ko a bena terenninya sira le tagama,
nka a ka mɔɔɔtɔɲɔkan le mɛn.

Ala kanblabagaw ta bɔɔɔ

⁸ Bɔɔɔ bena aw sɔɔɔ, aw minw bɛ bonw lɔ caman ka o fara ɲɔɔɔn kan,
ka forow mina caman ka o fara ɲɔɔɔn kan,

fɔ ka taga yɔɔɔ bɛɛ ban,

k'a to aw kelen dɔɔɔn ye sigi jamana kɔɔɔ.

⁹ Fangatigi Ala ka nin le fɔ k'a don ne toro ra, ko:

«Sigiya t'a ra, nin bon caman bena ke yɔɔɔ lakolonw le ye;

nin bonba cɛɽumanw lakolon bɛna to.

¹⁰ Rezenforo ekitari saba, o ta rezenji tena tɛmɛ litiri binaani kan;
simankise bɔrɔ tan dannin, siman min bɛna sɔrɔ o ra, o tena tɛmɛ bɔrɔ kelen kan.»

¹¹ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ wuri sɔgɔmada jooɔna fɛ,
ka bori ka taga minnifen farimanw nɔ fɛ;
su bɛ janfa ka aw to kɛnɛ ma,
k'a sɔrɔ duvɛn nege belɛn gbannin bɛ aw ra.

¹² Korafɔkanw, ani gɔnifɔkanw, ani longanfɔkanw, ani filɛnfiyɛkanw, ani duvɛn,
o fɛnw le bɛ o janagbɛ.

Nka o mɔgɔw tɛ Matigi Ala ta kɛwalew jatera;
a boro ka baara min kɛ, o ja tɛ o yera.

¹³ O kosɔn o bɛna ne ta mɔgɔw mina ka taga ni o ye,
o ta kolɔnbariya kosɔn.

O ta fagamaw bɛna kɛ kɔngɔtɔw ye,
o ta mɔgɔ tɔw, minlɔgɔ le bɛna olugu halaki.

¹⁴ O kosɔn kaburu b'a kandinga dayɛlɛ k'a bonya;
a b'a da waga, fɔ k'a tɛmɛ a dan kan.

O ta fagamaw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ bɛ jigi a kɔnɔ,
ani o ta janagbɛkanw ni a mankan bɛɛ.

¹⁵ O kosɔn adamadenw bɛna suuru,
mɔgɔw bɛna majigi,
yɛrɛbonya bɛ minw ta flɛrikɛcogo ra, olugu kun bɛna suuru.

¹⁶ Fangatigi Ala bɛna a ta bonya yira ka kaɲa ni a ta can ye,
Ala saninman bɛna a ta saninmanya yira ka kaɲa ni a ta terenninya ye.

¹⁷ Sagaw bɛna bin jimi dugu cinin kɔnɔ, k'a kɛ i n'a fɔ o bɛ kongo le kɔnɔ;
naforotigiw tagara ka o ta yɔrɔ minw to, o yɔrɔw le bɛna kɛ baw ta binjimiyaɔrɔ ye.

¹⁸ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ janfa ta juru kɛ ka terenbariya sama aw yɛrɛ kɔ,
ka jurumun sama aw yɛrɛ kɔ, i ko misi bɛ daba sama cogo min na.

¹⁹ Aw minw b'a fɔ ko: «Ala ye teliya,
a ye a ta kow kɛ jooɔna,
janko an ye a ye.
Izirayeli ta Ala saninman ye a ta kolatigenin kɛ jooɔna,
janko an ye a ta kɛta lɔn.»

²⁰ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw b'a fɔ kojugu ma ko koɽuman,
k'a fɔ koɽuman ma ko kojugu;
aw minw bɛ dibirako ta k'a kɛ ko gbenin ye,
ka ko gbenin ta ka o kɛ dibirako ye,
ka jusukasiko ta ka o kɛ jusudiyako ye,
ka jusudiyako ta ka o kɛ jusukasiko ye.

²¹ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ aw yɛrɛ kɛ hakiritigiw ye,
aw minw bɛ aw yɛrɛ jate kolɔnbagaw ye.

²² Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw ko, ko aw ɲɔgɔn cɛfari tɛ duvɛnmin na,
ko aw ɲɔgɔn jagbɛlɛn tɛ minnifen farimanw ɲagamini na.

²³ O bɛ can di mɔgɔjugu ma surafen kosɔn,
ka mɔgɔ terennin ta jo bɔsi a ra.

²⁴ O kosɔn tasumamana bɛ binjalan jeni cogo min na,
ani binpaga bɛ jeni ka ban tasuma ra cogo min na,
o cogo kelen na, nin mɔgɔw ta lilinw bɛna tori,
o ta fiyerenw bɛna taga fɔɲɔ fɛ i ko gbangban;
sabu o banna Matigi Ala ta sariya ra,
o ka Izirayeli ta Ala Saninman darakan mafiyɛnya.

²⁵ O kosɔn Matigi Ala dimina a ta mɔgɔw kɔrɔ kosebe;
 a b'a boro kɔrɔta o kama ka o bugɔ,
 fɔ kuruw be yereyerere;
 o suw be benben siraw kan i ko jamajama.
 Nka o bee n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
 a boro belen kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Cenri min be nana

²⁶ Ala bena tagamasiyen dɔ kɔrɔta ka o yira yɔrɔjanmɔgɔw ra;
 a bena filen fiye ka o wele ka na ka bɔ fɔ dunuɔna kun dɔ ra,
 olugu fana bena teliya ka na joona joona.

²⁷ O mɔgɔw si te sege, o si te dese,
 o te jingɔ, o te sunɔgɔ,
 o si ta cesirijara te yɔgɔyɔgɔ o soro ra,
 o si ta sanbara juru te foni.

²⁸ O ta bijɛw dabɔnin lo,
 o ta kalanw samanin lo tuma bee,
 o ta sow sengbɔgɔrɔ be i ko kabakuru,
 o ta sowotorow senw ka teri i ko folonkonto.

²⁹ O kulecikan be i ko jara kulekan,
 o be kule ci i ko jarakanbelenw;
 o be mankan ci, ka o ta sogo mina ka taga ni a ye,
 mɔgɔ te se k'a bɔsi o boro.

³⁰ O lon na, kɔni, o bena mankanba dɔ le bɔ nin jamana kunna,
 k'a ke i ko kɔgɔji mankan.
 O lon na, ni i ka jamana fle,
 i b'a bee ye dibi ye, ani kɔnɔnɔfiri;
 sankabaw bena yeelen datugu, ka yɔrɔ ke dibifinba ye.

Ezayi sɔnna Ala ta weleri ma

6 ¹ Masace Oziyasi⁸ sara san min na, ne ka Matigi ye, a siginin be masasiginan kɔrɔtanin dɔ kan san fe,
 a ta masaderege senkɔrɔyɔrɔ tun ka Alabatosoba fa. ² Serafen* meleke dɔw tun lɔlɔnin be a kunna; kaman
 wɔrɔw tun be olugu bee kelen kelen fe: o tun be fla ke ka o jada datugu, ka fla ke ka o senw datugu, ka wuri
 ni fla ye.

³ O tun be to ka peren k'a fɔ jɔgɔn ye ko:
 «Ala saninman, saninman, saninman,
 Fangatigi Ala ye o le ye;
 dunuɔna yɔrɔ bee fara a ta nɔrɔ ra!»

⁴ O ta mankan tun be Alabatosoba* dondaw jusiginanw yuguyugura, yɔrɔ saninman* tun fara sisi ra. ⁵ Ne ko:
 «E, bɔnɔ ka ne sɔrɔ, ne tora a ra, sabu ne ye mɔgɔ dɔ ye min darakan saninyanin te, ne siginin be mɔgɔ minw
 ce ra, olugu fana darakan saninyanin te; k'a sɔrɔ ne na ka Masace, Fangatigi Ala ye!»

⁶ Nka serafen meleke kelen wurira kaman na ka na ne kɔrɔ ni tasumakami dɔ ye a boro; a tun ka o ta
 sarakabɔnan kan ni tasumabɔnan dɔ ye. ⁷ A ka o maga ne da ra, k'a fɔ ko:

«Nin magara i dagbolow ra minke,
 i ta terenbariya yafara,
 i ta jurumun kafarira.»

⁸ O kɔ, ne ka Matigi kumakan men, a ko: «Ne bena jɔntigi le ci? Jɔntigi le bena taga anw ta cira ke?» Ne ko:
 «Ne fle nin ye, ne ci!»

⁹ A ko ne ma ko:
 «Taga a fɔ nin jamana mɔgɔw ye ko:
 «Aw kɔni bena a lamɛn, k'a lamɛn, nka aw tena a faamu,
 aw bena a fle, k'a fle, nka aw tena a ye!»

¹⁰ Taga nin jamana mɔgɔw jusukun gbeleya,
 ka o toro gberɛn,
 ka o nadenw fiyen;

⁸6.1 Aw ye Masacew flanan 15.7 fle. Oziyasi tɔgɔ tun ye fana ko Azariya.

janko o jadenw kana na yeri ke,
o torow kana na menni ke,
o jusukun kana na faamuri ke,
ni o te, o bena sekɔ ka na ne fe, k'a to ne ye o kisi^h.»

¹¹ Ne k'a jininka ko: «A bena ke ten ka se fɔ wagati juman sa, ne Matigi?» A ko:
«Fɔ ka taga a to duguw ye halaki,
mɔɔ si kana sigi o kɔɔ tuun,
adamaden si kana ke bon si kɔɔ tuun,
o ta dugukolo ye halaki ka ke yɔɔ lakolon ye.»

¹² Matigi Ala bena adamadenw gben ka taga fɔ yɔɔɔjan,
ka o ta yɔɔɔw ke yɔɔ lakolonba caman ye jamana kɔɔ.

¹³ Hali ni mɔɔ kelen le ka bɔsi mɔɔ tan ce ra,
o mɔɔ kelen fana bena halaki.
Nka yiriba ni yirisunba ju be to dugukolo ra cogo min na, ni a tigera,
o cogo ra, o kɔmɔɔw fana bena falen tuun ka ke duruja saninman ye.

Ala ka Ezayi ci masace Ahazi fe

7 ¹ Wagati min na Oziyasi dence Yotamu, o dence Ahazi tun be Zuda mara masace ye, Siri masace Resen ani Izirayeli masace Peka, min ye Remaliya dence ye, olugu tagara Zeruzalemu dugu kama, ko o be taga dugu kere; nka o ma na se ka a kere.

² O ka o kuma fɔ Ahazi ye, min tun ye Dawuda ta duruja ye, ko: «Sirikaw nana fara Efirayimukawⁱ kan!» Ahazi ni a ta mɔɔw be jusukun tun be panpanna i ko fɔɔ be yiriw yuguyugu cogo min na tu kɔɔ.

³ Matigi Ala k'a fɔ Ezayi ye ko: «Bɔ ka taga Ahazi kunben, i ni i dence Sehari Yasubu; jidinga min be dugu sanfeyɔɔ ra, ni i tagara o jisira danyɔɔ ra, fanikobagaw ta fanikoyɔɔ sira ra, i b'a sɔɔ yi. ⁴I b'a fɔ a ye ko: «I hakiri sigi, i jusu suma; i kana siran, i fari kana faga Sirikace Resen ni Remaliya dence ta jusugban kosɔn; olugu ye lɔɔkurun sisiman fla le ye. ⁵Sirikaw, ani Efirayimukaw, ani Remaliya dence be kojugu labenna i kama, k'a fɔ ko: ⁶An ye taga Zuda mara kama, ka taga jatigeɔba bla o ra, ka o ta mara mina, ka Tabeli dence sigi o kunna k'a ke o ta masace ye. ⁷Nka Dunupatigi Ala ko:

O ko tena ja sɔɔ,
a tena ke.

⁸ Sabu Siri jamana kunkolo, o ye Damasi le ye,
Damasi kunkolo, o ye Resen ye.
Sani san biwɔɔɔ ni looru, Efirayimu bena yerege,
o tena ke siya ye tuun.

⁹ Efirayimu kunkolo, o ye Samari ye,
Sahari kunkolo, o ye Remaliya dence ye.
Ni aw ta lanaya ma sabati, aw yere tena sabati.» »

Den min tɔɔ bena la ko Emanuweli

¹⁰ Matigi Ala ka dɔ fara a ta kuma kan tuun, k'a fɔ Ahazi ye ko: ¹¹ «Tagamasiyen dɔ daari Matigi Ala, i ta Ala fe, ko a ye o ke i ye; a fɔ ko a y'a ke i ye ka bɔ dugukolo jukɔɔyɔɔ dɔ ra, walama ka bɔ san fe, sankolo ra.» ¹² Ahazi k'a jaabi ko: «Ne tena foyi daari; ne t'a fe ka Matigi Ala kɔɔɔ k'a fle!»

¹³ O tuma Ezayi ko: «Aw ye nin kuma lamɔn sa, aw Dawuda ta somɔɔw! Aw be mɔɔw sege minke, o ma aw wasa, fɔ aw b'a fe ka ne ta Ala yere fana sege wa? ¹⁴Ayiwa, o kosɔn Matigi yere bena tagamasiyen dɔ yira aw ra: Sunguru bena kɔɔ ta ka dence woro, k'a tɔɔ la ko Emanuweli^j. ¹⁵A bena to ka nare ni li le domu, fɔ a ye na ko lɔn, ka kojugu ye k'a to yi, ka kojuman lɔn k'a ke. ¹⁶Nka sani den ye na ko lɔn ka kojugu ye k'a to yi, ka kojuman lɔn k'a ke, masace fla minw pasiran be ele ra, olugu ta jamana bena ke yɔɔ lakolon ye.

¹⁷ Matigi Ala bena wagati dɔ latige, ka kojuguba dɔ ben ele ni i ta jamana mɔɔw kan, ani i ta somɔɔw kan; o wagati jɔɔn ma ke ka ye fɔɔ, kabini Efirayimu mara faranna ka bɔ Zuda mara ra. O wagati ye Asiri masace ta wagati le ye.»

^h6.10 Hayan 9–10, o kumaw fɔra nin yɔɔw ra: Matiyu 13.14–15; Marika 4.12; Luka 8.10; Yuhana 12.40; Kewalew 28.26–27.

ⁱ7.2 Efirayimu tun ye Izirayeli mara dɔ ye, jamana sahiliyanfan na; a yɔɔ tun man jan Zeruzalemu dugu ra.

^j7.14 Emanuweli kɔɔ ye ko: Ala be ni an ye. Nin kuma be sɔɔ Matiyu 1.23.

Asirikaw bena min ke Zuda mara ra

¹⁸ O wagati ra kɔni, Matigi Ala bena filen fiye ka limɔɔw lana ka bɔ fɔ Misiran bajiwan dan na, ka lidenw^k lana ka bɔ Asiri. ¹⁹ O bɛɛ bena na ka na sigisigi dingakolonbaw kɔnɔ, ani farawow kɔnɔ, ani ŋanituw bɛɛ kɔnɔ, ani jiyɔɔw bɛɛ ra.

²⁰ O wagati ra, Matigi Ala bena kunlimuru dɔ singa ka bɔ Efirati ba kɔ fe, Asiri masace fe, ka aw kun li, ka aw fari yɔɔw bɛɛ li, ka aw bonbosi fana li ka bɔ yi.

²¹ O wagati ra fana, mɔɔɔ bɛɛ kelen kelen bena misimuso kelen ni sagamuso fla le mara. ²² Nɔnɔ cayakojuɔ fe, mɔɔɔw ta baro bena ke nare le ye. ɔnhɔn, minw bena kisi ka to jamana kɔnɔ, olugu bɛɛ bena nare ni li le domu.

²³ O wagati ra fana, rezensun waga kelen be sɔɔɔ foro minw kɔnɔ, foro minw sɔngɔ be warigbe waga kelen bɔ, mɔɔɔw bena ban o forow ra ka o to nɔnfɔnw, ani ŋaniw ce ra yi. ²⁴ Mɔɔɔw bena taga yaala o yɔɔw ra ni kalanw ni bijɛw le ye, sabu jamana bɛɛ lajennin bena ke nɔnfɔntuw ni ŋanituw le ye. ²⁵ O tun be deri ka kongoriw kerɛfeyɔɔw ta dugukolodiman minw sene ni daba ye, mɔɔɔw tena taga o yɔɔw ra tuun, nɔnfɔntuw, ani ŋanituw pasiran kosɔn. Misiw le bena domuni ke yi, sagaw bena yaala yi.

Asirikaw bena kojugu minw ke

8 ¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Walakaba dɔ jini, i y'a sebe a kan ni seberidenbabaw ye ko: «Maheri Salali Hasi Bazi^l,» o kɔɔ ye ko «cɛni surunyara, naforo cɛtuma sera!» »

² Ne ka mɔɔɔɔbe dɔw ta, ka olugu ke ne seerew ye: sarakalasebaga Huri, ani Yeberekiya dence Jakariya.

³ O kɔ, ne gbarara ciruso ra, min ye ne ta muso ye. A nana kɔnɔ ta ka dence woro. Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «A tɔɔ la ko: «Maheri Salali Hasi Bazi,» ko: «cɛni surunyara, naforo cɛtuma sera!» ⁴ Sabu sani den ye se k'a fɔ ko: «Baba,» walama ko: «Na,» Asiri masace bena na Damasi ta naforow, ani Samarikaw borofenw ce ka taga ni o ye.»

⁵ Matigi Ala ka dɔ fara a ta kuma kan tuun, k'a fɔ ne ye ko:

⁶ «I n'a fɔ nin jamana mɔɔɔw ka Silowe ta ji mafiyenya,

o ji min jamalɔnin be woyo,

i n'a fɔ Resen ni Remaliya dence ta ko le diyara o ye,

⁷ o kosɔn, a fle, Matigi Ala bena Efirati ba ta ji belebele barakamanw lana o kama, min ye Asiri masace ye, ani a ta baraka bɛɛ.

O ba kɔnɔ bena fa, ka woyo ka bɔ fɔ kene ma,

k'a kerɛfeyɔɔw bɛɛ fa.

⁸ A bena woyo ka don Zuda mara kɔnɔ,

a bena fa ka woyo ka yɔɔw bɛɛ datugu,

ka mɔɔɔw mina fɔ o kan kɔɔ.

Nka Ala be ni an ye, Emanuweli;

Ala bena a kamanw yangan an ta jamana bɛɛ kunna k'a tanga.»

Ala bena a ta mɔɔɔw bɔsi

⁹ Aw ye jen ka kere mankanw ci, dunuɔa mɔɔɔw,

nka aw bena janjan!

Aw bɛɛ ye aw toro malɔ,

aw minw be fɔ jamanajanw na;

aw ye aw yere cesiri kere kama,

nka aw bena janjan,

aw ye aw yere cesiri kere kama,

aw bena janjan!

¹⁰ Aw ye janfa siri,

nka o bɛɛ bena ke fengbansan ye!

Aw ye kuma ka ben,

nka o ko tena bɔ,

sabu Ala be ni an ye.

Matigi Ala pasiran le ka fisa

¹¹ Matigi Ala ka nin le fɔ ne ye, wagati min a boro barakaman ka ne mina, k'a fɔ ne ye k'a gbeleya ko ne kana nin jamana mɔɔɔw ta sira jɔɔn tagama; a ko:

¹² «Nin mɔɔɔw be ko minw bɛɛ wele ko janfa,

^k7.18 Limɔɔw ani lidenw, o ye Izirayeli juguw tagamasienw ye.

^l8.1 «Maheri Salali Hasi Bazi» o ye heburukan le ye.

aw kana o wele ko janfa.

O be siran fen minw ja, aw kana siran o ja;

aw ja kana tige fana.

¹³Aw ka kan ka Fangatigi Ala le jate ko Ala saninman lo,

aw ka kan ka ale le bonya,

aw ka kan ka siran ale le ja.

¹⁴Dogoyɔɔ saninman lo,

nka a bena ke kabakuru ye mɔɔ sen be gbasi min na;

a bena ke sentalon kabakuru ye Izirayeli mara fla mɔɔw fe,

ka ke jo ye, ani jan, Zeruzalemukaw fe.

¹⁵O ra, mɔɔ caman bena talon a ra,

ka ben fo ka halaki;

o bena o mina jan na, ka o mina ka taga ni o ye.»

Cira ka kan ka Ala makɔɔ

¹⁶Nin seereyakumaw mara,

nin karan kitabu dasiri k'a bla ne ta karamɔɔdenw ye.

¹⁷Ne be Matigi Ala makɔɔ,

ale min k'a ko don Yakuba ta mɔɔw ra;

ne jigi b'a kan.

¹⁸Ne fle nin ye, ne ni Matigi Ala ka den minw di ne ma.

Anw kera ko nataw tagamasiyen ni lasaminifen le ye Izirayeli jamana ra;

o ko bɔra Fangatigi Ala le ra,

min sigiyɔɔ be Siyɔn kuru kan.

¹⁹Ni mɔɔw nana a fo aw ye ko

mɔɔ minw be kuma ni suw ye, ko aw ye taga olugu fe,

ani minw be lagberi ke

ka kuma o da jukɔɔ, ka nunununu,

ni o ko, ko yala siya bee man kan k'a ta alaw bato wa,

ka suw daari mɔɔ panamanw ye wa?

Aw ye o jaabi ko:

²⁰«Ala ta sariya ni a ta jenɔɔɔnya* kumaw,

an ka kan ka o sira le tagama!»

Ni aw m'a fo ten,

o tuma jamana mɔɔw tena dugugbe sɔɔ ka ye.

²¹O bena jamana cetige, o segeninba ni o kɔngɔɔ;

ni kɔngɔ nana gban o ra,

o bena dimi fo ka o ta masace danga, ka o ta alaw danga.

O bena o ja kɔɔta san fe,

²²ka dugukolo fana fle;

o tena foyi ye ni degu, ani dibi, ani kɔɔɔfirikow te.

O bena to dibifinba le kɔɔ.

Hera masace nako

²³Nka kɔɔɔfiri be nin jamana min kɔɔ sisan,

dibi tena to o jamana kɔɔ tuma bee;

hali ni Zabulon mara ni Nefitali mara ma ke foyi ye wagati temenin na,

wagati nata ra, bonya bena la kɔɔjisira mara kan,

ani Zuriden ba kɔfeyɔɔ mara,

ani siya tɔw ta maraw.

9¹Mɔɔ minw tun be tagamana dibi ra,
yeelenba bɔra olugu kan.

Minw tun siginin be saya jamana dibi ra,

yeelen do manamanana olugu kan^m.

²Matigi Ala, i be bonyaba la jamana kan,

ka o ta ninsɔndiya caya;

^m9.1 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra: Matiyu 4.16, ani Luka 1.79.

o be ninsɔndiya i ja kɔɔ
i ko mɔɔ be ninsɔndiya simankanwagati ra cogo min na,
walama i ko kerekedenw be jagari cogo min na fen minaninw taranwagati ra.

³ Sabu doni gbiriman min tun be o kun na,
bugɔribere min tun be o kɔ kan,
o tɔɔɔbagaw tun be o bugɔ ni bisan min ye,
i ka o karikari i n'a fɔ i tun k'a ke cogo min na lon min na i ka Madiyankaw kereⁿ.
⁴ Mɔɔ tun ka sanbara o sanbara don ka taga kerekewɔɔ ra,
ani jori seriserira derege o derege kan,
o fenw beɛ bena bla tasuma ra
ka o jeni ka o ban.

⁵ Sabu den dɔ worora an ye,
dence dira an ma.
Kuntigiya bena di a ma.
O bena a tɔɔ la ko
Ladibaga min jɔɔɔn tɛ, Ala barakatigi,
fa Ala banbari, Hera Masa.
⁶ A bena a ta masaya baraka bonya;
a bena hera ladon Dawuda ta masaso ni a ta mara beɛ kɔɔ,
dan te hera min na,
ka masaya sigi k'a sabati can ni terenninya baraka ra,
sisan, ani wagati tɔ beɛ ra.
Fangatigi Ala bena nin le ke
a ta kanuya barakaman kosɔn.

Matigi Ala ta lasɔmini

⁷ Matigi ka kuma dɔ fɔ Yakuba ta mɔɔw kama,
o kuma benna Izirayeli kan.
⁸ Jamana mɔɔw beɛ bena o men;
Efirayimukaw, ani Samari dugumɔɔw,
minw be ta yerebonya ni wasoya fe k'a fɔ ko:
⁹ «Bɔɔbirikiw benbenna,
nka an bena kogo lɔ kokura ni kabakuru leseninw le ye.
Sikomɔriyiriw karikarira,
nka an bena sediriyiriw le bla olugu nɔ ra.»

¹⁰ Matigi Ala ka baraka don Resen ta juguw^o ra, ka o lawuri Izirayelimɔɔw kama;
a ka o kerebagaw kɔɔɔsu ka o bla o ra.
¹¹ Sirikaw be bɔ terebɔyanfan na ka na,
Filisikaw be bɔ terebenyanfan na ka na;
o bena o da fa Izirayelimɔɔw ra ka o beɛ domu.
Nka o beɛ n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
a boro belen kɔɔtanin lo o kama hali bi.

¹² Izirayelimɔɔw ma nimisa ka sekɔ ka na o bugɔbaga fe,
o ma Fangatigi Ala ta jenɔɔɔnya jini.
¹³ O kosɔn Matigi Ala bena Izirayeli kunkolo ni a kukala beɛ bɔ a ra,
ka tamarosun ni bin beɛ tige lon kelen na.
¹⁴ Cɛkɔɔbaw, ani jamɔɔw, olugu le ye kunkolo ye.
Cira minw be mɔɔw karan faninya ra olugu ye kukala ye.
¹⁵ Nin jamana mɔɔw ta jamɔɔw be o lafirira le;
o kera mɔɔw minw jamɔɔw ye, olugu fana tununa.
¹⁶ O kosɔn Matigi tena makari o ta kanbelenw ra,
a tena hina o ta feritaw, ani o ta muso ce saninw na;
sabu o beɛ ye Alapasiranbariw, ani mɔɔwjuguw le ye,

ⁿ9.3 Matigi Ala k'a to Zedeyɔn ka se sɔɔ Madiyankaw kan o lon na (Kititigebagaw 6–7).

^o9.10 Resen ta juguw: O kɔɔ ye Asirikaw (Ezayi 7.1; Masacew flanan 16.8–9).

o bæe da be kumakolonw le fɔ.
 Nka o bæe n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
 a boro belen kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

¹⁷ Sabu juguya be cɛnri ke i ko tasuma;
 a be nɔnfɔntuw, ani ɲanituw jeni,
 ka yiritubaw jeni ka ban,
 ka o sisikuruba lawuri ka taga san fe.

¹⁸ Fangatigi Ala ta jusugban kosɔn,
 tasuma bɛna jamana mina,
 tasuma bɛna mɔgɔw domu.

Mɔgɔ si tɛna hina a balema ra;
¹⁹ o be dɔ mina o kininboroyanfan fe ka o ɲimi,
 nka o bæe n'a ta, kɔngɔ belen be o ra.
 O be dɔ mina o numanboroyanfan fe ka o domu,
 nka o bæe n'a ta, o tɛ fa.

Mɔgɔw bɛna o yɛrɛ ta somɔgɔw domu.

²⁰ Manase ta mɔgɔw be Efirayimu ta mɔgɔw domu,
 Efirayimu ta mɔgɔw be Manase ta mɔgɔw domu;
 o be fara ɲɔgɔn kan ka taga ben Zuda ta mɔgɔw kan.
 Nka o bæe n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
 a boro belen kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Zuda mara ɲamɔgɔw ta kiti

10 ¹ Mɔgɔ minw be sariya terenbariw sigi,
 minw be sariya juguw latige,
 bɔnɔ bɛna olugu sɔrɔ.

² O be o ke janko ka dɛsɛbagatɔw tɔɲɔ kititigeyɔrɔ ra,
 ka ne ta jamana ɲanibagatɔw ta jo bɔsi o ra,
 ka muso cɛ saninw borofenw mina o ra,
 ka feritaw borofenw sonya!

³ Ni aw saralon nana se, aw bɛna a ke di?
 Ni kojugu nana bɔ fɔ yɔrɔjan ka na ben aw kan, aw bɛna a ke di?
 Aw bɛna bori ka taga ɲɔntigi le fe ko a ye aw bɔsi?
 Aw bɛna aw ta naforo bla min?

⁴ Aw tɛna se ka foyi wɛrɛ ke fɔ ka biri ni kasoden tɔw ye,
 ka ben dugu ma ni mɔgɔ fagataw ye.
 Nka o bæe n'a ta, Matigi Ala ta dimi belen ma mala,
 a boro belen kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Asirikaw ta yerebonya

⁵ Matigi Ala ko:
 «Bɔnɔ bɛna Asirikaw sɔrɔ,
 olugu minw kera ne ta dimibɔbere ye.
 Bere min be o boro,
 o ye ne ta jusufariya bere le ye.

⁶ Ne be o ci ka taga siya Alapasiranbari dɔ kama;
 siya min be ne jusu bɔ, ne be o bla ka taga o siya kama,
 janko o ye taga o borofenw cɛ, ka o ta naforow bɔsi o ra,
 ka o dɔndɔn i ko bɔgɔ min be sira kan.

⁷ «Nka Asirikaw m'a faamu o cogo ra,
 olugu m'a miiri ten o ta hakiri ra.
 Halakiri miiriya le kera olugu jusukun na,
 ka siya camanba faga.

⁸ O kosɔn o ko:
 «An ta jamana ɲamɔgɔw bæe tɛ masacɛw le ye fana wa?

⁹ Yala an ma Kalino ke i ko Karikemisi,

ka Hamati ke i ko Aripadi,
ka Samari ke i ko Damasi waP?

¹⁰Ni anw boro sera ka o batofen gbansanw ta jamanaw mina,
k'a sɔrɔ olugu ta batofen leseninw tun ka ca ni Zeruzalemu ni Samari taw ye,
¹¹o tuma an ka min ke Samarikaw ni o ta batofen gbansanw na,
an tena o kelen le ke Zeruzalemukaw ni o ta batofen leseninw na wa? »

Ala bena Asirikaw ta yerebonya bɔ o ra

¹²Nka ni Matigi nana a ta baara bɛe ke k'a dafa tuma min na Siyɔn kuru* kan, ani Zeruzalemu, a bena a fɔ ko: «Yerebonya miiriya min be Asiri masace jusukun na, ani wasoya min b'a flerikecogo ra, ne bena a sara ka kapa ni o ye. ¹³Sabu Asiri masace ko:

«Ne ka nin bɛe ke ni ne yere boro baraka le ye,
ani ne yere ta hakiritigiya, sabu ne hakiri ka bon.
Ne ka siya tɔw ta jamana danw bɔ o nɔ ra, ka o ta jamana fara ne ta kan,
ka o ta naforow ce.

Ne ka masacew lajigi ka bɔ o sigiyɔrɔ ra, i ko ce barakaman.

¹⁴Ne boro ka siyaw ta naforow ce, i ko mɔgɔ be kɔnɔpaga ta cogo min na.
Ne ka dunuɔa bɛe ta, i ko mɔgɔ be kɔnɔ ta fanw benninw tɔmɔ cogo min na;
o si ma o kaman magamaga,
walama k'a o dakala yeɛ ka dɔ fɔ.» »

¹⁵Ayiwa, yala jende yiritigetɔ b'a yere waso yiritigebaga ra wa?

Yiritigesi b'a yere bonya yirisibaga ma wa?

A kera i n'a fɔ bere le b'a minabaga boro kɔrɔtara,
i n'a fɔ berekuru le b'a minabaga boro lawurira.

¹⁶O kosɔn Matigi Ala, Fangatigi Ala bena o ta kerekece barakamanw ke ce fasaninw ye;
o ta bonya bɛe bena jeni i ko tasuma be mana ka fen jeni cogo min na.

¹⁷Ala min ye Izirayeli ta yeelen ye, ale bena ke tasuma le ye;

Izirayeli ta Ala Saninman bena ke tasumamana ye,
ka nɔnfɔnw, ani ɲaniw bɛe jeni
ka o ban pewu, lon kelen na.

¹⁸O ta yirituw, ani o ta yiriforow ta ceɲa kɔ ani a ɲa,
a bena o bɛe halaki ka bɔ yi,
k'a ke i ko bana ka mɔgɔ min baraka bɛe ban.

¹⁹O ta yirituw ta yiriw tɔ dɔgɔyakojuɲu fe,
hali denfitini dɔ bena se ka o jate k'a sebe.

Izirayelimɔgɔ tɔw ta ko

²⁰O wagatiw ra, Izirayeli ta mɔgɔ tɔw, ani Yakuba ta somɔgɔ minw bɔsira, olugu tena o boromala o bugɔbaga kan tuun, nka o bena o boromala Matigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman le kan, ka kapa ni can ye.

²¹O tɔ bena sekɔ ka na; Yakuba ta mɔgɔw tɔ bena na Setigi Ala fe.

²²Aw Izirayelimɔgɔw, hali ni aw ta mɔgɔw ka ca i ko kɔgɔjida kenken, mɔgɔ dama dama dɔrɔn le bena kɔsegi. Aw ta halakiri latigera ka ban; Ala ta terenninya bena sigi bɛe kan. ²³O halakiri min latigera, Matigi Ala, Fangatigi Ala le bena o ke k'a dafa jamana bɛe lajennin kɔnɔ.

Asirikaw ta fanga bena ban pewu

²⁴O kosɔn Matigi Ala, Fangatigi Ala ko: «E, ne ta mɔgɔw, aw minw siginin be Siyɔn dugu kɔnɔ, aw kana siran Asirikaw ɲa, hali ni o be aw bugɔ ni bere ye, ka berekuru ta aw kama, i n'a fɔ Misirankaw k'a ke aw ra cogo min na. ²⁵Sani wagati dɔnɔn dɔrɔn, ne ta jusufariya bena ban aw ta fan fe, nka ne ta dimi bena ke olugu Asirikaw ta cenri sababu le ye.» ²⁶Fangatigi Ala bena bisan ta o kama, i n'a fɔ a tun k'a ke Madiyankaw ra cogo min na, Orebu ta farakuru yɔrɔ ra. A bena a ta bere kɔrɔta kɔgɔji kunna, i n'a fɔ a tun k'a ke ni Misirankaw ye cogo min na.

²⁷O lon na, o ta doni bena ta ka bɔ aw kunna,
o ta fanga yiri bena bɔ aw kan na;
aw bena bonya ka aw kan tɔrɔ fɔ ka yiri kari.

Zeruzalemukaw juguw nacogo

28 O nato fe Ayati kama,
o be temena Migoron,
o ka o ta doniw bla Mikimasi!
29 A fe, o be temena kuruw furance ra.
O ko: «An bena si Geba bi su fe!»
Ramakaw be yereyerera;
Gibhakaw, minw ye Sawuli ta dugumogow ye, olugu be borira.
30 Aw ye kule ci, Galimu dugumogow!
Aw ye aw yere korosi, aw Lahisakaw!
Anatotikaw, bono ka aw soru!
31 Madimenakaw be janjanna,
Gebimu dugumogow be dogoyoro ninina!
32 Bi yere, o bena lo Nubu;
o bena o boro korota Siyon dugumogow ta kuru kama,
min ye Zeruzalemu ta kongori ye.

Halakiriba

33 A fe, Matigi Ala, Fangatigi Ala
bena yiriborow karikari ni barakaba ye;
yirijanbaw bena tige,
yiri jamijanbaw bena tige ka ben dugu ma.
34 A be yiritubaw tige ni jende ye ka o benben,
i ko Liban yiritu cenumanbaw be ben cogo min na.

Yese ta duruja ta masayakura

11 ¹ Ayiwa, yiriborokura bena bo Yese^a ta yiriju ra,
falenkun do bena bo a liliw na, ka den ke.
² Matigi Ala Nin bena to a kan;
o Nin bena hakiritigiya ni faamuri di a ma,
ka kolatigecogonuman ni cefariya di a ma,
ka Matigi Ala lonniya ni a pasiran di a ma.
³ A diyanyakoba bena ke Matigi Ala pasiran le ye.
A na be min ye, a tena kiti tige ka kana ni o ye,
a toro be min men, a tena ko latige ka kana ni o ye;
⁴ nka a bena desebagatow ta kiti tige terenninya kan,
ka jamana janibagatow ta ko latige ni haronya ye.
A kumakan bena dununamogow bugo i ko bere,
a darakuma ta fono baraka bena mogojuguw faga.
⁵ Terenninya le bena ke a ta cesirijara ye;
a bena kankelentigiya fana siri a yere ce ra.

⁶ Wara ni sagadennin bena to jogon fe,
waraninkala ni badennin be la jogon koru.
Sagaden ni jaraden bena domuni ke jogon fe;
cedennin do le bena ke o gbenbaga ye.
⁷ Misi ni waraba bena domuni ke jogon fe,
o ta denw fana bena la jogon koru;
jara bena bin nimi i ko misi.
⁸ Dennenin bena toron ke fonfonnin ta wo da ra,
denfitini bena a boro don satutu ta wo koru.
⁹ Kojugu si tena ke, cenri si tena ke
ne ta kuru saninman yoru si kan;
sabu Matigi Ala ta lonniya bena dununa fa,
i ko jiw be kogoji fa cogo min na.

^a11.1 Yese tun ye Dawuda face ye. Nin cirayakuma koru ye ko Ala bena mogu do lawuri o ta duruja ra min bena ke Ala ta mogu ye (Samawilu folo 16.18–19; Yirari 5.5; 22.16).

Ala bena a ta mɔgɔw kunmabo

¹⁰ Ayiwa, o lon na Yese ta duruja bena wuri ka lo,
ka ke i ko tagamasiyen, jamanaw ta mɔgɔw ye.

Siyaw bena a yɔrɔɔini;
a sigiyɔrɔ bena fa nɔɔrɔ ra.

¹¹ O lon na, kɔni, Matigi Ala bena a boro kɔrɔta tuun a sipaga flanan na,^f
k'a ta mɔgɔ tɔw kunmabo,
a ta mɔgɔ tɔ minw tun tora Asiri, ani Misiran,
ani Patɔrɔsi, ani Etiyopi,
ani Elamu, ani Sinehari, ani Hamati
ani kɔgɔji kɔfejamanaw ra.

¹² A bena tagamasiyen dɔ kɔrɔta siyaw ye,
ka Izirayeli ta mɔgɔ minaninw ke nɔgɔn kan,
ka Zuda ta mɔgɔ janjanninw lajen
ka bɔ dunuɔna fan naani na.

¹³ Efirayimu ta mɔgɔw ta celiya bena ban,
Zuda ta mɔgɔw fana ta juguya bena dabra;
Efirayimu ta mɔgɔw tena celiya ke ni Zuda ta mɔgɔw ye tuun,
Zuda ta mɔgɔw fana tena juguya Efirayimu ta mɔgɔw ma tuun.

¹⁴ O bena jen ka taga ben Filisikaw kan terebenyanfan na,
ka jen ka taga terebɔyanfan mɔgɔw borofenw ce.
O bena Edɔmu ni Mohabu jamana mina,
ka o ta fanga sigi Amɔnkaw fana kan^s.

¹⁵ Matigi Ala bena Misiran ta kɔgɔji ja;
a bena a boro fifa Efirati baji san fe,
ka fɔɔ barakaman dɔ fiye
ka ji tarantaran k'a ke kɔ fitini wolonfla ye,
mɔgɔ be se ka minw tige ni a ta sanbara ye a sen na.

¹⁶ A ta mɔgɔ tɔ minw tora Asiri,
olugu bena sira sɔrɔ ka na,
i n'a fɔ a ta mɔgɔw bɔtɔ Misiran fɔlɔfɔlɔ,
olugu tun ka sira sɔrɔ ka na cogo min na.

Alatandodɔnkiri

12 ¹ O lon na, i bena a fɔ ko:
«E, Matigi Ala, ne be i fo ka i waleɔnumanlɔn,
sabu i tun dimina ne kɔrɔ,
nka i ta dimi banna,
i ka ne jusu saaro.

² Can lo, Ala le ye ne Kisibaga ye!
Ne jigi b'a kan, ne ja tena tige;
sabu Matigi Ala, Matigi Ala le ye ne ta baraka ye, ani ne ta dɔnkirila sababu;
ale le ye ne kisibaga ye.»

³ Aw ninsɔndiyanin bena ji bi
kisiri ta bunun na.

⁴ O lon na, aw bena a fɔ ko:
«Aw ye Matigi Ala fo k'a waleɔnumanlɔn, k'a tɔgɔ bato!
Aw ye a ta kobaw lakari siyaw ce ra,
ka o hakiri jigi a ra ko a tɔgɔ ka bon.

⁵ Aw ye dɔnkiri la ka Matigi Ala tando,
sabu a ka koɔnumanbaw ke;
dunupamɔgɔ beɛ ka kan ka o lɔn.»

^f11.11 O kɔrɔ ye ko a bena a ke i n'a fɔ a tun k'a ke cogo min na wagati min na a ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran (Bɔri 3.20).

^s11.14 O siya minw tun ka Izirayeli ta jamana lamini, olugu beɛ tun be Izirayeli ta fanga kɔrɔ Dawuda ta masaya wagati ra (Samawilu flanan 8.12).

⁶ Siyɔn dugumɔɔw,
aw ye ɲagarikanbaw bɔ, ka ɲagari fɔ ka perɛn,
sabu Izirayeli ta Ala saninman min bɛ aw cɛ ra,
o ka bon.

Siya tɔw ta kiti

(13–23)

Babilɔni ta kiti

13 ¹ Ala ka fen minw yira Amɔzi dence Ezayi ra, Babilɔni* ta kow ra.
² Aw ye tagamasiyɛn dɔ kɔrɔta kuru dɔ kan, yiri foyi tɛ kuru min kan!

Aw ye aw kan kɔrɔta ka o wele!

Aw ye aw boro fifa o ma,
o ye na don fagamaw ta donda fɛ!

³ Ne yɛrɛ kumana ne ta cɛw fɛ, minw blara danna ne ye;
ne ka ne ta cɛfariw wele, ne dimibɔbagaw,
ne ta bonya sɔrɔri ko ka di minw ye.

⁴ Mankan caman be bɔra kuruw kunna,
i ko jama camanba mankan;

jamanaw ta wɔyɔkanw,
siyaw lajennin ta wɔyɔkan!

Fangatigi Ala bɛ a ta mɔɔw jatera,
k'a ta kerekejama laben kere kama.

⁵ O bɛ nana ka bɔ jamanajan dɔ ra, fɔ dunuɲa dan na yi.

Matigi Ala ni a ta jusufariya ciradenw bɛna jamana bɛɛ halaki.

⁶ Aw ye maɲumankokasi kɛ,
sabu Matigi Ala ta lon surunyara,
Sebɛɛtigi Ala ta cɛnrilonba bɛ nana.

⁷ O kosɔn bɛɛ baraka bɛna ban,
cɛ bɛɛ fari bɛna faga.

⁸ Jigitige bɛna o mina,
tɔɔrɔ ni dimi bɛna ben o kan;
o bɛna o yɛrɛ tɔnɔmi i ko muso jigibagatɔ.
O kɔnɔnɔfirinin bɛna to ka ɲɔɔn fɛɛ;
o ɲadaw cogo bɛna yeɛmana.

⁹ Matigi Ala ta lon natɔ ye nin ye,
a ta fariya, ni a ta jusugban, ni a ta dimiba lon lo.

A bɛna jamana kɛ yɔrɔ lakolon ye,
ka jurumunkebagaw halaki ka bɔ jamana kɔnɔ.

¹⁰ Sankolo lolow, ani a lolokuruw,
o si tena o ta yeelen bɔ tuun.

Tere bɔtɔ bɛna kɛ dibi ye,
karo fana tena a ta yeelen bɔ tuun.

¹¹ Ne bɛna dunuɲamɔɔw ta kojugu sara di o ma,
ka mɔɔɲuguw ta terenbariya sara di o ma.

Ne bɛna yɛrɛyiramɔɔw ta yɛrebonya ban,
ka mɔɔɲu jusu farimanw ta wasoya bɔ o ra.

¹² Ne bɛna mɔɔw yeko gbɛɛɲa ka tɛmɛ sanin yɛrɛworo yeko kan,
ka adamadenw yeko gbɛɛɲa ka tɛmɛ Ofiri sanin yeko kan.

¹³ O kosɔn ne bɛna sankolo yuguyugu;
dugukolo ni a jusiginanw bɛna yɛrɛyɛrɛ,
Fangatigi Ala ta jusugban sababu ra,
ani a ta dimiba lon kosɔn.

¹⁴ Mɔ̀gɔ̀w bena ke i ko o be dagbe min gbenna,
ka ke i ko sagaw ni ba minw ma mɔ̀gɔ̀w sɔ̀rɔ̀ ka o lajen;
bɛɛ bena munu a ta siyamɔ̀gɔ̀w fan na,
bɛɛ bena bori ka taga a ta faso fan na.
¹⁵ Ni o ka mɔ̀gɔ̀w o mɔ̀gɔ̀w sɔ̀rɔ̀, o be o tigi sɔ̀gɔ̀ ni biɛe ye,
ni o ka min o min mina, o be o faga ni kerekemuru ye.
¹⁶ O bena o ta sinmindenw gbasi dugu ma ka o ɲɔ̀ɲɔ̀ o yere ɲa na;
o bena o ta bonkɔ̀nɔ̀fenw bɛɛ ce,
ka jen ni o ta musow ye jagboya ra.

¹⁷ A fle, ne bena Medikaw lasu o ra,
o siya min te wari jate foyi ye,
o fana te sanin fe.

¹⁸ O ta kalanw bena kanbelenw sɔ̀gɔ̀ ka o ben dugu ma.
O tena hina hali denɲeninw na,
o tena denmisɛn si fle ka makari a ra.

¹⁹ O ra, Babilɔ̀ni min tun ye maraw bɛɛ ta dugu ceɲumanba ye,
min tun ye Babilɔ̀nikaw ta nɔ̀rɔ̀ ni o ta yerebonya sababu ye,
o dugu bena ke i ko Ala ka Sodɔ̀mu ni Gomɔ̀ri dugu minw halaki.

²⁰ Mɔ̀gɔ̀w si tena sigi Babilɔ̀ni tuun;
a lakolon le bena to wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.
Hali kongoyaalabagaw tena o ta fanibonw lo yi,
sagagbenbagaw tena sigi yi ni o ta sagaw ye ka nenekiri!

²¹ Kongofenw le bena la yi:
gbingbinw bena a bonw fa,
kɔ̀nɔ̀sogolonw bena a yɔ̀rɔ̀w ke o ta siyɔ̀rɔ̀w ye,
bakɔ̀rɔ̀ninw bena to ka panpan yi.

²² Suruguw le bena to ka kasi o ta fagamabonbaw kɔ̀nɔ̀,
kongowuruw bena to ka kasi o ta masasɔ̀ɲumanw kɔ̀nɔ̀.
Babilɔ̀ni ta wagati le sera;
ɔ̀ fana tena fara a ta teredaw to kan.

Ala bena Izirayelimɔ̀gɔ̀w ladon tuun

14 ¹ Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena hina Yakuba ta mɔ̀gɔ̀w ra, a bena Izirayelimɔ̀gɔ̀w ta tuun; a bena o sigi o yere ta dugukolo kan. Lonanw bena na fara o kan; olugu bena na sigi ni Yakuba ta mɔ̀gɔ̀w ye.
² Siya dɔ̀w le bena Izirayelimɔ̀gɔ̀w ta ka na ni o ye Izirayeli jamana ra. Izirayelimɔ̀gɔ̀w bena o mɔ̀gɔ̀w ke o ta jɔ̀ncɛw ni o ta jɔ̀nmusow ye Izirayeli jamana ra, Matigi Ala ka jamana min di o ma. Siya minw tun ka Izirayelimɔ̀gɔ̀w mina, Izirayelimɔ̀gɔ̀w bena olugu fana mina; minw tun ka o ta fanga sigi Izirayelimɔ̀gɔ̀w kan, Izirayelimɔ̀gɔ̀w bena o ta fanga sigi olugu fana kan.

Babilɔ̀ni masace ta kiti

³ Ni Matigi Ala nana aw laganfiya tuma min na, ka aw ta tɔ̀rɔ̀ ni aw ta sege ban, ani jɔ̀nyagbelen min tun lara aw kan, ka o bɛɛ ban, ⁴ o tuma ra aw bena Babilɔ̀ni masace tɔ̀gɔ̀ don dɔ̀nkiri ra, k'a fo ko:

E, min tun be mɔ̀gɔ̀w minako juguyara, ale ta ko banna pewu!
A ta jagboyafanga sera a dan ma!

⁵ Matigi Ala ka mɔ̀gɔ̀juguw ta bere kari;
a ka fangatigi farimanw ta masacebere kari.

⁶ Ale jusu gbannin le tun be to ka jamana werew ta mɔ̀gɔ̀w faga,
o fagari fana tun te dabra;
a diminin le tun be siya tɔ̀w mara jagboya ra,
ka segeba la o kan, dan te sege min na.

⁷ Sisan kɔ̀ni, jamana bɛɛ be ɲasuma ni laganfiya ra;
o be ɲagari fo ka kule ci!

⁸ Hali siperesisunw bɛɛ be ninsɔ̀ndiya ele ta ben kosɔ̀n;
Liban sedirisunw ko:
«Kabini ele benna,
yiritigebaga si te nana an kama tuun!»

⁹ Kaburu jukɔɔyɔɔɔ kɔɔɔɔninba bɛ a yere labenna
ka i nato kunben;
o bɛ su tɔw lakunu ele kosɔn,
dunupa kuntigiw bɛɛ suw;
o bɛ siyaw ta masaw bɛɛ lawurira ka bɔ o ta sigiyɔɔw ra ele kosɔn.

¹⁰ O bɛɛ bɛna kuma ta, k'a fɔ i ma ko:
«Ele fana kera barakantan ye i ko anw,
ele ni anw bɛɛ kera kelen ye!»

¹¹ I ta yerebonya jigira kaburu kɔɔɔ,
ani i ta gɔnifɔkanw bɛɛ;
kaburu tumuw le kera i ta lanan ye,
tumumisenw kera i ta birifani ye.

¹² E, ele le bɔra san fɛ ka ben tan wa?
Ele sɔgɔmada lolo, dugugbɛda lolo,
ele benna fɔ dugu ma,
ele min tun bɛ se siya tɔw ra!

¹³ I tun b'a fɔra i yere kɔɔɔ ko:
«Ne bɛna yelen ka taga fɔ sankolo kɔɔɔ,
ne bɛna ne ta sigiyɔɔ layɛɛn ka se fɔ Ala ta lolow kunna;
ne bɛna taga sigi fɔ alaw ta jamalajenkuru kunna,
fɔ sahiliyanfan kɔɔɔɔyɔɔɔ ra![†]

¹⁴ Ne bɛna yelen fɔ sankabaw kunna,
ne bɛna kɛ i ko Ala kɔɔɔtaninba yere!»

¹⁵ Nka o ka i firi kaburu dibi ra,
fɔ dingaba dɔ jukɔɔyɔɔɔ ra yi!

¹⁶ Ni mɔgɔ min ka i ye, o tigi b'a ja lɔ i ra,
ka i flɛ kosebɛ, k'a fɔ ko:
«E, cɛ min tun bɛ dugukolo yereyere, ale le ye nin ye tan wa?
Ale le tun bɛ jamanaw yuguyugu,

¹⁷ ka dunupa kɛ i ko kongokolon,
k'a duguw cici;
a fana tun tɛ a ta kasodenw labla ka ye fiyewu!»

¹⁸ Siya tɔw ta masacɛw bɛɛ,
o ka olugu bɛɛ kelen kelen la ni bonya ye o ta kaburu kɔɔɔ.

¹⁹ Nka o ka ele firi kene ma, i ma kaburu sɔɔɔ.
I kera i ko den kɔgɔbari su, mɔgɔw bɛ jigi min na.
O ka i la kerekeden faganinw cɛ ra, minw fagara ni kerekemuru ye.
Mɔgɔw bɛ o suw dɔndɔn ka tɛmɛ;
o bɛ o suw firi faradinga kɔɔɔ.

²⁰ Ele tena la kaburu kɔɔɔ i ko masace tɔw,
sabu i ka i ta jamana cɛn,
ka i yere ta jamana mɔgɔw halaki.
Mɔgɔjuguw ta siya tɔgɔ tena fɔ tuun fiyewu!

²¹ Aw ye o ta denw ta fagari ko labɛn,
o facew ta terenbariyaw kosɔn,
janko olugu fana kana na wuri lon dɔ ka dunupa mina, k'a kɛ o ta ye,
ka o ta duguw lɔ ka yɔɔɔ bɛɛ fa.

²² «Ne bɛna wuri o kama; Fangatigi Ala ko ten. Ne bɛna Babilɔni tɔgɔ ni a ta ko tɔ bɛɛ latunu, o ta denw ni
o ta mamadenw bɛɛ; Matigi Ala ko ten. ²³ Ne bɛna o ta yɔɔɔ kɛ juguninw dogoyɔɔɔ le ye, k'a yɔɔɔ bɛɛ kɛ bɔgɔ
ye. Ne bɛna o flan ni flanan ye ka o halaki; Fangatigi Ala ko ten.»

Asirikaw ta kiti

²⁴ Fangatigi Ala karira, ko:

[†]14.13 Kanaanakaw tun b'a miiri ko o ta alaw tun bɛ o ta jɔgɔnyew kɛ kuru dɔ le san fɛ, fɔ sahiliyanfan kɔfeyɔɔɔ ra, ka dunupa ta kow latige.

«Sigiya t'a ra, ne ka min ñaninya o le bena ke,
ne ka min latige, o bena dafa!
25 Ne bena Asirikaw halaki ka bɔ ne ta jamana kɔnɔ;
ne bena o dɔndɔn ne ta kuruw kan.
Ne bena o ta doni ta ka bɔ ne ta mɔgɔw kunna,
ka o ta fanga yiri kari ka bɔ o kan na.»

26 Matigi Ala ka min latige dunuɓa bɛɛ lajennin kama, o le ye nin ye;
a k'a boro kɔrɔta siyaw bɛɛ kan ko a bena min ke o ra, o le ye nin ye.
27 Fangatigi Ala ka nin ko latige ka ban;
ɓɔn le bɛ se k'a bari?
A boro kɔrɔtanin lo;
ɓɔn bɛ se k'a lalɔ?

Filisikaw ta kiti

28 Masace Ahazi sara san min na, nin kuma fɔra, ko:
29 Filisi jamana bɛɛ lajennin, aw kana ñagari
ko aw bugɔbere karira de,
sabu sa ta lilin tɔ bena falen ka ke satutu le ye;
sa bena den min woro, o bena ke sajuguba kamantigi dɔ le ye!
30 O tuma ra, desɛbagatɔw bɛɛ ra mɔgɔ desɛnin bena domuni sɔrɔ,
fagantanw bena hera ni laganfiya sɔrɔ.
Nka ne bena aw Filisikaw ta lilinw bɛɛ faga, kɔngɔ sababu ra;
ni fɛn o fɛn ka to aw kɔ, ne bena o bɛɛ faga.

31 Dugu donda, ele ye mapumankokanw fɔ!
Dugu, ele ye kule!
Filisi jamana bɛɛ lajennin baraka ye ban,
sabu sisi finman dɔ be wurira ka na ka bɔ sahiliyanfan fe;
o mɔgɔw ta kerekejama ra, ce si te to kɔ.

32 An bena nin siya ta ciradenw jaabi ni mun kuma le ye?
Ko Matigi Ala le ka Siyɔn dugu sigi,
ko a ta jamana ñanibagatɔw bena dogoyɔrɔ sɔrɔ yi.

Mohabukaw ta kiti

15 ¹ Kuma minw fɔra Mohabukaw ta ko ra:

Onhɔn, a halakira su kelen na!
Mohabukaw ta dugu min ye Ari ye, o ta banna!
Onhɔn, a halakira su kelen na!
Mohabukaw ta dugu min ye Kiri ye, o ta banna!
² Dibɔnkaw bɛ tagara o ta alaw ta batosow kɔnɔ,
o bɛ tagara o ta sɔnnikeyɔrɔw ra, ka taga kasi.
Nebo ni Medeba le kosɔn,
Mohabukaw bɛ mapumankokanw fɔra.
O bɛɛ kun lira,
o bɛɛ bonbosiw lira.
³ O ka bɔrɔfaniw don o yere ra ka sigi siradaw ra;
o bɛɛ bɛ mapumankokanw le fɔra,
ka to ka ñaji bɔ
biribonw kunna, ani jamalajenyɔrɔw ra.
⁴ Hesibɔnkaw, ani Elalekaw bɛ kule cira;
o ta mankan bɛ sera fɔ Yahasi.
O kosɔn Mohabukaw ta kerekecew bɛ mankan cira;
o ja tigeninba lo.

⁵ Ne jusu kasira Mohabu jamana kosɔn;
o ta boribagaw borira ka taga fɔ Sowari,

ka taga fɔ Egilati Selisiya.
 O be yelenna ka taga Luhiti dugu sira fe;
 o tagatɔ be kasira ka taga.
 O tagatɔ Horonayimu dugu sira fe,
 cenri min sera o ma, o be o kule le cira.

⁶ Nimirimu ta jiw jara,
 binw jara,
 kongobinw halakira,
 binkene ni flaburukene si te yi tuun.
⁷ O kosɔn o ta borofen minw tora o boro,
 o sera ka fen o fen mara,
 o be o cera ka taga ni o ye solisunw ta kɔ kɔ fe.

⁸ Sabu mankan be wurira ka Mohabu jamana bee lamini;
 o ta mapumankokanw mankan sera fɔ Egilayimu,
 o ta mapumankokanw mankan sera fɔ Beri Elimu.

⁹ Dimɔn kɔ jiw bee kera jori ye,
 nka ne bena ko were fara Dibɔnkaw ta kan tuun;
 Mohabuka minw bɔsira, minw tɔ tora o ta jamana kɔnɔ,
 jara dɔ bena ben olugu kan.

Mohabukaw desera

16 ¹ Aw ye sagajigi dɔ bla ka bɔ Sela, ka taga o di jamana kuntigi ma,
 ka kongokolon cetige,
 ka taga o ke bonya ye
 Siyɔn dugu kɔnɔ, Siyɔn kuru kan.

² Mohabukamusow bena ke Arinɔn kɔji sennatigeɣɔrɔ ra
 i ko kɔnɔnin minw gbenna ka bɔ o ta jaga kɔnɔ, o be yaala o kun fe.

³ O b'a fɔ ko: «E, aw ye an ladi,
 aw ye fen dɔ latige an ta ko ra;
 aw ye ke suma ye ka anw datugu teregban fe,
 ka ɣɔrɔ ke i ko su dibi.

Aw ye an ta mɔgɔ gbenninw dogo,
 aw kana an ta mɔgɔ boribagatɔw janfa!

⁴ Aw y'a to Mohabukaw ta mɔgɔ gbenninw ye taga sigi aw fe;
 aw ye ke o dogoyɔrɔ ye,
 ka o tanga cenrikebagaw ma.»

Sabu lon dɔ mɔgɔjuguw bena ban,
 cenri bena lalɔ,
 cenrikebagaw bena tunu ka bɔ jamana kɔnɔ.

⁵ O kɔ, masaya dɔ bena wuri ka sabati a ta numanya sababu ra;
 kuntigi dɔ bena sigi o masasiginan kan, ka ke kankelentigi ye Dawuda ta so kɔnɔ;
 a bena kiti tige can kan,
 ka terenninya sira ko lateliya.

⁶ An ka Mohabukaw ta yerebonya ko men,
 o ta yerebonya dama temenin,
 o ta yereyira ni o ta yerebonya,
 o ta dabaya ni o ta wasoyakuma gbansanw.

⁷ O kosɔn Mohabukaw be kasira Mohabu jamana kosɔn,
 o bee le be kasira.

Aw ye mapumankokasi ke, ka aw jusu kasi
 Kiri Hareseti ta rezenburuw kosɔn.

⁸ Hesibɔn dugu ta forow jajara,
 ani Sibima dugu ta rezensunw.
 Siyaw ta kuntigiw k'a yiriborow^u karikari.

^u16.8 Yiriborow, o kɔrɔ ye jamana mɔgɔw.

A yiriborow tun woyora ka se fɔ Yazeri,
ka se fɔ kongokolon fan na;
a borow tun nugura ka janya ka se fɔ Kɔɔji sanin kɔ fe.

⁹ O kosɔn ne bena kasi, ka kasi ni Yazarikaw ye
Sibima dugu ta rezenforo kosɔn.

E, Hesibɔnkaw! E, Elalekaw!
Ne bena naji bɔ, fɔ ka aw nigɪ,
sabu keremankan dɔ ka aw ta simankan jagari
ni aw ta rezentigɛ jagari mankanw ban.

¹⁰ Jagari ni ninsɔndiya banna yiriforow cɛ ra,
dɔnkirilakanw tɛ rezenforow kɔnɔ tuun,
janagbekan tɛ yi tuun.

Mɔɔ si tɛ rezen forogira rezenforogidinga kɔnɔ tuun,
sabu ne ka jagarikanw bɛɛ ban.

¹¹ O kosɔn ne kɔnɔ gbannin bɛ ɲuna Mohabukaw ta ko ra,
k'a ke i ko gɔnifɔkan;
ne jusukun tɔɔɔra Kiri Heresi ta ko ra.

¹² Mohabukaw bɛ taga o yere sege o ta sɔnnikeɣɔɔw ra;
o bɛ taga o ta alaw daari o ta batoso kɔnɔ, nka o si tɛ foyi ja.

¹³ Matigi Ala ka nin kuma le fɔ kabini wagatijan Mohabukaw ta ko ra. ¹⁴ Ayiwa, sisan, Matigi Ala b'a fɔ
tuun ko: «Sani san saba cɛ, san saba dafanin, Mohabu jamana ta dawula bena ben, ani a ta jama camanba
bɛɛ; mɔɔ dama dama minw bena to o kɔ, olugu tena ke foyi ye, o tena baraka sɔɔ.»

Damasi dugu ta kiti

17 ¹ Kuma minw fɔra Damasi dugu ta ko ra:

«A fle, Damasi^v tena ke dugu ye tuun;
a bena ke kabakuruton le ye.

² Aroweri mara ta duguw bena ke ɣɔɔ lakolon ye,
ka ke beganw ta toyɔɔ ye;
beganw bena la yi, foyi tena o lasiran.

³ Dugu barakamanw bena ban Efirayimu mara kɔnɔ,
masaya bena ban Damasi mara ra.

Sirika tɔ dama dama min tora,
olugu bena laban i ko Izirayelimɔɔw ta bonya banna cogo min na.
Fangatigi Ala ko ten.»

Min bena ke Izirayelimɔɔw tɔw ra

⁴ «Ayiwa, o lon na kɔni, Yakuba ta mɔɔw ta bonya bena dɔɔɔya;
o bena fasa, ka turu bɛɛ ban o fari ra.

⁵ Izirayelimɔɔw bena ke i ko simankanbaga bɛ siman lɔlɔninw mina ni a boro ye cogo min na k'a kan;
o bena ke i ko mɔɔw bɛ siman benbennin minw tɔmɔtɔmɔ Refayikaw ta kenegbe ra.

⁶ Izirayelimɔɔw tɔ minw bena to, olugu bena ke i ko o ka oliviyesun min yuguyugu k'a denw burun;
o bena ke i ko yiriden tɔ fla, walama tɔ saba min bɛ to fɔ sanfeyiriborow ra,
walama den tɔ naani, walama tɔ looru min bɛ to yiriboro dencamantigi ra.
Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten.»

⁷ O lon na, adamadenw bena o ja munu o danbaga fan fe; o bena o ja lɔ Izirayeli ta Ala saninman na. ⁸ O
tena o jasin sarakabɔnanw ma tuun, o yere boro tun ka minw lɔ; o tena o yere boro ta fenlalaganinw fle
tuun, jo musoman Asera ta berew, ani wusunana sarakabɔnanw.

⁹ O lon na, Izirayeli ta dugu barakamanw bena ke i ko dugu minw tun kera tomow ye yirituw cɛ ra, ani
kuruw kan^w fɔlɔfɔlɔ, wagati min Izirayelimɔɔw tun nana ben o ɣɔɔ mɔɔw kan ka o halaki. Ayiwa, Izirayeli
duguw fana bena ke ɣɔɔ lakolonw ye ten le.

¹⁰ Sabu aw jinana aw kisibaga Ala kɔ,
aw ma aw hakiri to aw ta baraka sɔɔɔwɔw ra;

^v17.1 Damasi tun ye Siri jamana ta duguba ye (Ezayi 10.9); Damasi benko tun kɔnna ka fɔ (Masacew flanan 16.9).

^w17.9 Yirituw cɛ ra, ani kuruw kan: Kitabu dɔw b'a fɔ ko: Hevikaw, ani Amɔrikaw ta duguw.

o koson aw ka yiriforopumanw sene,
ka rezen yiriboro turu ala werew ye.

¹¹ Aw ka o turu lon min na, o lon yere ra aw ka o wurito ye;
o sogomada yere fe, aw ka aw ta senefenw fiyarento ye.
Nka siman tigeta tena ke foyi ye o lon na,
banajugu ni dimi banbari koson.

Cenrikebagaw bena halaki

¹² E, jamaba do mankan!

O mankan be i ko kogjiw mankan.
Siyaw woyokan be bora,
i ko ji barakamanw woyokan.

¹³ Siyaw be woyokanw cira i ko jibaw woyokan;
nka Matigi Ala bena songo o ra, o be bori ka taga fo yorjan.
A bena o ce ka taga, i ko fono be bo kuruw ra ka binpaga ce ka taga cogo min na,
i ko sanfono be buguri wuri ka taga folonkonto ra cogo min na.

¹⁴ Wulada wagati belen ye balahu ye,
nka sani sogomada ye se, o bee be tunu.
Minw be benna an kan, olugu ta bena ke ten le;
minw be an borofenw minana, olugu ta bena ke ten.

Etiyopi jamana fagamaw ta kiti

18 ¹ E, bono bena nin jamana soru, kamanw mankan be bora jamana min na,
jamana min be Etiyopi jamana ta baw ko fe,

² jamana min be ciradenw ci jibaw kan,
ka o bla ka taga ji kan ni jirakurunw ye, jirakurun minw lalagara ni bin ye!
Aw ciraden telimanw, aw ye taga nin siya mogow fe,
siya min mogow ka jan, ani o fari be manamana,
siya min ye siranyafenba ye yorosurunmogow, ani yorjanmogow bee fe,
siya min ye siya barakaman ye, min sen be fen bee terege,
bajiw ka siya min ta jamana cetige.

³ Aw dunupamogow bee,
aw minw siginin be dugukolo kan,
ni tagamasiyen do nana korota kuruw kunna, aw ye o fle!
Ni buru nana fiye, aw y'a lamen!

⁴ Sabu Matigi Ala k'a fo ne ye ko:
«Ne bena to ne sigiyoro ra ka fleri ke;
ne be to yoro kelen na,
i ko fundenin min be bo tere bowagati ra,
i ko bugun min be gomiji jigi simankanwagati ta fundenin tuma ra.»

⁵ Sabu ni rezen fiyerenka ka ban,
ni a fiyerenw yelemana ka ke rezen motaw ye,
sani rezentigewagati ye se o be rezen yiriboromisew lese ni muru ye,
ka yiriboro janjanw tigetige ka bo yi.

⁶ O ko, a bee lajennin bena to yi,
ka ke kuruyoro ta sogodomukonow ta ye,
ka ke jamana kongosogow ta ye;
konow bena baro a ra fundeninwagati ra,
jamana kongosogow bee bena baro a ra nenewagati ra.

⁷ O wagati ra, o jamana mogow bena na ni bonyaw ye Fangatigi Ala fe; jamana do lo, min ta mogow ka jan,
ani o fari be manamana; siya do lo, min ye siranyafenba ye yorosurunmogow, ani yorjanmogow bee fe, siya
min ye siya barakaman ye, min sen be fen bee terege, bajiw ka siya min ta jamana cetige. O bena na ni o
bonyafenw ye Siyon kuru kan, Fangatigi Ala togo be yoro min na.

Misirankaw ta kiti

19¹ Kuma minw fɔra Misiran jamana ta ko ra:
Matigi Ala yelenna sankaba teliman dɔ kan,
a be nana Misiran.

Misirankaw ta jow be yereyerera a na;
Misirankaw ja tigera.

² «Ne bena Misirankaw kɔnɔnɔsu nɔɔn kama:
balemaw bena nɔɔn kere,
siginɔɔnw bena nɔɔn kere,
dugu dɔ be dugu dɔ kere,
mara dɔ be mara dɔ kere.

³ Misirankaw ta jagbeleya bee bena ban pewu;
ne bena o ta kolatigeninw cen.
O bena taga lagberi ke jotigiw le fe, ani subagaw,
ani minw be suw wele, ani lagberikebagaw.

⁴ Ne bena Misirankaw don matigice fariman dɔw boro;
masace hinabari dɔ le bena a ta fanga sigi o kan.
Matigi Ala, Fangatigi Ala ko ten.»

⁵ Kɔɔji ta jiw bena ja,
ba ta ji bena ban fɔ ka ja.

⁶ Ba ta jiborow ta jiw bena tori,
Nili ba ta jisira ta jiw bena jigi fɔ ka ja;
binw, ani karaw bena jaja.

⁷ Bin o bin be bada ra, ani ba donyɔɔ ra kɔɔji ra,
fen o fen be sene Nili bada ra, o bee bena jaja,
fɔnɔ b'a yerege, k'a tunu pewu!

⁸ Jegeminabagaw bena to ka nuna;
minw bee be dulen bla Nili baji ra, olugu bee bena sukasi ke;
minw be jɔ firi ji ra, olugu bee jusu bena kasi.

⁹ Minw be lenfani baara ke, olugu jigi bena tige;
muso minw be jese woloma, ani ce minw b'a dan, olugu ta bena ke kɔnɔnɔfiri ye.

¹⁰ O ta jesedanbagaw jigi bena tige,
minw be baara ke sara ra, olugu bee jusu bena kasi.

¹¹ Sohan^x dugu namɔɔw ye nalomanw le ye,
Farawona ladibaga hakiritigiw ta ladiri ye hakirintanyakuma le ye.
Mun na aw be sɔn k'a fɔ Farawona ye ko:

«Anw ye hakiritigidenw le ye, masacekɔɔw ta denw?»

¹² Aw ta hakiritigiw be min sa?

Ayiwa, Fangatigi Ala ka min latige Misirankaw kama,
o ye o kow nalɔn ka o yira aw ra sa!

¹³ Sohan dugu namɔɔw kera fatɔw ye,
Menfisi^y dugu namɔɔw be o yere negera;
Misiran kuntigiw le be Misirankaw lafirira.

¹⁴ Matigi Ala ka panamini le bla o ra,
k'a to o ye to ka talontalon o ta koketaw bee ra,
i n'a fɔ dɔɔɔ be talontalon ka ben a yere ta fɔnɔ ra cogo min na.

¹⁵ Mɔɔ si tena se ka foyi ke Misiran jamana ye tuun:
namɔɔw tena se, kɔmɔɔw tena se;
mɔɔba tena se, mɔɔ gbansan tena se^z.

^x19.11 Sohan tun ye Misiran dugu dɔ ye, Nili ba terebɔyanfan na. A tun be wele fana ko Tanisi.

^y19.13 Menfisi tun ye Misiran duguba dɔ ye; o dugu be wele fana ko Nɔfu.

^z19.15 Heburukan na namɔɔw ye kunkolo ye; kɔmɔɔw ye kukala ye; mɔɔbaw ye tamaro yiriborow ye; mɔɔ gbansanw ye karaw ye.

Misirankaw bena Matigi Ala bato

¹⁶O lon na, Misirankaw bena ke i ko musow; wagati min ni Fangatigi Ala nana a boro kərɔta o kama, k'a boro fifa o kama, o bena siran fɔ ka yerere. ¹⁷Zuda mara ta ko bena ke jatigekoba ye Misirankaw fe; ni a tɔɔ fɔra mɔɔ o mɔɔ kɔrɔ, o tigi be siran Fangatigi Ala ta kolatigeninw kosɔn, a ka ko min latige Misiran jamana kama.

¹⁸O lon na, dugu looru bena sɔrɔ Misiran jamana ra, o dugumɔɔw bena heburukan fɔ, o bena kari Fangatigi Ala tɔɔ le ra. O duguw ra kelen bena wele ko Teredugu^a.

¹⁹O lon na, sarakabɔnan dɔ bena sɔrɔ Matigi Ala tɔɔ ra Misiran jamana cemance ra; o bena kabakurujan dɔ ke hakirijigifen ye, ka o bla jamana danyɔrɔ ra. ²⁰O bena ke Fangatigi Ala ta tagamasiyen ni a ta seereya le ye Misiran jamana kɔnɔ; ni Misirankaw ka kule o tɔɔɔbagaw boro, ka Matigi Ala wele, Matigi Ala bena kisibaga di o ma, min bena o juguw kere, ka o bɔsi. ²¹Matigi Ala bena a yere yira Misirankaw ra, Misirankaw fana bena Matigi Ala lɔn o lon na. O bena a bato, ka began sarakaw* ni siman sarakaw* bɔ a ye; o bena dajuruw ta Matigi Ala fe, ka o dajuruw dafa. ²²Matigi Ala bena Misirankaw tɔɔrɔ; a bena o tɔɔrɔ, nka a bena o keneya. O yere bena sekɔ ka na Matigi Ala fe; a bena sɔn o ta daariri ma ka o keneya.

²³O lon na, sira dɔ bena bɔ Misiran, ka taga Asiri jamana ra; Asirikaw bena taga Misiran, Misirankaw fana bena taga Asiri. Misirankaw, ani Asirikaw bɛɛ bena jen ka Matigi Ala bato.

²⁴O lon na, Izirayeli le bena ke jamana sabanan ye, ka fara Misiran jamana ni Asiri jamana kan, o jamana minw sababu ra Ala bena baraka don dunɔra ra. ²⁵Fangatigi Ala bena baraka don a ra, k'a fɔ ko: «Ne be baraka don Misiran jamana ra, sabu ne ta mɔɔw lo; ne be baraka don Asiri jamana ra, sabu ne boro le ka o dan; ne be baraka don Izirayeli jamana ra, sabu ne yere ta jamana lo.»

Misirankaw ni Etiyopikaw ta sege tagamasiyen

20 ¹San min na Asiri masace Sarigɔn tun k'a ta kerekejama kuntigiba ci ka na Azidɔdi dugu kere k'a mina, ²o wagati le ra Matigi Ala tun kumana Amɔzi dence Ezayi fe, k'a fɔ a ye ko: «Bɔrɔfani min be i ra, taga o bɔ i yere ra, ka i ta sanbara fana bɔ i sen na.» Ezayi k'a ke ten; a fari lakolon ni a sennakolon ka ke yaala ye.

³Matigi Ala k'a fɔ o le ra, ko: «Ayiwa, ne ta jɔnce Ezayi fari lakolon ni a sennakolon tagamana fɔ san saba, ka o ke ko nataw tagamasiyen ye, ka Misirankaw, ani Etiyopikaw lasɔmi cogo min na, ⁴Asiri masace bena Misiran jamana ta kasodenw, ani Etiyopi jamana mɔɔ minaninw ke o cogo le ra; o bena denmisenw, ani cekɔrɔɔbaw bɛɛ fari lakolon ni o sennakolon ni o julakolon mina ka taga ni o ye, ka o ke maroyakoba ye Misirankaw fe. ⁵Ni o kera, minw tun be o jigi lara Etiyopi jamana kan, ka o yere bonya Misirankaw sababu ra, olugu ta bena ke jatige ni maroya ye.»

⁶O lon na, kɔni, o kɔɔjida ta yɔrɔ mɔɔw bena a fɔ ko: «E, a fle, an tun ka an jigi la minw kan, ani an tun be to ka bori ka taga minw fe ko o ye an deme, ka an bɔsi Asiri masace boro, olugu laban kera nin le ye! E, anw bena bɔsi cogo di sisan sa?»

Babilɔni ta fanga laban

21 ¹Kuma minw fɔra kɔɔjida kongokolon ta ko ra:
An juguw be nana i ko sanfɔɔ min be wuri ka woroduguyanfan kongokolon cɛtigi;
o be nana ka bɔ kongokolon kɔnɔ,
ka bɔ jamana dɔ ra, min tɔɔ be siranya bla mɔɔw ra.

²Kogbelenba le yirara ne ra:

Mɔɔjanfabagaw be janfa sirira,

cɛnrikebagaw be cɛnri kera.

Elamu kerekecew, aw ye taga!

Mɛdi kerekecew, aw ye dugu lamini!

Ne Ala bena nɔnakanw bɛɛ ban.

³O kosɔn ne soro be ne dimina,
kɔnɔdimi ka ne mina i ko muso jigibagatɔ;
jigitige kosɔn ne toro te foyi menna tuun,
jatige kosɔn ne ja te foyi yera tuun.

⁴Ne hakiri jagamina,

ne ja tigera fɔ ne be yerere.

Ne kɔrɔnɔnin tun be to ka sufera min makɔnɔ,

o kera siranyafen ye ne fe sisan.

^a19.18 Kitabu dɔw ko Halakidugu.

⁵ O be domunikeyɔɔ laben
ka tapiw lala,
ka domuni ke, ka min.
Nka o bena bara k'a men ko:
«Aw ye wuri, kerekuntigiw!
Aw ye turu mun aw ta negebenanw na!»

⁶ Sabu Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko:
«Taga yɔɔkɔɔsibaga dɔ sigi, ka yɔɔ kɔɔsi;
ni a ka min ye, a ye o fɔ.
⁷ Ni a ka sowotoɔ dɔ ye so fla be min samana,
ka mɔgɔ dɔw ye faliw kan, ka dɔw ye ɲɔgɔmɛw kan,
a ye kɔɔsiri ke ka ɲa,
a ye kɔɔsiri ke ka ɲa kosebe.»

⁸ Yɔɔkɔɔsibaga pɛɛnna, ko:
«Matigi, ne lɔnin be sankaso kunna,
lon o lon ne be yɔɔ kɔɔsi.
Ne lɔnin be ne lɔyɔɔ ra;
su o su ne be fleri ke.
⁹ A fle, ce dɔ be nana sowotoɔ dɔ kɔɔ,
so fla be sowotoɔ samana!
A ka kuma ta, k'a fɔ ko:
«A benna, Babilɔni benna!
O ta alaw beɛ benbenna dugu ma, ka cici.» »

¹⁰ E, ne ta mɔgɔw, o ka aw minw gbasi simangbasikene ra, ka aw fiye i ko siman,
ne ka min men Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala fe,
ne ka o le fɔ aw ye.

Duma mara ta kiti

¹¹ Kuma minw fɔra Duma^b mara ta ko ra:
Mɔgɔ dɔ tora Seyiri ka pɛɛn ka ne wele, ko:
«Dugu kɔɔsibaga, sufera be cogo di?
Dugu kɔɔsibaga, sufera be cogo di?»
¹² Dugu kɔɔsibaga ko:
«Sɔgɔmada be sera, nka su fana be kora tuun.
Ni aw b'a fe ka ɲininkari ke, aw ye ɲininkari ke;
o kɔ, aw ye sekɔ ka na tuun.»

Arabujamana ta kiti

¹³ Kuma minw fɔra Arabujamana ta ko ra:
«Aw bena si Arabujamana yirituw ra,
aw Dedanka ɲɔgɔmetigi dugutagabagaw!
¹⁴ Aw ye taga minlɔgɔɔw kunben ni ji ye,
aw minw siginin be Tema jamana ra,
aw ye taga boribagaw nɔ fe ni domuni ye.
¹⁵ Sabu o be borira kerekemuru le ɲa,
kerekemuru min samana ka bɔ a forogo ra o kama,
ani kalan min samana o kama;
o be borira kere baraka bonyakojugu le ɲa.»
¹⁶ Sabu Matigi k'a fɔ ne ye ko: «Sani san kelen ce, san kelen dafanin, ne bena Kedari mara^c ta dawula beɛ
ban. ¹⁷ Kedari ta kalanbonbaga cefari tɔ minw bena to, olugu bena ke ce dama dama dɔɔn. Matigi Ala,
Izirayeli ta Ala le kumana.»

^b21.11 Duma be Arabujamana sahiliyanfan na, Babilɔni ni Siri jamana fla ce. Dɔw b'a miiri ko Duma ye Edomu mara le ye.

^c21.16 Kedari mara tun be Arabujamana ta kongokolon sahiliyanfan na.

Zeruzalemu ta kiti

22¹ Kuma minw fɔra kurufurance ta ko ra, Ala ka kurufurance min yira cira ra:

O tuma mun le ka aw sɔrɔ,

fɔ aw bɛɛ yelenna aw ta biribonw san fɛ,

² ele dugu mankanbatigi,

dugu min fara wɔyɔkanw ni panagbekanw na?

Aw ta mɔgɔ faganinw ma faga ni kerekemuru ye,

o ma sa kerekeyɔrɔ ra.

³ Aw ta kerekuntigiw bɛɛ borira ɲɔgɔn fɛ;

kalantigiw ka o mina ka o kɛ kasodenw ye.

O ka aw ta mɔgɔ min o min sɔrɔ, o ka o bɛɛ mina,

hali minw tun borira ka se fɔ yɔrɔjan.

⁴ O kosɔn ne b'a fɔ ko: «Aw ye aw ɲa bɔ ne ra,

aw y'a to ne ye kasi kosebe.

Aw kana aw yere sege ko aw be ne jusu saarora

ne ta dugumɔgɔw ta cenri kosɔn.»

⁵ Sabu nin lon ye ɲagban lon le ye,

ani halakiri lon, ani kɔnɔnɔfiri lon,

Matigi, Fangatigi Ala ka min ben an kan kurufurance yɔrɔ ra,

a ka kurufurance min yira cira ra.

Dugu laminikogow bɛna benben o lon na,

kulekanw bɛna bɔ ka taga kuruyɔrɔw fan na.

⁶ Elamukaw ta kerekɛɛw ka o ta biɲeforogow ta;

o ta sowotorotigiw, ani o ta sotigiw fana wurira.

Kiri ta kerekɛɛw ka o ta negebennanw labɔ.

⁷ E, Zeruzalemukaw, aw ta dingakɔnɔyɔrɔw bɛɛ ra cɛɲumanw fara sowotorow ra!

Kerekɛɛ sotigiw nana lɔ aw ta dugu donda ra dɛ!

⁸ Fen min tun be Zuda mara tanga, o bɛɛ tara ka bɔ o kɔrɔ.

O lon na, aw jigi tun be Yiritu ta bon^d ta kerekeminanw le kan.

⁹ Wo caman minw tun bɔra Dawuda ta masabonba kogow ra, aw ka o ye.

Aw tun ka ji mara aw yere ye dugumayanfan ta jimarayɔrɔ ra.

¹⁰ Aw tun ka Zeruzalemu bonw jate

ka bon dɔw cici janko ka dɔ fara dugu kogo baraka kan.

¹¹ Aw tun ka jimarayɔrɔ dɔ labɛn kogo fla cɛ ma, ka jidinga kɔrɔ ta jiw kɛ o kɔnɔ.

Nka min ye nin kow kebaga ye, aw ma o tigi fle;

min ka nin kow labɛn kabini wagatijan, aw ma o tigi jate.

¹² O lon na, Matigi, Fangatigi Ala tun k'a fɔ aw ye

ko aw ye kasi, ka maɲumankokasi kɛ,

ka aw kun li, ka bɔrɔfaniw don aw yere ra.

¹³ Nka jusudiyakow, ani ninsɔndiyakow, aw ka o le kɛ!

Aw ka misiw faga, ka sagaw kannatige,

ka o sogo domu, ka duven min,

k'a fɔ ko: «An ye domuni kɛ, ka min, sabu sini an bɛna sa^e!»

¹⁴ Fangatigi Ala ka nin kuma fɔ k'a don ne toro ra;

a ko: «Fɔ ka taga se aw ta saya ma

nin terenbariyakow tena yafa aw ma fiyewu!»

Matigi, Fangatigi Ala ko ten.

Masaso kunnasigibaga ta kiti

¹⁵ Matigi, Fangatigi Ala ko: «Wuri ka taga nin fagamace fɛ, min ye Sebina ye, masaso kunnasigibaga, i y'a fɔ a ye ko:

¹⁶ «Ele ta mun le be yan, walama i ta mɔgɔ juman le be yan,

fɔ ka na kɛ kaburu sɔgi ye k'a bla i yere tɔgɔ ra yan?»

^d22.8 O bon tun ye masaso ta bon dɔ tɔgɔ le ye.

^e22.13 Pɔli ka nin kumaw fɔ Korentikaw fɔlɔ 15.32.

I be kaburu sogira i yere tɔɔ ra kuruw san fe,
i be i su layɔɔ lesera faraw ra k'a bla!

¹⁷ A fle, ele ce barakaman, Matigi Ala bena ele mina ka i siri kɔlikɔli,
ka i firi ni baraka ye fɔ yɔɔjan,

¹⁸ k'a to i ye kolonkolon, ka kolonkolon i ko kabakuru,
ka taga fɔ jamana dɔ ra, jamana min kɔnɔ ka bon.

I bena taga sa o yɔɔ le ra, i ta sowotoro dawulamanw bena to yi,
ele min ka maroya ben i matigice ta masaso kan!

¹⁹ Ne bena i gben ka bɔ i ta baara ra,

ka i sama ka bɔ i lɔyɔɔ ra.

²⁰ O lon na, ne bena ne ta baaraden wele,
min ye Hilikiya dence Eliyakimu ye.

²¹ Ne bena i ta fagamaderege don ale le ra,

k'a cesiri ni i ta cesirijara ye,

ka i ta fanga di a ma.

A bena ke Zeruzalemukaw fa ye,

ani Zuda mara mɔɔw fa.

²² Ne bena Dawuda ta masaya fanga lakile di a ma.

Ni a ka bon min dayele, mɔɔ tɛ se ka o datugu;

ni a ka min datugu, mɔɔ tɛ se ka o dayele.

²³ Ne bena a turu dugu ma i ko negebere, yɔɔ barakaman dɔ ra;

a ta masasiganan bena tɔɔba sɔɔ ka bonya la a ta somɔɔw kan.» »

²⁴ A ta somɔɔw ta doni bɛ bena dulon ale le ra, o ta durujaw, ani o kɔmɔɔw bɛ, i ko o bɛ minanw dulon negebere ra cogo min na, jifiyew, ani dagaw. ²⁵ Nka Fangatigi Ala ko: «Lon dɔ, o negebere min tun turura yɔɔ barakaman na, o negebere bena yɔɔyɔɔ, ka kari ka ben; doni minw tun dulonnin b'a ra, o bɛ bena ben ka cici. Matigi Ala ko ten.»

Tiri ni Sidɔn ta kiti

23 ¹ Kuma min fɔra Tiri dugu ta ko ra^f:
Tarisisi ta jirakurunbaw, aw ye mapumankokasi ke!

Sabu Tiri dugu halakira,

bon tɛ yi tuun, kurunlɔyɔɔ tɛ yi tuun!

O kuma fɔra o ye, o nanin kɔ ka bɔ Sipere jamana ra.

² Aw kɔɔjidaramɔɔw, aw ye je,

aw Sidɔn jagokebagaw, aw ye je,

aw minw ta ciradenw bɛ kɔɔji yaala ka taga fɔ yɔɔjan.

³ Siman minw tun bɛ sene Nili bada ra,

o tun bɛ o siman minw kan bada ra,

o tun ye Sidɔnkaw ta naforosɔɔ sababu ye;

o ta dugu le tun kɛra siya tɔw ta jagokeyɔɔ ye.

⁴ Ele Sidɔn, kɔɔjida dugu barakaman,

ele ta le ye maroya ye;

sabu kɔɔji kumana, a ko:

«Ne tena kɔnɔdimi sɔnmina tuun,

walama ka den woro;

ne tena dence lamɔ tuun,

walama denmuso.»^g

⁵ Ni o kibaroya nana se Misiran,

ni olugu ka Tiri ta ko kibaroya men,

o kɔnɔ bena gban.

⁶ Aw ye kɔɔji cetige ka taga Tarisisi,

aw ye mapumankokasi ke, aw kɔɔjidaramɔɔw!

⁷ Nanagbe caman tun bɛ dugu min kɔnɔ, o dugu le kɛra tan wa?

^f23.1 Tiri ni Sidɔn tun ye Fenisi jamana ta duguba fla ye, kɔɔjida ra. Jamana caman ta jirakurunbaw tun bɛ na ni fen caman ye o duguw kurunlɔyɔɔw ra.

^g23.4 Nin kumaw kɔɔ ye ko Fenisikaw tena naforo sɔɔ kɔɔji ta baara sababu ra tuun. Fenisikaw tun b'a miiri ko kɔɔji ye olugu ta siya ta muso le ye.

Dugu min ju sigira kabini fɔɔfɔɔ,
 dugu min mɔɔw senw tun bɛ o ta ka taga fɔ yɔɔjan,
 ka taga jamana werɛw mara jagboya ra!

⁸ Jɔntigi le ka nin ko latige Tiri dugu kama sa,
 dugu min tun bɛ masacɛw sigi masaya ra,
 dugu min ta fiyeerekebagaw tun bɛ i ko fagamadenw,
 min ta jagokebagaw tun ye dunuɔa tɔɔbatigiw le ye?
⁹ Fangatigi Ala le ka nin ko latige,
 janko ka mɔɔɔ dawulamanw bɛɛ ta yerɛbonya cɛn,
 ka dunuɔa tɔɔbatigiw bɛɛ dɔɔɔya.

¹⁰ Tarisisi dugumɔɔw, aw ye aw ta dugukolo sene
 i ko Misirankaw bɛ Nili bada yɔɔ sene cogo min na;
 sabu kurunɔyɔɔɔ tɛ aw fɛ tuun.

¹¹ Ala k'a boro lawuri kɔɔɔji kama,
 a bɛ maraw yuguyugu;
 Matigi Ala ka mɔɔɔ dɔw ci
 ko o ye Kanaanakaw^h ta bon barakamanw cici.

¹² A ko: «Aw tena janagbɛ kɛ tuun;
 aw Sidɔn dugumɔɔw kera i ko cɛ benna sunguru min kan.
 Aw ye wuri ka kɔɔɔji cɛtigi ka taga fɔ Sipere;
 nka hali ni aw bɛ o yɔɔ ra, aw tena laganfiya sɔɔɔ.

¹³ Aw ye Babilɔnikaw ta jamana fle;
 olugu ta siya tununa.
 Asirikaw ka o ta yɔɔ kɛ kongobeganw ta siyɔɔ le ye.
 O ka yelenyɔɔɔw lɔ ka Babilɔni dugu kogo lamini,
 ka o ta bon barakamanw cici,
 ka o kɛ tomow ye.

¹⁴ Jirakurunbaw, aw ye mapumankokasi kɛ,
 sabu aw ta masabonbaw benbenna.»

¹⁵ O wagati ra, mɔɔɔw bɛna jina Tiri dugu kɔ, fɔ san biwolonfla; o ye masacɛ kelen si sandaw ye. Ni o san
 biwolonfla dafara, Tiri dugu ta ko bɛna kɛ i ko jatɔmuso min ta ko fɔra dɔnkiri ra, ko:

¹⁶ «Gɔni ta ka dugu lamini,
 cɛw jinana ele jatɔmuso min kɔ!
 Gɔni fɔ kosebɛ,
 ka dɔnkiri caman la,
 janko cɛw ye o hakiri to i ra tuun.»

¹⁷ Ni san biwolonfla dafara, Matigi Ala bɛna a hakiri to Tiri dugu ra tuun. A bɛna a ta warisɔɔ damina
 tuun, ka to ka jatɔya kɛ ni dunuɔa siyaw bɛɛ ye. ¹⁸ Nka a ta sara ni a ta sɔɔta bɛɛ bɛna bla danna Matigi Ala
 ye; a tena lajen, a tena mara tuun. Minw bɛ Matigi Ala ja kɔɔ, ka baara kɛ a ye, o ta sɔɔta bɛna kɛ olugu le
 ta ye, janko o ye domuni sɔɔ ka wasa, ani fanijumanw.

Wagati nataw ta ko

(24–27)

Matigi Ala bɛna dunuɔa halaki

24 ¹ A fle, Matigi Ala bɛna dugukolo halaki, k'a kɛ yɔɔ lakolon ye;
 a bɛna a dabiri, k'a sigibagaw bɛɛ janjan.

² Min bɛna kɛ mɔɔɔ gbansanw na, o le bɛ kɛ sarakalasebaga ra;
 min bɛna kɛ jɔncɛ ra, o le bɛ kɛ a matigicɛ ra;
 min bɛna kɛ jɔnmuso ra, o le bɛ kɛ a matigimuso ra;
 min bɛna kɛ fiyeerekebaga ra, o le bɛ kɛ sannikebaga ra;

^h23.11 Fenisikaw tun ye Kanaanaka dɔw le ye (Damina 10.15); jagokebagaw fana tun bɛ wele tuma dɔw ko Kanaanakaw (Ezayi 23.8).

min bēna ke fensingabaga ra, o le bē ke a dibaga ra;
 min bēna ke jurudonbaga ra, o le bē ke jurunantigi ra.
³ Dugukolo bēna halaki pewu, k'a lakolon to;
 sabu Matigi Ala le ka nin kumaw fɔ.

⁴ Dugukolo bē sukasi kera, a baraka banna,
 dunuṅamɔḡɔw baraka banna, o fasara,
 dunuṅa mɔḡɔbaw fasara.

⁵ Dugukolo lanḡɔra a sigibagaw sababu ra;
 sabu o banna Ala ta sariyaw ra,
 k'a ta cifɔninw yelemā,
 k'a ta jēnḡɔḡnya* wuribari cēn.

⁶ O le kosɔn, danga bē dugukolo halaki;
 o hake bē ben a mɔḡɔw kan.
 O le kosɔn, dugukolo mɔḡɔw bē banna;
 mɔḡɔ dama dama dɔrɔn le tora.

⁷ Duvenkura banna pewu,
 rezensunw jajara;
 minw jusu tun diyara, olugu bē bē ḡunana.

⁸ Longanfɔkanw ta ninsɔndiya banna,
 ṅanagbēkanw mankan lalɔra,
 korafɔkanw ta ninsɔndiya banna.

⁹ Mɔḡɔ si tē dɔnkiri la ka duven min tuun;
 minnifen farimanw kunayara a minbagaw da ra.

¹⁰ Dugu cira, k'a ke yɔrɔ lakolon ye;
 bonw bē datugura,
 mɔḡɔ si tē don o kɔnɔ tuun.

¹¹ Mɔḡɔw bē kule dugu siradaw ra, ko duven dēsera;
 ninsɔndiya tē yi tuun,
 jusudiya bɔra jamana kɔnɔ.

¹² Dugu bē kera yɔrɔ lakolon ye;
 dugu donda konw karira ka ben, ka cēn.

¹³ Min bēna ke dugukolo kan, ani siyaw cē ra,
 o bēna ke i ko wagati min o bē oliviyesun yuguyugu k'a denw burun,
 walama rēzen tigenin kɔ, o bē rezenden tɔ dama dama minw tɔmɔtɔmɔ.

Ala ta mɔḡɔw ta ninsɔndiya wagati ma se

¹⁴ Minw bɔsira, olugu bē o kan kɔrɔtara ka ṅagarikanbaw bɔ;
 o bē to terebenyanfan na ka perēn ka Matigi Ala tɔḡɔ bonya.

¹⁵ O kosɔn aw ye Matigi Ala bonya terebɔyanfan jamanaw ra;
 aw ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔḡɔ bonya kɔḡɔji kɔfejamanaw ra.

¹⁶ An bē dɔnkirilakan menna ka bɔ fɔ dunuṅa dan na ko:
 «Ala terennin ta le ye bonya ye!»

Nka ne ko: «E, ne jigi tigera;
 ne jigi tigera, bɔnɔ ka ne sɔrɔ!»
 Janfabagaw bē janfa sirira! Janfa!
 Janfabagaw bē janfa sirira!

¹⁷ Jatige, ani dingaba, ani jɔ,
 o le bē aw ṅa, aw dunuṅamɔḡɔw.

¹⁸ Ni min ka bori jatige mankan ṅa,
 o bē ben dingaba kɔnɔ;
 ni min ka bɔ dingaba kɔnɔ,
 o bē mina jɔ ra.
 Sabu sankolo wow dayelera,
 dugukolo jusiginanw bē yerēyerera.

¹⁹ Dugukolo cira fɔ ka yerege,
 dugukolo perenna fɔ ka karikari,
 dugukolo yuguyugura ni baraka ye.
²⁰ Dugukolo be tingitanga i ko dɔrɔɔ;
 a be fifara i ko gbatakolon.
 A ta hakekow baraka bonyara a ma;
 a bena ben, a tena se ka wuri tuun.

Matigi Ala le bena ke masace ye Zeruzalemu

²¹ O lon na, Matigi Ala bena sankolokɔnɔfenw ta hakew sara bɔ o ra san fe, ka dugukolo masacew ta hakew sara bɔ o ra dugukolo kan yan. ²² O bena lajen nɔgɔn kan i ko o be kasodenw lajen dinga kɔnɔ cogo min na. O bena o datugu kasobon kɔnɔ; ni wagatijan temena, o bena o ta kiti tige.

²³ Karo kun bena suuru,
 tere bena maroya;
 sabu Fangatigi Ala bena sigi masaya ra Siyɔn kuru kan, ani Zeruzalemu;
 a nɔɔɔ bena manamana a ta jamana namɔgɔw na kɔɔ.

Ala le ye a nasiranbagaw jigi ye

25 ¹ E, Matigi Ala, ele le ye ne ta Ala ye;
 ne be i bonya ka i tɔgɔ tando,
 sabu i ka kobaw ke;
 i ka min latige kabini wagatijan, o be to a nɔ ra, a te yeɔema.

² I ka dugu barakaman ke tomo ye,
 k'a halaki k'a ke kabakuruton ye.
 Siyaw ta fagamaduguba te dugu ye tuun,
 a tena lo ka ye tuun fiyewu.
³ O kosɔn siya barakamanw be i bonya,
 siya farimanw ta duguw be siran i na.

⁴ Ele le ye desebagatɔw dogoyɔɔ ye,
 ele le ye fagantanw dogoyɔɔ ye o degu wagati ra,
 ele le ye o dogoyɔɔ ye sanjiba wagati ra,
 ele le ye o ta suma ye, fundeninwagati ra.
 Sabu mɔgɔ farimanw ta jusugban be i ko sanjiba min be kogo gbasi,
⁵ walama i ko tere fundenin be dugukolojalan jeni cogo min na.
 Ele le be siyaw ta wɔyɔkanw mala;
 sankaba be tere datugu k'a fundenin lalo cogo min na,
 i be mɔgɔ farimanw ta dɔnkirilakanw fana ban ten.

Matigi Ala ta nanagbeba

⁶ Fangatigi Ala bena nanagbeba dɔ laben siyaw bee ye nin kuru¹ kan:
 sogo turuman ta nanagbe,
 duvendiman ta nanagbe,
 ani sogo tobikɔnuman ni a turu,
 ani duvendiman sensenɔnuman!

⁷ O kuru kelen kan, fani min tun ka jamana mɔgɔw bee na datugu, a bena o faran;
 birifani min tun ka siyaw bee na datugu, a bena o faran.

⁸ A bena saya ban pewu!
 Dunɔnatigi Ala bena bee naji ce.
 Mafiyenyari min tun be a ta mɔgɔw kan, a bena o ban jamana yɔɔ bee ra;
 sabu Matigi Ala kumana.

Izirayeli ta hera ani Mohabu ta bɔnɔ

⁹ O lon na, o bena a fɔ ko:
 «An ta Ala fle nin ye;

¹25.6 Nin kuru: o kɔɔ ye Siyɔn kuru, min ye Zeruzalemu ye.

an ka an jigi la ale le kan, a ka an kisi.
 An jigi be Matigi Ala le kan;
 an ye ninsondiya ka pagari, sabu a ka an kisi.
¹⁰Matigi Ala b'a boro la nin kuru kan k'a tanga.»

Nka o bena Mohabukaw terege yɔrɔnin kelen na,
 i ko o be binjalan karikari k'a digi namapamadinga kɔnɔ cogo min na.
¹¹Ka o to o dingakolon kɔnɔ, o bena a boro yangan
 i ko jinɔmubaga b'a boro yangan ka ji nɔmu cogo min na;
 nka Ala bena o ta yerebonya bɔ o ra,
 o ni o ta setigiya beɛ.

¹²Mohabukaw, aw ta kogo jamijan barakamanw kɔni,
 Matigi Ala bena o cici, ka o lala;
 a bena o benben dugu ma, bɔgɔ ra.

Matigi Ala ta dugu barakaman

26 ¹O lon na, mɔgɔw bena nin dɔnkiri la Zuda mara ra, k'a fɔ ko:
 «Dugu barakaman be an fe;
 Matigi Ala ka laminikogow ni kogo barakamanw lɔ k'a lamini, janko ka an kisi.
²Aw ye dugu dondaw yeɛ,
 k'a to siya terennin ta mɔgɔw ye don,
 siya kankelentigi.
³Ni mɔgɔ min kera jusukelentigi ye, i be hera ke o tigi ye;
 i be hera ke a ye, sabu a b'a jigi la i kan.
⁴Aw ye aw jigi la Matigi Ala kan wagati beɛ, ani tuma beɛ,
 sabu Matigi Ala, Matigi Ala le ye an dogoyɔrɔ barakaman ye wagati beɛ.
⁵A ka sanfesigibagaw lajigi;
 a ka dugu barakaman laben,
 k'a ben fɔ dugu ma,
 k'a ben k'a la fɔ buguri ra.
⁶Mɔgɔw b'a dɔndɔn ni o sen ye:
 janibagatɔw b'a dɔndɔn ni o senw ye,
 deseɓagatɔw be tagama a kan.»

Alapinibagaw ta Aladaari

⁷Mɔgɔ terennin ta sira ye sira terennin le ye.
 Ala, ele min ye cantigi ye, ele le be mɔgɔ terennin tɛmesira dakaja.
⁸Can lo, Matigi Ala, an be to i ta kolatigeninw sira le kan;
 an be ele le makɔnɔna.
 I tɔgɔ ni i ta bonya,
 o le ye an jusukun diyanyako ye.
⁹Su fe i ta ko miiriya be ke ne jusukun na;
 ne be i ta jenɔgɔnya jini ni ne ta miiriya beɛ ye.
 Ni i ta kiti be ben dunɔnamɔgɔw kan,
 o le b'a to adamadenw be terenninya sira yɔrɔjini.
¹⁰Nka ni i ka makari mɔgɔjugu ra,
 a te terenninya sira yɔrɔjini.
 A be to ka kojugu ke, hali mɔgɔ terenninw ta jamana ra;
 a te Matigi Ala ta bonya jate.

¹¹E, Matigi Ala,
 i boro kɔrɔtanin lo mɔgɔjuguw kama, nka o te a yera.
 I bena min ke i ta mɔgɔw ye i ta kanuyaba kosɔn,
 o bena o ye, fɔ ka maroya.
 Tasuma min labenna i juguw kama, o le bena mɔgɔjuguw domu.
¹²E, Matigi Ala,
 i be hera ke anw ye;
 sabu an be fen o fen dabɔ, ele le be o beɛ dafa an ye.

¹³ E, Matigi Ala, an ta Ala,
matigice werew tun sigira an kunna, minw te ele ye,
nka an be ele kelenpe tɔɔ le bato.

¹⁴ Olugu sara ka ban, o tena panamanya tuun;
o tagara ka ban, o tena wuri ka lo tuun;
sabu i wurira o kama ka o halaki,
ka o tɔɔ tunu ka bo mɔɔw hakiri ra.

¹⁵ E, Matigi Ala, i ka an ta siya caya,
i ka an ta siya caya, ka i ta nɔɔɔ yira;
i ka jamana danw bee yeɛma ka do fara a bonya kan.

¹⁶ E, Matigi Ala, wagati min an tun degura, an ka i yɔɔɔɔɔɔɔɔ;
wagati min i ka an ta kojugu hake bo an na, an ka i daari kosebe.

¹⁷ E, Matigi Ala,
an tun be i na kɔɔ i ko muso lasiritɔ,
min jigiwagati surunyara,
min b'a yere tɔɔmi ka kule kɔɔdimi boro.

¹⁸ An ka kɔɔ ta, ka kɔɔdimi sɔɔmina,
nka an ka fɔɔ le woro.
An ma se ka jamanadenw bɔsi,
an ma den woro ka o fara dunɔɔmɔɔw kan.

Ala ka layiri min ta a ta mɔɔw ye

¹⁹ Aw ta mɔɔ saninw bena panamanya tuun;
ne ta mɔɔw suw bena kunu.
Aw ye kunu ka ninsɔɔɔɔɔɔ ka kule ci,
aw minw lanin be dugukolo buguri ra;
sabu Ala bena sɔɔɔmada gɔɔmiji le lajigi aw ta dugukolo kan,
dugukolo bena mɔɔ saninw panaman labɔ.

²⁰ Ne ta mɔɔw, aw ye taga don aw ta bonw kɔɔ
ka da datugu aw yere da ra,
ka dogo ka wagati dɔɔnin ke
sani k'a to ne ta jusufariya ye ban.

²¹ Sabu, a fe, Matigi Ala be bɔra a sigiyɔɔ ra;
a bena dugukolo mɔɔw ta kojuguw hake bo o ra.
Dugukolo bena mɔɔ faganinw jori labɔ kene kan;
a tena mɔɔ faganinw dogo tuun.

Jirasa belebele halakira

27 ¹ O lon na, Matigi Ala bena a ta kerɛkemuru fariman, a ta kerɛkemuru belebele, a ta kerɛkemuru barakaman ta jirasa^j belebele kama, min ye sa boribaga ye, jirasa belebele, sa tɔɔminin! A bena o kɔɔɔɔɔ danfen barakaman faga.

Matigi Ala ta rezenforo ta ko

² «O lon na, aw bena rezenforo diman ta ko dɔɔkiri la!

³ Ne Matigi Ala, ne yere le bena ne janto a ra;
ne bena a sɔɔ ji ra wagati bee.

Ne bena a kɔɔsi su ni tere,
janko foyi kana na a cen.

⁴ Dimi foyi te ne jusukun na tuun;
nka ni ne ka nɔɔfɔɔyiriw, ani naniyiri dɔw le sɔɔ a ra,
o tuma ne bena wuri olugu kama ka o kere,

ka o bee jeni tasuma ra;

⁵ fo ni o ka ne ke o dogoyɔɔ ye,

ka hera jini ne fe,

ka hera ke ni ne ye.»

^j27.1 O jirasa ko tun fɔra (Ayuba 7.12; Zaburu 74.13–14; 104.26).

Izirayelimogow ta jurumunw bena yafa

⁶Wagati nataw ra, Yakuba ta mogow bena liliw don;
Izirayelimogow bena nugu, ka fiyeren,
fo ka dunuwa bee fa o denw na.
⁷Yala Matigi Ala ka o bugo i n'a fo a tun ka o bugobagaw bugo cogo min na wa?
Yala a ka o faga i ko a tun ka o fagabagaw faga cogo min na wa?
⁸On-on, a ka o ta kiti tige k'a dama kana;
a ka o gben ka taga jamana were ra,
ka o fiye n'a dafono fariman ye,
i ko terebayanfan ta fono gbanninman wurilon na.

⁹Yakuba ta mogow ta terenbariyaw bena kafari nin cogo le ra;
o ta jurumunw yafari ko bena ke nin le ye:
O bena o ta sonnikeyow ta kabakuruw bee cici ka o mugumugu i ko faragbe;
jo musoman Asera ta sonnikeberew, ani wusunan saraka* bowow si tena ye tuun.

¹⁰E, dugu barakaman kera yow lakolon ye;
mogow bee tagara k'a lakolon to, k'a ke i ko kongokolon.
Misidenw le be bin jimi yi, ka la yi,
ka yiri misenw flaburuw jimi.
¹¹Ni a yiriborow jajara, o be o karikari,
musow b'a ke ka tasuma mana.
Mogow hakirintanw tun lo,
o koson o danbaga ma hina o ra;
min ka o ke mogow ye, ale ma makari o ra.

Mogow minaninw bee bena labla

¹²O lon na, Matigi Ala bena a ta siman gbasi, k'a fiye,
k'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fo Misiran koba ra;
a bena aw bee tomotomoto kelen kelen, aw Izirayelimogow.

¹³O lon na, buru belebele bena fiye;
ni o kera, minw tun tununa Asiri jamana ra,
minw tun gbenna ka taga fo Misiran jamana ra,
olugu bee bena seko ka na.
O bena na o kinbiri gban Matigi Ala na kow, k'a bato
a ta kuru saninman kan, Zeruzalemu.

Ala bena kiti tige k'a ta mogow kisi

(28–35)

Samari mara bena halaki

28 ¹Efirayimu drowow be o yere bonya masafugula min koson, bowo bena o row^k.
O ka o yirifiyeren faganin le ke o ta masiri ye,
o min be o ta dugukolonuman sanfeyow ra;
drowo ka o mogow minw halaki, bowo bena olugu ta dugu row!
²A fle, ce do be Matigi fe, ce barakaman fangatigi lo.
A nato be i ko sanbere jigitow, i ko sanfow min be cenri ke,
i ko sanjiba min be jibaw lana;
a boro baraka bena fen bee yelema dugu ma.
³Efirayimu drowow be o yere bonya masafugula min koson,
mogow bena o dandon ni o sen ye.
⁴O ka o yirifiyeren faganin min ke o ta masiri ye,
min be o ta dugukolonuman sanfeyow ra,
o bena ke i ko toromow min mona toro rowagati na;

^k28.1 Nin kumaw fowa k'a nasin Samari mara le ma.

ni mǝḡo min k'a ye, k'a sǝrǝ k'a mina a boro dǝrǝn,
o tigi b'a domu o yǝrǝnin kelen bǝe ra.

⁵ O lon na, Fangatigi Ala yere bena ke a ta mǝḡo tǝw ta masafugula nǝḡrǝman ye,
ka ke o ta masirifen dawulaman ye.

⁶ Minw be sigi ka kiti tige, a bena can hakiri di olugu ma;
minw be taga o juguw kere dugu donda ra, a bena cefariya don olugu ra.

Ala ta cira lǝḡbǝbagaw

⁷ Ayiwa, nin mǝḡow fana be talontalon duven kosǝn;
minnifen farimanw ka o lafiri.
Sarakalasebagaw, ani ciraw be talontalon minnifen farimanw kosǝn;
duven ka o hakiri jagami,
minnifen farimanw ka o lafiri,
ni o be cirayakumaw fǝ, o be to ka talontalon,
o fifa fifatǝ le be kiti tige.

⁸ O ta tabaliw bǝe fara fǝḡḡ ni mǝḡo ra,
yǝrǝ si saninyanin tǝ.

⁹ O ko: «Ale b'a fe ka jǝntigi le karan dǝ?
A b'a fe ka kuma nafǝ jǝntigi le ye?
A b'a miiri ko anw ye den dabǝninkuraw le ye sin na wa,
den minw be sinmin dablara kura ye?»

¹⁰ «Aw y'a don tan, aw y'a bǝ tan,
aw y'a ke tan, aw y'a ke tan,
aw ye dǝḡḡnin ke yan, ka dǝḡḡnin fana ke yan!^l» »

¹¹ Ayiwa, o tǝ jamana min mǝḡow ta kuma faamu,
siya were mǝḡow ta kanw,
Matigi Ala bena o mǝḡow le ta ka kuma nin mǝḡow fe.

¹² A tun k'a fǝ o ye ko: «Laganfiya ye nin ye!
Minw segera, olugu ye laganfiya!
Nasuma ye nin ye!»

Nka o ma sǝn k'a lamǝn^m.

¹³ O kosǝn olugu kǝni fe, Matigi Ala ta kuma bena ke o le ye, ko:
«Aw y'a don tan, aw y'a bǝ tan,
aw y'a ke tan, aw y'a ke tan,
aw ye dǝḡḡnin ke yan, ka dǝḡḡnin fana ke yan!»
O ra, o tagamatǝ bena ben ka o kǝ kari,
o bena don jǝ ra, jǝ be o mina.

Kabakuru nafaman

¹⁴ O kosǝn aw ye Matigi Ala ta kuma lamǝn, aw mǝḡǝlǝḡbǝbagaw,
aw minw ka aw ta fanga sigi Zeruzalemu dugumǝḡow kunna.

¹⁵ Aw ko: «An ka jǝḡḡḡḡnya don ni saya ye,
anw ni lahara ka layiri ta jǝḡḡn ye.
O ra, hali ni kojuguba dǝ ka na, a tena se an ma;
sabu an ka janfa ke an dogoyǝrǝ ye,
ka faninya ke ka an yere sutara.»

¹⁶ O kosǝn Dunuḡatigi Ala ko:
«A fle, ne bena kabakuru dǝ sigi ka o ke Siyǝn dugu jusiginan ye;
kabakuru barakaman lo,
kabakuru fǝlǝ lo, kabakuru sǝḡḡḡbelen lo, bon jusiginan barakaman lo.
Ni mǝḡo o mǝḡo k'a jigi la a kan, o tigi tena siran, ka boriⁿ.

¹⁷ Ne bena can le ke sumanikejuru ye,

^l28.10 Minw be kokolonw ke, olugu le be nin kumaw fǝra Ala ta cira ma, janko k'a jaraki, ani k'a ta karan lǝḡbǝ.

^m28.12 Nin kumaw be sǝrǝ Korentikaw fǝlǝ 14.21.

ⁿ28.16 Nin kumaw be sǝrǝ Zaburu 118.22–23, Rǝmukaw 9.33, 10.11, ani Piyeri fǝlǝ 2.6.

ka terenninya ke kogo laterenjuru ye.

Aw dogoyɔɔ min ye janfa ye, sanbere bena o flan ka bo yi;
jiba do bena aw sutarayɔɔ ta ka taga ni a ye.»

¹⁸ O ra, aw tun ka jɛnɔɔɔnya min don ni saya ye, o bena cɛn,
aw tun ka layiri min ta ni lahara ye, o tena to yi.

Ni kojuguba nana,

a bena aw terege dugu ma ka teme.

¹⁹ Ni a be teme tuma o tuma, a bena aw ta;

a bena teme sɔɔma o sɔɔma, lon o lon, ani su o su;

a kumakan dama menni, o bena jatige bla aw ra.

²⁰ Lanan surunyakojuɔ fe, mɔɔɔ tena se ka la k'a yere foni a kan,
birifani doɔɔyakojuɔ fe, mɔɔɔ tena se k'a yere datugu ni a ye.

Ala bena min ke mɔɔɔjuguw ra

²¹ Matigi Ala bena wuri i n'a fo a tun wurira Perasimu kuru kan cogo min na;
a bena dimi i ko a tun dimina Gabahɔn kenegbe ra cogo min na^o.

A bena a ta koba ke, koba min ɔɔɔɔ ma deri ka ke;

a bena a ta baara ke, baara min ɔɔɔɔ ma ke ka ye ban.

²² O ra, sisan, aw kana aw yere bla lɔɔɔɔri ra,

janko aw ta sirinanw kana na aw dere tuun;

sabu ne k'a men Matigi Ala, Fangatigi Ala fe,

ko jamana bee lajennin ta halakiri ko latigera.

Senekɛbaga k'a ta baara kecogo lon

²³ Ayiwa, aw ye aw toro malɔ ka ne kan lamɛn,

aw ye aw janto ne darakuma ra, k'a lamɛn.

²⁴ Min be sene ke ka siman dan, yala o tigi be sene ke wagati bee le wa?

Yala a be to ka walanw bo, walama ka dugukolo dakana tuma bee le wa?

²⁵ A be dugukolo dakana folo le,

o ko, a be nanfen misen doɔw kise seri, ka doɔw kise dan;

o ko, a be siman suguya do dan foro yɔɔ do ra,

ka suguya were dan yɔɔ were ra,

ka sɔɔ ka siman^p do fana dan k'a ta foro lamini.

²⁶ Ala le k'a karan a kecogo ra,

ale le ka o yira a ra.

²⁷ Mɔɔɔ si te nanfen misenw kise bo ni yirikurunba sirinin ye misi ra;

o fana te wotoro sen ye le nanfen misenw kan ka o kise bo.

O be nanfen misen doɔw gbasi ni bere le ye,

ka doɔw gbasi ni kalama ye.

²⁸ O be simankise si, k'a mugu bo, k'a ke buru ye;

nka mɔɔɔ si te siman gbasi k'a dama teme.

O be misiwotoro senw, ani yirikurunba teme siman kan,

nka misiw te simankisew doɔdoɔn ka o cici ni o senw ye.

²⁹ O bee boɔra Fangatigi Ala le ra fana;

a ta kolatigeninw ye kabako le ye,

a ta hakiritigiya ka bon.

Zeruzalemu dugu ta ko

29 ¹ Bɔno bena Ariyeli sɔɔɔ, Ariyeli kɔni,
Dawuda tun tagara dugu min kama!

San o san, ni a ka aw diya,

aw kɔni ye aw ta san janagbew bee ke.

² O bee n'a ta, ne bena Ariyeli degu kosebe:

ne bena o ta ke kasi ni paji le ye;

ne bena dugu ke i ko sarakajeniyoɔɔ.

³ Ne bena na aw kama ka na aw ta dugu lamini;

^o28.21 Perasimu, Gabahɔn: Aw ye nin yoɔɔw fle: Samawilu flanan 5.20; Kibaroyaw folo 14.11,16; Yosuwe 10.10–12.

^p28.25 Siman minw toɔɔw foɔra heburukan na hayan 28.23–28, o simanw te sɔɔɔ an fe yan.

ne bena yelenyɔrɔw lo ka dugu kogo lamini,
ka kogojanw lo ka aw datugu.

⁴Aw bena majigi, aw bena to dugu ma le ka kuma;
aw darakuma bena bo dugukolo buguri le ra,
aw kumakan bena bo dugukolo jukɔrɔ, i ko minw be suw wele,
aw bena aw darakumaw nɔnununu ka bo dugukolo jukɔrɔ le.

⁵Nka aw juguw ta jama bee bena ke i ko bugurimugu;
o mɔgɔ farimanw ta jama bee bena ke i ko binjalan, fɔnɔ be min ta.
O kow bee bena bara ka ke yɔrɔnin kelen na.

⁶Fangatigi Ala yere bena na aw bɔsi;
a bena na ni sanperen ni dugukoloyereyere ni mankan belebele ye,
ani sanjiba ni sanfɔnɔba ni tasumamana fariman.

⁷Mɔgɔw ta sikow, ani o be fen minw ye su fe, o bee be tunu cogo min na,
siya caman minw be Ariyeli kerera, olugu bena tunu ten le,
o mɔgɔ minw bee be benna o kan, ani o ta bon barakamanw kan, ka o degu.

⁸Mɔgɔ min kɔngɔtɔ be sunɔgɔ, ka siko ko a be domuni kera,
ka na kunu k'a sɔrɔ a kɔnɔbara lakolon lo,
walama mɔgɔ min minlɔgɔtɔ be sunɔgɔ, ka siko ko a be ji minna,
ka na kunu, k'a sɔrɔ a segeninba lo, a kan janin lo,
ayiwa, siya caman minw bee be Siyɔn kuru kerera,
olugu ta bena ke ten le.

Ala ta mɔgɔw ta faamubariya

⁹Aw ye kabakoya fo ka manwu,
aw ye fiyentɔya ke fo ka ke fiyentɔw ye.
Aw ye panamini, k'a sɔrɔ duven no te,
aw tagamatɔ ye to ka fifa, k'a sɔrɔ minnifen fariman no te.

¹⁰Sabu Matigi Ala ka aw hakiri lasunɔgɔ;
a ka ciraw naw datugu,
ka fani biri flerikebagaw nadaw kan.

¹¹Ayiwa, nin ko minw yirara aw ra, o bee be aw fe i ko gbolokitabu do kɔnɔkumaw, gbolokitabu min
melegera k'a da nɔrɔ. Ni i k'a di sebelɔnbaga do ma k'a fo a ye ko: «Sabari, i ye nin karan de,» ale be i jaabi
ko: «Ne te se k'a karan, sabu a da nɔrɔnin lo.» ¹²Walama ni i ka kitabu di sebelɔnbari do ma, k'a fo a ye ko:
«Sabari, i ye nin karan de,» ale be i jaabi ko: «Ne te sebe lon!»

¹³Matigi ko:

«Nin mɔgɔw be gbara ne ra ka ne bato ni o da dama le ye;
o b'a fra o da ra le, ko o be ne bonya,
k'a sɔrɔ o jusukun yɔrɔ ka jan ne ra kosebe.
Ne pasiran min be o ra, o ye adamadenw ta kuma fonin dama le ye, o ka min karan o kun fe.

¹⁴O kosɔn a fle, ne bena nin mɔgɔw kabakoya tuun,
ka o kabakoya fo ka taga o kabakoya.
Hakiritigiw ta hakiritigiya bena cen,
lonnikebagaw ta lonniya bena tunu o ma.»

¹⁵Bɔnɔ bena aw sɔrɔ, aw minw be taga fo yɔrɔjan,
ko aw be aw ta kow dogora Matigi Ala ma;
aw be aw ta kow ke dibi ra,
k'a fo ko: «Jɔn le be an yera? Jɔn le b'a kala ma?»

¹⁶Aw kumayelemabagaw,
o tuma dagalalagabaga yere le kera bɔgɔ ye sisan wa?
Yala fen lalaganin b'a fo a lalagabaga ma wa, ko: «Ele le ma ne lalaga?»
Daga b'a fo dagalalagabaga ma ko a ma foyi lon wa?

Ala bena a ta mɔgɔw jusukun yelema

¹⁷Sani wagati dɔɔnin dɔɔn ce yala Liban jamana tena yelema ka ke yiriforo ye,
ka yiriforo yelema k'a ke i ko yirituba wa?

18 O lon na, kɔni, hali torogberenw bena kitabu kumaw lamɛn.
 Fiyentɔw bena bɔ dibi ra, ka bɔ dibifinba ra; o jaw bena yeri ke.
 19 Dɔ le bena to ka fara mɔgɔ majigininw ta jagari kan, Matigi Ala kosɔn;
 mɔgɔw bɛɛ ra fagantanw bena ninsɔndiya Izirayeli ta Ala saninman kosɔn.
 20 Sabu mɔgɔ fariman tena ye tuun,
 kumakolonfɔbaga bena ban,
 minw bɛɛ tun bɛ mɔgɔw denden ka kojugu ke o ra, olugu bɛɛ bena halaki;
 21 olugu le tun bɛ adamadenw jaraki ni o darakumaw ye,
 ka jan la dugu kikitigebagaw ja dugu donda ra ka o lafiri,
 ka mɔgɔ terenninw ta jo bɔsi o ra ni faninyakumaw ye.

22 O kosɔn Matigi Ala
 min ka Iburahima kunmabɔ,
 ale ko Yakuba ta somɔgɔw ma ko:
 «Sisan kɔni, Yakuba ta mɔgɔw tena maroya tuun,
 o kun tena suuru tuun.
 23 Sabu ne boro bena baara min ke o cɛ ra,
 ni o ta denw nana o ye tuma min na,
 o bena ne tɔgɔ jate ko a saninyanin lo,
 ka Yakuba ta Ala saninman jate ko a saninyanin lo,
 ka siran fɔ ka yerɛyere Izirayeli ta Ala ja.
 24 Mɔgɔ hakiri lafirininw bena faamuri sɔrɔ,
 mɔgɔ murutininw bena sɔn karan ma.»

Misiran jamana ta demeri

30 ¹ Bɔnɔ bena aw den murutininw sɔrɔ.
 Matigi Ala ko ten!
 Aw bɛ aw ta kow latige, k'a sɔrɔ o kow ma bɔ ne ra,
 ka jɛnjɔgɔnyaw don, minw tɛ ne sago ye,
 ka to ka jurumun dɔ fara dɔ kan.
² Aw bɛ sira ta ka taga Misiran,
 k'a sɔrɔ aw ma ne jininka;
 aw b'a fɔ ko aw bɛ taga aw yere karifa Farawona ta fanga kɔrɔ,
 ka dogoyɔrɔ jini Misiran jamana suma kɔrɔ.
³ Farawona ta karifari bena ke aw fɛ maroya le ye;
 Misiran jamana ta dogoyɔrɔ suma bena ke aw kun suuru sababu le ye.

⁴ O ta namɔgɔw sera fɔ Sohan ka ban,
 o ta ciradenw sera fɔ Hanɛsi ka ban.
⁵ Nka o bɛɛ bena maroya Misirankaw ta ko ra,
 sabu o tena se ka o mako ja,
 o tena se ka o deme, walama ka o nafa;
 Misirankaw ta ko bena ke o fɛ maroya ni mafiyenyari le ye.

⁶ Kuma min fɔra woroduguyanfan kongokolon ta bɛganw ta ko ra:
 «Degu ni kɔnɔnɔfiri bɛ jamana min na,
 jaramusow, ani jaracew bɛ jamana min na,
 fɔnfɔnnin ni sajuguba kamantigi bɛ jamana min na,
 o ka o ta naforow la o ta falaw kɔ ra,
 ka o borofɛnw la jɔgɔmɛw kɔ ra ka o jamana le cetige,
 ka taga o naforo di siya dɔ ma, siya min tena foyi ja o ye.
⁷ Misiran ta demeri ye gbansan le ye,
 a tɛ foyi ja;
 o kosɔn ne bɛ o ta jamana wele ko:
 «Mankancamantigi kokebari!» »

Ala ta mɔgɔw kɛra mɔgɔ murutininw ye

⁸ Ayiwa, sisan taga nin kow sebe walaka dɔ kan o ja na;
 a sebe gbolokitabu dɔ kan,

janko a sebenin ye to yi lon nataw kosɔn,
ka ke ne seere ye wagati bee, ani tuma bee.

⁹ Sabu siya murutinin lo,
den faninyafɔbagaw lo,
den minw t'a fe ka Matigi Ala ta sariya ta kuma lamɛn.

¹⁰ O b'a fɔ cira yerikebagaw ye ko: «Aw kana foyi ye k'a fɔ an ye!»
O b'a fɔ cira ladibagaw ye ko: «Aw kana cankuma si ke ka an ladi!
Aw ye kumadimanw dɔrɔn le fɔ an ye,
cirayakuma minw be an nege, aw ye o le fɔ an ye.

¹¹ Aw ye siranuman bla, aw ye jenge ka bɔ sira terennin kan!
Aw kana Izirayeli ta Ala saninman ta kuma dɔ fɔ an ja kɔrɔ tuun!»

¹² O kosɔn Izirayeli ta Ala saninman ko:

«I n'a fɔ aw banna nin kumaw ma,
ka aw jigi la tɔrɔri ni janfa kan,
ka aw boromala o kan,

¹³ o kosɔn nin terenbariyakow bena ke aw fe i ko cida bɔra kogojan min na;
kogo be jenge, ka na bara ka ben yɔrɔnin kelen na.

¹⁴ A bena ben ka yerege, i ko dagalalagabaga ta daga be ci cogo min na,
k'a tɔtɔ hali foyi te to a kɔ;
foyi te sɔrɔ a kɔ min be se ka hali tasuma bɔ,
walama ka ji ta kɔ ra.»

Ala ta mɔgɔw ma sɔn ka nimisa

¹⁵ Dunupatigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman ko:

«Ni aw ka sekɔ Ala ma, ka aw hakiri sigi, aw ta kisiri bena sɔrɔ o le ra;
ni aw ka namalɔ, ka aw jigi la ne kan, aw ta baraka bena sɔrɔ o le ra.
Nka aw ma sɔn o ma!

¹⁶ Aw ko: «Fiyewu, anw be yelen so le kan ka bori!»
Ayiwa, aw bena bori haali!

Aw ko: «An b'a fe ka yelen soce telimanw le kan!»
Ayiwa, aw nɔgbenbagaw fana bena teliya aw kɔ.

¹⁷ Aw ce waga kelen bena bori ce kelen ja;
ce looru bena aw bee labori,
fɔ ka na aw tɔ to kelen kelen i ko bere turunin kuru kan,
i ko darapo min be kongori kunna.»

Ala ta makari ka bon

¹⁸ O bee n'a ta, Matigi Ala b'a fe ka makari aw ra;
a b'a fe ka hina aw ra,
sabu Matigi Ala ye cantigi Ala le ye.
Minw bee b'a makɔnɔ, olugu ta pana.

¹⁹ Siyɔn dugumɔgɔw, Zeruzalemukaw,
aw tena kasi tuun!

Ni Ala nana aw kasikan men, sigiya t'a ra, a bena makari aw ra;
ni a nana aw kan men, a bena aw jaabi.

²⁰ Matigi bena domuni di aw ma aw ta degu wagatiw ra,
ka ji di aw ma aw ta sege wagatiw ra.
Aw karanbaga tena dogo aw ma tuun;
aw yere ja bena a ye.

²¹ Ni aw ka taga aw kininboro fe,
walama aw numanboro fe,
aw bena kumakan dɔ men aw kɔ fe, ko:
«Sira ye nin ye, aw ye tagama a kan!»

²² O tuma aw ka warigbe la aw ta jo yiriraman minw kan,
ani aw ka sanin gbasi k'a la aw ta jo negeraman minw kan,
aw bena o fenw bee jate i ko fen saninyabariw.

Aw bena o ce ka o firi, i ko fen nɔgɔninw,
 k'a fɔ o ma ko: «Aw ye taga ka bɔ yan!»
²³Ni o kera, aw ka siman min dan dugukolo ra,
 Ala bena sanji ben o kan.
 Siman minw bena bɔ dugukolo ra,
 o bena baraka sɔrɔ, ka diya.
 O wagati ra, aw ta bɛganw ta domunikeɣɔrɔw bena ke kenɛgbɛbaw le ye.
²⁴Misiw ni fali minw bɛ aw ta dugukolo sene,
 aw bena kɔgɔ ke olugu ta domuni na k'a timiya;
 aw bena o ta bin domutaw woloma, k'a yerege ka ja o kɔrɔ.

²⁵Ji bena woyo caman kurujanw bɛɛ kunna,
 ani kongorijanw bɛɛ kunna,
 aw juguw fagonal na,
 ani o ta sankasojanw benlon na.
²⁶Karo yeelen bena ke i ko tere yeelen,
 tere yeelen baraka bena bonya fɔ sipaga wolonfla,
 ka ke i ko tere wolonfla yeelen faranin jɔgɔn kan.
 A bena ke ten le, lon min na Matigi Ala bena a ta mɔgɔw ta joriw flake,
 ka o ta bugɔrinɔw kenɛya.

Ala bena Asirikaw kere

²⁷A flɛ, Matigi Ala tɔgɔ bɛ nana ka bɔ fɔ yɔrɔjan;
 a ta dimi ka fari.
 A bɛ na i ko sankaba finmanba;
 a darakumaw bɛɛ ka fari,
 a nenkun bɛ i ko tasuma fariman.
²⁸A dafɔrɔ bɛ i ko kɔ min fara fɔ ka bɔ kene ma,
 min ji bɛ se fɔ mɔgɔ kan kɔrɔ;
 a bena siyaw tenten ni a ta halakiriteme ye,
 a bɛ karafe don o da ra ka o mina ka taga o latunu.

²⁹Aw bena dɔnkiri la, i ko aw b'a ke cogo min na su fe aw ta janagbelonw na. Aw jusu bena diya i ko filen
 bɛ fiyera mɔgɔ minw ye, o tagatɔ Matigi Ala ta kuru kan, Izirayeli ta Ala barakaman ta yɔrɔ ra.

³⁰Matigi Ala bena kuma ni a ta masacekan ye;
 mɔgɔw bena a boro barakaman jigitɔ ye o kan
 ni a ta dimiba ye,
 ani a ta tasuma farimanba,
 ani sanjiba, ani sanfɔrɔ, ani sanbere.

³¹Ni Asirikaw nana Matigi Ala kan mɛn, o ja bena tige;
 Matigi Ala bena o bugɔ ni a ta bere ye.

³²Ni Matigi Ala bɛ o bugɔ, longanw ni koraw bena fɔ, bere ja kelen kelen bɛɛ ra. Ala yere boro le bena
 wuri o kama ka o kere.

³³Kabini wagatijan, tasumaba dɔ labenna ka ban,
 a labenna masace le kama;
 a kɔnɔ ka dun, a ka bon;
 tasumaba ani lɔgɔ caman lo.
 Matigi Ala yere dafɔrɔ le b'a mana k'a ke tasumamanaba ye.

Bɔnɔ bena Misiran tagabagaw sɔrɔ

31 ¹Minw bɛ taga Misiran, ka taga Misirankaw ta demeri jini, bɔnɔ bena olugu sɔrɔ,
 sabu o bɛ o boromala Misirankaw ta sow le kan,
 o bɛ o jigi la Misirankaw ta sowotoro caman le kan,
 ani o ta sotigiw ta baraka bonya kan;
 nka o tɛ o ja lɔ Izirayeli ta Ala saninman na,
 o tɛ jija ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini;
²k'a sɔrɔ ale fana ye hakiritigi ye,
 a bɛ kojugu ke mɔgɔ ra,

a fana te a darakuma yelema.
 A bena wuri kojugukebagaw ta jen kama,
 ani terenbariya kebagaw ta demebagaw kama.
³ Misiranka ye adamaden le ye, Ala te;
 o ta sow ye beganw le ye, Ala ninw te.
 Ni Matigi Ala nana a boro korota,
 demebaga bena talon, a be min demena o be ben;
 o bee be halaki jagon fe ka ban.

Ala kelenpe le ye Zeruzalemu bosibaga ye

⁴ Matigi Ala k'a fo ne ye ko:
 «Ni jara be mankan ci,
 ni jarakanbelen be mankan ci a ta domuni koru,
 hali ni sagagbenbagaw ta jenkuru bee lajennin welera a kama,
 olugu ta mankan te jara ja tige,
 o ta woyakan te a lasiran.
 O cogo ra, Fangatigi Ala bena jigi,
 ka na kere ke Siyon kuru kan, ani a kongori kan.
⁵ Konu b'a kaman yangan a ta denw kunna cogo min na,
 Fangatigi Ala bena Zeruzalemu korosi o cogo ra;
 a bena a korosi, k'a bosi,
 k'a tanga, k'a kisi.»

⁶ Aw murutira Matigi Ala min ma pewu, aw ye seko ka na ale le ma, aw Izirayelimogow! ⁷ O lon na, koni,
 aw yere boro tun ka batofen gbansan warigberamanw, ani a saninlaman minw lalaga, aw bena o bee firi.

⁸ «Kerekemuru do bena Asirikaw faga, nka mogow ta kerekemuru te;
 kerekemuru min te adamadenw ta ye, o le bena o halaki.
 O bena bori o kerekemuru ja;
 o juguw bena o ta kanbelendenw mina ka o bla jagboyabaaraw ra.
⁹ Min ye o ta ce barakatigi ye, jatige bena o labori;
 o ta kerekuntigiw bena bori ka o ta darapo to.»
 Matigi Ala ko ten,
 min ta tasuma mananin lo Siyon dugu konu,
 min ta tasumaba mananin lo Zeruzalemu.

Masace terennin

32 ¹ A fle, masace do bena sigi masaya ra ka kapa ni terenninya ye;
 a ta jamana jamogow bena sigi ka kapa ni can ye.

² O bee bena ke i ko dogoyoro min be mogow tanga fono ma,
 i ko bon min be mogow tanga sanfono ma,
 i ko ji min be woyo ka dugukolojalan jigi,
 i ko mogow be sigi farakuruba min suma ra kongokolon konu.
³ Minw be yeri ke, olugu ja tena fin,
 minw be menni ke, olugu bena o toro malu.
⁴ Mogow miiribariw bena hakiri soru ka faamuri ke;
 minw da be sigisigi, olugu bena kuma ka ja.
⁵ O tena naloman ke fagama ye tuun,
 walama ka nanbaramogow ke mogoba ye.

⁶ Naloman be nalomanyakumaw le fo,
 terenbariyakow le b'a jusukun na;
 a be Alapasiranbariyakow ke,
 ka togocenkumaw fo Matigi Ala ma.
 A be kongoto konobara lakolon to,
 ka minlogoto jen minnifen na.
⁷ Janfabaga ta kewalew ka jugu;
 a be kojuguw le naninya
 ka janibagatow halaki ni faninyakumaw ye,

k'a sɔɔ fagantan be min fɔra, a jo le be o ra.

⁸ Nka mɔgɔsɔbe be ko sɔbe le ke;
a fana be to a ta mɔgɔsɔbeya sira le kan.

Zeruzalemu musow ta kiti ni Ala ta makari

⁹ Aw muso fereninw,
aw ye wuri ka ne lamɛn!

Aw sunguru minw lanin be aw yere ra,
aw ye aw toro malɔ ka ne darakan lamɛn!

¹⁰ Ni san kelen temena, ka dɔɔnin fara o kan,
aw minw lanin be aw yere ra, aw bena yereyere,
sabu rezenmɔ tigeta tena sɔɔ,
siman tigeta tena sɔɔ.

¹¹ Aw ja bena tige, aw muso fereninw!
Aw minw lanin be aw yere ra, aw bena yereyere!
Aw ye fani bɔ aw yere ra, ka aw fari lakolon to,
ka bɔɔfaniw siri aw yere ce ra.

¹² Aw ye aw disi gbasigbasi⁹,
ka kasi aw ta foroɔumanw kosɔn,
ani aw ta rezenforo denkoɔumanw kosɔn,

¹³ ani ne ta mɔgɔw ta dugukolo kosɔn,
ɔaniw, ani nɔnfɔnw wurira ka dugukolo min fa.
Aw ye kasi o ta bonw kosɔn, bon minw tun fara ninsɔndiyakanw na,
ani nin dugu min tun fara janagbekanw na.

¹⁴ Sabu masabonba lakolon tora,
duguba mankantigi kera yɔɔ lakolon ye.
Masabonba ni sankasojan bena ke tomo ye wagati bee;
a bena ke kongofaliw ta toronkeyɔɔ ye,
ka ke beganw ta domuniyɔɔ ye.

¹⁵ A bena ke ten, fɔ lon min na Ala bena a Nin lajigi an kan ka bɔ san fe,
ka kongokolon yelema k'a ke yiriforo ye,
ka yiriforo yelema k'a ke yiritu ye.

¹⁶ O wagati ra, kongokolon sigibagaw bena can sira tagama,
dugukoloɔumanw sigibagaw bena terenninya sira ta.

¹⁷ Terenninya nafa bena ke hera ye;
terenninya tɔnɔ bena ke hera ni laganfiya ye wagati bee.

¹⁸ Ne ta mɔgɔw bena sigi hera yɔɔ le ra,
foyi te se o ma yɔɔ min na;
o bena sigi yɔɔ pasumanin laganfiyaninw na.

¹⁹ Hali ni sanbere ka yirituw halaki,
ka dugu ben k'a ci,

²⁰ aw ta bena ja, aw minw be dannu ke jidaw bee ra;
aw bena aw ta misiw, ani aw ta faliw bla o ye yaala o sago ma.

Bɔnɔ min bena cenrikebagaw sɔɔ

33 ¹ Bɔnɔ bena ele sɔɔ, ele min be cenri ke
k'a sɔɔ mɔgɔ ma cenri ke ele fe,
ele min be tɔw janfa,
k'a sɔɔ mɔgɔ ma ele janfa.
Ni i nana ban i ta cenri ra tuma min na,
cenri bena se ele fana ma;
ni i nana ban i ta janfa ra tuma min na,
o bena ele fana janfa.

² E, Matigi Ala, makari an na,

⁹32.12 Ka o disi gbasi: O mɔgɔw tun be deri ka o le ke k'a yira ko o jusu kasira.

an be ele le makōnna;
i boro baraka ye an deme lon bee,
ka an kisi an degu wagatiw ra.

³ Ni i ta mankanba bōra, mōgōw be bori;
ni i wurira ka lo dōron, siyaw be janjan.

⁴ O juguw be o borofenw bee ce, i ko tōnmisenw be siman domu cogo min na;
o be girin ka la a kan i ko tōnw camanba.

⁵ Matigi Ala kōrōtanin lo,
sabu a siginin be fo san fe;
a be Siyōn dugu fa can ni terenninya ra.

⁶ A bena aw tanga aw ta dunūpalatige bee ra:
Hakiritigiya ni lōnniya ye naforo le ye, min be mōgō kisi;
Matigi Ala nasiran le ye aw ta naforo ye.

Matigi Ala bena a ta mōgōw deme

⁷ A fle, cefariw be kule cira siradaw ra;
ciraden minw tun tagara hera jini, olugu jusu kasinin be kasira.

⁸ Sirabaw lakolon lo,
mōgō si te temena siraw fe tuun.

Mōgōw ka jēnōgōnya cen,
o ka seerew dōgōya,
o ma mōgō si jate.

⁹ Jamana ta kera mapumanko ye, a halakira,
Liban mara maroyara, a yiriw bee jajara,
Sarōn mara kera i ko kongokolon,
Basan ni Karimeli kera yōrō lakolonw ye.

¹⁰ «Sisan kōni, ne bena wuri,
Matigi Ala ko ten.
Sisan ne ta bonya bena yira;
sisan ne bena kōrōta.

¹¹ Aw ka binjalan le kōnō ta;
aw bena binjaga le woro.

Aw yere nenekiri ta fōjō bena ke tasuma ye ka aw halaki.

¹² Jamana mōgōw bena jeni i ko faragbe be jeni cogo min na,
walama i ko nani be tige k'a jeni tasuma ra cogo min na.»

¹³ Aw minw be yōrōjan na, ne ka ko minw ke, aw ye o lamēn!

Aw minw be yōrōsurun na, aw ye ne ta sebagaya lōn.

¹⁴ Jurumunkebagaw ja tigera Siyōn dugu kōnō,
siranya ka Alapasiranbariw mina fo o be yerēyerē.

O ko: «Anw ce ra, jōntigi le be se ka to nin tasuma fariman kōrō?

Anw ce ra, jōntigi le be se ka to nin tasumaba fagabari kōrō?»

¹⁵ Mōgō min be tagama terenninya kan,

min be kuma ka kapa ni can ye,

min te sōn naforojugu sōrōri ma,

min be a boro kuturu ka ban ka surafenw mina,

min b'a toro datugu janko a kana hali mōgōfagakumaw men a toro ra,

min b'a na datugu janko a kana hali kojugu ye a na ra,

¹⁶ o tigi le bena sigi yōrō kōrōtaninw na;

farayōrō barakamanw le bena ke a dogoyōrō ye;

domuni bena di a ma,

ji fana tena a dese.

Zeruzalemu bena bōsi

¹⁷ Aw na bena masace ni a ta ceja ye,
aw bena jamana ni a bonya bee fle.

¹⁸ Aw hakiri bena jigi fɔɔfɔɔ ta jatigekow ra:
«Warijatebaga be min? Wariminabaga be min?
Sankasojanw kɔɔsibaga be min?»^r

¹⁹ Aw tena o mɔɔɔ wasobagaw ye tuun fiyewu;
o mɔɔɔ minw ta kan ka gbelen, aw tɛ se ka minw ta kan mɛn;
mɔɔɔ minw ta kuma jagaminin lo, aw tɛ se ka minw ta kumaw faamu.

²⁰ Aw ye Siyɔn dugu fle, an ta Ala bato nanagbew dugu lo;
aw na bena Zeruzalemu ye, dugu namalɔnin;
a fanibonw tena bɔ o nɔ ra tuun,
fanibonw ta negeberew tena bɔn tuun,
o sirijuruw tena tige tuun.

²¹ Matigi Ala bena a ta bonya yira an na o yɔɔ le ra;
a bena ke i n'a fɔ ba belebelew, ani kɔbaw ka yɔɔ min lamini,
kerekedenw ta jirakurunw tɛ tɛmɛ ji minw kan,
jirakurunba fana tɛ tɛmɛ a kan.

²² Sabu Matigi Ala le ye an ta kolatigebaga ye,
Matigi Ala le ye an kuntigi ye,
Matigi Ala le ye an ta masa ye,
ale le bena an kisi.

²³ An juguw ta jirakurunw ta juruw yɔɔyɔɔɔra;
o tɛ se ka kurun ta fanisiribere mina ka na tuun,
o tɛ se ka kurun ta fani layelen, k'a foni tuun.
O ra an bena o borofenw camanba le cɛ ka o taran nɔɔn na;
hali senkelenninw bɛɛ bena o ninyɔɔ sɔɔ a ra.

²⁴ Zeruzalemu dugumɔɔɔ si tena a fɔ ko: «Ne man kenɛ!»
Mɔɔɔ minw siginin be yi, olugu ta terenbariyaw bena yafa o ma.

Edɔmukaw ta kiti

34 ¹ Siyaw, aw ye gbara ka na mɛnni ke!
Jamanaw ta mɔɔɔw, aw ye aw janto nin kuma ra!
Dugukolo n'a danfenw bɛɛ ye lamɛnni ke,
dunɔna ni a kɔɔfenw bɛɛ.

² Sabu Matigi Ala ta jusubɔ bena ben siyaw bɛɛ kan,
a ta jusufariya bena ben o ta kerekɛjamaw bɛɛ kan,
a bena o bɛɛ halaki,
a bena o labla fagari kama.

³ O ta mɔɔɔ faganinw firinin bena to yi,
o suw kasa bena bɔ,
o jori bena woyo kuruw kan.

⁴ Sankolokɔɔfenw bɛɛ bena yeele;
a bena sankolo kuru i ko gbolokitabu;
a kɔɔfenw bɛɛ bena benben
i ko rɛzen flaburuw be jaja ka benben cogo min na,
i ko toro flaburuw be jaja ka benben cogo min na.

⁵ Ala ko: Ne ta kerekɛmuru minna fɔ ka nanamini sankolo kɔɔ;
sisan a jigito fle Edɔmukaw kan,
ne ka kiti ben o mɔɔɔ minw kan ko ne be o halaki ka ban pewu!

⁶ Matigi Ala ta kerekɛmuru fara jori ra, a munnin lo ni turu ye:
sagadenw, ani bakɔɔninw jori,
ani sagajigiw kɔkiriw ta turuw;
sabu saraka dɔ bena bɔ Matigi Ala ye Bɔsira,
fagariba dɔ bena ke Edɔmu jamana ra.

⁷ Kongomisiw fana bena benben o wagati kelen na,

^r33.18 O mɔɔɔw ye Asiri jamana ta fagamaw ye, minw tun o fanga digi Izirayelimɔɔɔw kan fɔɔ.

ani misigberenw, ani misitoranw;
o ta jamana bena jori min fɔ ka fa,
a dugukolo buguri bɛɛ bɛ ke sogoturu ye.
⁸O lon bena ke Matigi Ala ta mɔneɓɔlon le ye,
ka ke hakesarasan ye, ka Siyɔn dugu dimibɔ.

⁹Edɔmu jamana ta kɔw bena yelema ka ke mananji le ye;
a buguri bɛ ke kiribi ye,
o ta jamana bena ke mananji tasumaman ye.

¹⁰Su ni tere, a tasuma te faga;
a sisi bɛ wuri wagati bɛɛ.
A bena ke yɔrɔ lakolon ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ;
mɔɔɔ tena teme o ta jamana kɔnɔ tuun.

¹¹Kɔnɔdabaw, ani juguninw bena o yɔrɔ ke o ta ye;
gbingbinw, ani kankanw bena a ke o ta siyɔrɔ ye.
Ala bena halakiri juru le ke ka jamana suma,
ka cenri juru ke k'a suma.

¹²O ta fagamaw si tena ke yi tuun, ka masace wɛɛ sigi;
o ta kuntigiw bɛɛ bena ban!

¹³Ɔjaninw bena wuri o ta masabonw kɔnɔ,
binjuguw, ani ɲaniyiriw bena falen o ta sankasojanw kɔnɔ.
A bena ke kongowuruw dogoyɔrɔ le ye,
ani kɔnɔsogolonw ta so.

¹⁴Kongowaraw ni suruguw bena ɲɔɲɔn kunben yi,
kongobakɔrɔninw bena ɲɔɲɔn wele yi,
gbingbinw^s bena a ke o sigiyɔrɔ ye,
sabu o bena laganfiya sɔrɔ yi.

¹⁵Saw bena o ta ɲaga la yi, ka o ta fanw la yi,
ka o kɔrɔsi fɔ ka na o tɔtɔ, ka o denw lajen o yere kɔrɔ.
Dugaw bena ɲɔɲɔn lajen yi,
o bɛɛ kelen kelen ni o jenɲɔɲɔn.

¹⁶Aw ye Matigi Ala ta kitabu ta, k'a karan; a fɔra ko:
Ni beganw si tena fɔn yi,
o si tena fɔn o jenɲɔɲɔn na yi;
sabu Matigi Ala yere da le kumana o fe,
a yere nin le ka o lajen.

¹⁷Ale yere le ka o bɛɛ ninyɔrɔ di o ma,
a yere boro le ka nin dugukolo suma k'a di o ma;
a bena ke o ta ye tuma bɛɛ,
o bena sigi a kɔnɔ wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

Ala ta mɔɔw lablawagati ta hera

35 ¹Kongokolon ni dugukolo janinw ye ɲagari,
kenegbeyɔrɔ janinw ye ninsɔndiya!

Yiriw ye falen yi, ka fiyeren ka ɲa i ko kongobinw.

²Yiriw bɛɛ ye fiyeren caman ke,
yɔrɔ bɛɛ ye ninsɔndiya, ka ɲagari fɔ ka dɔnkiri la.
Liban kuruw ta bonya ɲɔɲɔn le bena di aw ma,
ani Sarɔn kenegbe ni Karimeli kuruw ta nɔɔrɔ.
Mɔɔw bena Matigi Ala ta bonya ye,
o bena an ta Ala ta nɔɔrɔ ye.

³Minw seɲera fɔ ka o borow magaya, aw ye olugu ja gbeleya;
minw kinbiriw bɛ yereyerera, aw ye baraka don olugu ra.

⁴Minw ja tigera, aw y'a fɔ olugu ye ko:
«Aw ye jija! Aw kana siran!

^s34.14 Gbingbinw: Heburukan na a fɔra ko: Liliti. Dɔw b'a miiri ko Babilɔnikaw fe, o tun ye o ta jinamuso dɔ tɔɔ le ye.

Aw ta Ala ye nin ye,
a be nana aw dimibɔ;
Ala bena na aw juguw sara,
a bena na aw kisi.»

⁵ O wagati ra, fiyentɔw jaw bena yeɛ,
torogberenw torow bena dayeɛ.

⁶ Sendimitɔw bena pan i ko mankalanin,
bobow nenkunw bena labla, o daw bena dɔnkiri la.
Sabu jibaw bena seri ka bɔ, ka woyo kongokolon kɔnɔ,
kɔdingaw bena fa ka woyo yɔrɔjalanw na.

⁷ Yɔrɔjalan bena yeɛma ka ke kɔba ye,
yɔrɔ jintanw be ke bununjiw ye.
Kongowuruw tun be deri ka la yɔrɔ minw na,
kongobinw, ani kɔdarabinw bena falen o yɔrɔw beɛ ra.

⁸ Siraba dɔ bena ke yi,
o bena o sira wele ko sira saninman;
Mɔgɔ saninyabari si tena teme a kan;
a bena ke Ala ta mɔgɔw dɔrɔn ta le ye.
Tagamabaga si tena o sira ta ka tunu, hali hakirintanw.

⁹ Jara tena ye o sira kan,
wara fariman si tena o sira ta,
mɔgɔ tena ben ni o fenw ɔgɔnɔw si ye o sira kan;
Ala ta mɔgɔ kisininw le bena tagama a kan.

¹⁰ Matigi Ala ta mɔgɔ kunmabɔninw bena seko ka na o cogo le ra;
o bena don Siyɔn dugu kɔnɔ ni ɔagarikanw ye,
hera banbari le bena jigi o kunna.
Jusudiya ni ɔagari bena na o fe,
jusukasi ni ɔunakanw bena ban.

Masace Ezekiyasi ta ko

(36–39)

Asiri masace nana Zeruzalemu kama

(Masacew flanan 18.13,17–37)

36 ¹ Masace Ezekiyasi ta masaya san tan ni naaninan na, Asiri masace Senakeribu nana Zuda mara ta dugu barakamanw beɛ kere ka o duguw mina. ² Asiri masace k'a ta kerekuntigiba ci ka bɔ Lakisi ka taga masace Ezekiyasi fe Zeruzalemu ni kerekejamaba dɔ ye. Ji min be dugu sanfeyɔrɔ ra, a tagara lɔ o jisira kɔrɔ, fanikobagaw ta foro sira kan.

³ O tuma, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta so kɔrɔsibaga ye, ani Sebina, min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha, min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu bɔra dugu kɔnɔ ka taga o kunben. ⁴ Asiri masace ta kerekuntigiba k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ Ezekiyasi ye, ko masaceba, Asiri masace ko: «O tuma ele jigi lanin be jɔntigi le kan sa? ⁵ Ne b'a fɔ i ye ko ni i ko, ko kere hakiri ni kerekefanga be ele fe, o ye kuma gbansan le ye. Ele ka i jigi la jɔntigi le kan ko i be murutira ne ma? ⁶ A fle, i be i jigi lara Misiran masace le kan, k'a sɔrɔ ale ye kara kunkurun le ye; ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a jigi la a kan, a be o tigi boro sɔgɔ k'a mandimi. Can lo de, Misiran masace Farawona be ten le; ni ele mɔgɔ o mɔgɔ ka i jigi la a kan, a be o le ke i ra. ⁷ I be se k'a fɔ ne ye ko aw jigi be Matigi Ala, an ta Ala le kan! O tuma ele Ezekiyasi yere ma o Ala kelen ta sɔnnikeyɔrɔw ni a ta sarakabɔnanw le cici, k'a fɔ Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato nin sarakajenifen* dɔrɔn le kan wa?»

⁸ «Ayiwa, sisan, i ka kan ka ben le pini ni ne matigice ye, min ye Asiri masace ye. Ni o kera, ne bena so waga fla di i ma, ni i be se ka mɔgɔ sɔrɔ min bena o bori kɔni. ⁹ Ele be se ka mun le ke ka hali anw ta kerekekuntigi ce kelen dɔrɔn lalɔ, hali ni a kera ne matigice ta kuntigiw beɛ ra fitini le ye? Aw jigi be Misirankaw le kan, ko olugu bena sowotorow ni sotigiw di aw ma ke! ¹⁰ O tuma ele b'a miiri ko ne be se ka wuri ka na nin jamana halaki ni a ma ke Matigi Ala yere sago ye wa? Matigi Ala yere le k'a fɔ ne ye ko: «Taga nin jamana kama ka taga a halaki!» »

¹¹ Eliyakimu, ani Sebina, ani Yoha, olugu k'a fɔ Asiri masace ta kerekuntigiba ye ko: «Sabari, i ye kuma i ta jɔnw fe Aramekan na; an be o men. I kana kuma an fe heburukan na, k'a to mɔgɔ tɔ minw be dugu kogo kan olugu y'a men.» ¹² Asiri masace ta kerekuntigiba ko: «O tuma ne matigice ka ne ci ko ne ye na nin kumaw fɔ ele ni i matigice dɔrɔn le ye wa? A ka ne ci nin mɔgɔw bɛe le fe, nin mɔgɔ minw sigisiginin be kogo kan, minw bena o yere ta sokɔtaga domu, ka o yere jɛgeneji min i n'a fɔ ele yere.»

¹³ O kɔ, Asiri masace ta kerekuntigiba k'a kun kɔrɔta, ka peren ni a fanga bɛe ye k'a fɔ heburukan na, ko: «Aw ye masaceba ta kuma lamɛn, Asiri masace! ¹⁴ Masace ko: «Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, sabu a tena se ka aw bɔsi! ¹⁵ Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, ko aw ye aw yere karifa Matigi Ala ma, ko sigiya t'a ra, Matigi Ala bena aw bɔsi, ko aw ta dugu tena to Asiri masace boro!»

¹⁶ «Aw kana Ezekiyasi lamɛn. Asiri masace ko: «Aw ye ben don ni ne ye, ko aw yere di ne ma. Ni o kera, aw bɛe bena aw ta forow rezɛnmɔw sɔrɔ k'a domu, ka aw ta torosunw denw domu, ka aw ta kɔlɔnw ji min, ¹⁷ sani ne ye na aw ta ka taga ni aw ye aw ta jamana jɔgɔn dɔ ra, siman ni duven be jamana min na caman, domuni ni rezɛsunw be jamana min na caman.

¹⁸ «Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri ko: Matigi Ala bena an bɔsi. Yala siya tɔw ta alaw sera ka o kisi ka bɔ Asiri masace boro wa? ¹⁹ Hamatikaw, ani Aripadikaw ta alaw sera ka mun le ke? Sefarivayimukaw ta alaw sera ka mun ke? Yala o sera ka Samarikaw kisi ka bɔ ne boro wa? ²⁰ O jamanaw bɛe ra, jamana juman ta ala le sera k'a kisi ka bɔ ne boro, ka n'a fɔ ko Matigi Ala bena Zeruzalemu kisi ka bɔ ne boro?»

²¹ Ayiwa, o jera, o ma foyi fɔ, sabu masace Ezekiyasi tun k'a fɔ o ye ko o kana a jaabi. ²² O kɔ, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta lu kɔrɔsibaga ye, ani Sebina min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu sekɔra ka taga Ezekiyasi fe; o tun ka o ta deregew faranfaran. Asiri masace ta kerekuntigiba tun ka kuma minw fɔ, o tagara o lakari Ezekiyasi ye.

Ezekiyasi ka hakiri jini cira Ezayi fe

(Masacew flanan 19.1–7)

37 ¹ Masace Ezekiyasi ka o kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka bɔrɔfani don a yere ra, ka taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ² A k'a ta so kɔrɔsibagaw kuntigi Eliyakimu ni a ta seberikebaga Sebina, ani sarakalasebagaw bɛe ta cekɔrɔbaw ci ka taga cira Ezayi fe, Amɔzi dence. O bɛe tun ka bɔrɔfaniw le don o yere ra. ³ O tagara a fɔ Ezayi ye ko Ezekiyasi ko: «Bi lon ye jusukasilon, ani hakebɔlon, ani maroyalon le ye; sabu an ta kera i ko den minw jigiwagati sera, nka baraka te bamusow fe k'a woro. ⁴ A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala ka Asiri masace ta kerekuntigiba ta kumaw bɛe men, a matigice k'a ci ka na Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye. A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala bena o mafiyenyari juru sara Asiri masace ra. O kosɔn mɔgɔ tɔ minw belɛn panaman tora, sabari i ye Ala daari olugu ye.»

⁵ Masace Ezekiyasi ta jamana kuntigiw tagara Ezayi fe ni o kumaw ye. ⁶ Ezayi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fɔ aw matigice ye ko Matigi Ala ko: «I ka kuma minw men, Asiri masace ta kuntigiw nana ne dɔgɔya ni kuma minw ye, o kumaw kana i lasiran. ⁷ A fle, Asiri masace bena kibaroya dɔ men; ni a ka o kibaroya men, ne bena a kɔnɔnɔsu k'a to a ye a latige ko a be sekɔ a yere ta jamana ra. Ni a sera yi, ne bena a to o ye a faga ni kerekemuru ye.»

Sanakeribu ta sebe ka Ezekiyasi lasiran

(Masacew flanan 19.8–13)

⁸ Ayiwa, Asiri masace ta kerekuntigiba nana a men ko Asiri masace bɔra Lakisi, k'a taga Libina dugu kere. A wurira ka taga Asiri masace kɔ o yɔrɔ ra. ⁹ Nka Asiri masace nana kibaroya dɔ men, ko Etiyopi masace min ye Tiraka ye, ko ale ni a ta kerekejama wurira ko o bena a kere. Asiri masace ka o men minke, a ka ciraden werew ci tuun Ezekiyasi fe ni sebe dɔ ye, k'a fɔ a ye ko: ¹⁰ «Aw ye taga a fɔ Zuda masace Ezekiyasi ye, ko: «I kana a to i ta Ala ye i lafiri gbansan, ko i ka i jigi la ale kan minke, ko o ra Asiri masace tena se ka Zeruzalemu dugu mina. ¹¹ Asiri masacew ka min ke jamana tɔw bɛe ra, i yere ka o ye. O ka o bɛe halaki le pewu! Ele ko ele le bena bɔsi wa? ¹² Ne bemaw ka siya minw halaki, siya minw tun be Gozan dugu kɔnɔ, ani Haran dugu, ani Resefu dugu, ani Edeni ta mɔgɔ minw tun be Telasari, yala o siyaw ta alaw sera ka o kisi wa? ¹³ Hamati ni Aripadi ni Sefarivayimu ni Hena ni Iva ta masacew be min sisan?»

Ezekiyasi ta daariri

(Masacew flanan 19.14–19)

¹⁴ Ezekiyasi ka sebe mina ciradenw boro, k'a karan; o kɔ, a tagara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. A ka sebe dayele Matigi Ala ja kɔrɔ. ¹⁵ Ezekiyasi ka Matigi Ala daari, k'a fɔ a ye ko: ¹⁶ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele min siginin be seruben melekew kunna. Ele kelen le ye dugukolo masayaw bɛe ta Ala ye. Ele le ka sankolo ni dugukolo dan. ¹⁷ Matigi Ala, i toro malɔ ka ne lamɛn! Matigi Ala, i ja yele ka fleri ke! Sanakeribu k'a ta ciraden ci ka na ele Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye, o lamɛn! ¹⁸ Matigi Ala, can lo ko Asiri masacew ka siya tɔw, ani o ta jamanaw halaki, ¹⁹ ka o ta alaw jeni tasuma ra; nka o alaw fana tun te ala panamanw ye; mɔgɔw yere boro ka fen minw lalaga ni yiri ni kabakuru ye, o lo; o kosɔn o sera ka o halaki.

²⁰ O ra, Matigi Ala, an ta Ala, an kisi ka bɔ Senakeribu boro, k'a to dunuɲa masayaw bɛɛ y'a lɔn ko ele kelenpe le ye Matigi Ala ye.»

Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri jaabi

(Masacew flanan 19.20–34)

²¹ Amɔzi dence Ezayi ka cira bla ka taga a fɔ Ezekiyasi ye, ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i ka min daari Asiri masace Senakeribu ta ko ra, ale ta kuma ye nin ye; ²² Matigi Ala ka min fɔ Asiri masace kama, o ye nin ye; a ko:

Siyɔn dugu tɛ ele jatera foyi ye,
a bɛ i lɔgɔbɔra le.

Zeruzalemu dugu cɛɲumanba
bɛ yerɛkora ele ma le, fɔ k'a kun yuguyugu.

²³ Ele ka ne le mafiyyenya, ka ne dɔgɔya wa?

Ele kumana k'a yira ne le ra wa?

Ele ka i ɲa don ne le ra wa,
ne min ye Izirayeli ta Ala saninman ye?

²⁴ I ka i ta ciradenw ci ka na ne mafiyyenya, ne Matigi Ala!

I ko: «Ne ta sowotoro caman sababu ra,
ne yelenna fɔ kuruw kunna,
ka taga se fɔ Liban jamana cɛmance ra;
ne ka Liban sɛdiriyiriw bɛɛ ra jamijanw tige
ani siperɛsiyiriw bɛɛ ra ɲumanmanw.

Ne bɛna yelɛn kuruw bɛɛ ra jamijan kunna,
ka taga don fɔ o ta yirituba yerɛ kɔnɔ.»

²⁵ I ko: «Ne ka kɔlɔnw sozi

ka o ji min.

Ni ne ka ne sen la Misiran jamana kɔnɔ,
ne bɛ Nili bajiw bɛɛ ja.»

²⁶ «O tuma ele m'a lɔn

ko ne kitira nin kow ra kabini wagatijan wa?

Kabini fɔlɔfɔlɔ ne tun ka ko minw labɛn k'a bla,
sisan ne bɛ o le kɛra.

Ne k'a latige ko ele le bɛna dugu barakamanw halaki,
fɔ ka o kɛ tomow ye.

²⁷ O duguw ta mɔgɔw baraka banna,

jatige ni maroya ka o mina;

o kɛra i ko kongobinw,

i ko bin nuguninw,

i ko binjalan min bɛ bon kunna;

a kɔgɔbari bɛ ja.

²⁸ «Nka ne ka ele sigituma lɔn,

ka i bɔtuma lɔn, ka i dontuma lɔn,

ani wagati min i jusu bɛ bɔ ne kama.

²⁹ Ayiwa, i n'a fɔ i jusu bɔra ne kama,

i ta wasokanw fana sera ne toro ma,

ne bɛna ne ta nunnanɛge don i nun na,

ka ne ta karafe don i da ra,

i nana sira min fɛ,

ne bɛna sekɔ ni i ye o sira kelen fɛ.

³⁰ «Ayiwa, ele Ezekiyasi, nin bɛna kɛ tagamasiyen ye ele fɛ: Simankise minw benbenna foro kɔnɔ ka falen o yerɛ ma, aw bɛna o siman le domu ɲinan. San wɛrɛ, minw bɛna falen o yerɛ ma tuun, aw bɛna o domu. Nka a san sabanan, aw yerɛ le bɛna aw ta siman dan, k'a tige, k'a domu; ka aw ta rɛzenforow sɛnɛ, k'a den domu.

³¹ «Ni o kɛra, Zuda ta mɔgɔ tɔ minw ɲanaman tora, olugu bɛna kɛ i ko yiri min ka lilinkuraw bɔ, k'a liliw don fɔ dugukolo jukɔrɔ, ka nugu kura ye tuun, fɔ ka den.

³² «Can lo, mɔgɔ dɔw belɛn bɛna wuri Zeruzalemu dugu kɔnɔ, mɔgɔ dama dama bɛna kisi, ka lɔ Siyɔn kuru kan. Fangatigi Ala bɛna o le kɛ aw ye a ta kanuyaba kosɔn.

³³ «O kosɔn Matigi Ala ka min fɔ Asiri masace ko ra, o ye nin ye: Asiri masace tena don nin dugu kɔnɔ, a tena mɔgɔ si bon ni a ta biɲew ye, a tena mɔgɔ si kere ni a ta negebennan ye, a tena yelenyɔrɔ lɔ ka yelen o kan ka dugu kere. ³⁴ A nana sira min fe, a bena sekɔ o sira kelen le fe. A tena don nin dugu kɔnɔ fiyewu! Ne Matigi Ala, ne le ko ten. ³⁵ Ne le bena nin dugu tanga, k'a bɔsi, ne yere tɔgɔ kosɔn, ani ne ta jɔnce Dawuda kosɔn.»

Ala ta mɔgɔw kisicogo

(Masacew flanan 19.35–37)

³⁶ Matigi Ala ta meleke nana Asirika ce waga keme ni biseegi ni looru faga (185 000). Mɔgɔ tɔw wurira sɔgɔmada fe minke, o ka suw ye yɔrɔ bee ra. ³⁷ O kera minke, Asiri masace Senakeribu sekɔra ka taga sigi Ninive dugu kɔnɔ. ³⁸ Nka lon dɔ, k'a kinbiri gbannin to a ta ala ta sɔnnikebon kɔnɔ, ala min be wele ko Nisirɔki, a yere dencew, minw ye Adarameleki ni Sareseri ye, olugu nana ben a kan k'a faga ni kerekemuru ye, ka bori ka taga Ararati jamana ra. A dence Esari Hadɔn sigira masaya ra a nɔ ra.

Ezekiyasi ka Ala daari a ta bana ko ra

(Masacew flanan 20.1–11)

38 ¹ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fɔ a tun be jini ka sa. Amɔzi dence Ezayi tagara a fe ka taga a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ko i ye i ta lu koɲaw laben, sabu i bena sa; i tena keneya ka bɔ nin bana ra.» ² Ezekiyasi k'a ɲa munu bon kogo fan na, ka Matigi Ala daari. ³ A ko: «E, Matigi Ala, i hakiri to ne ra, sabu ne tugura i kɔ ni kankelentiya le ye, ni ne jusukun bee ye; ko min ka di i ye, ne ka o le ke.» Ezekiyasi ka o fɔ minke, a kasira kosebe. ⁴ Matigi Ala kumana Ezayi fe k'a fɔ a ye ko: ⁵ «Taga a fɔ Ezekiyasi ye ko Matigi Ala, a bemace Dawuda ta Ala ko: «Ne ka i ta daariri men, ne ka i ta ɲaji fana ye. Ne bena sanji tan ni looru fara i si kan. ⁶ Ne bena ele ni nin dugu bɔsi ka bɔ Asiri masace boro. Ne bena nin dugu kisi. ⁷ «Matigi Ala bena nin tagamasiyen le ke i ye, k'a yira i ra ko a ka kuma min fɔ, ko a bena o ke. ⁸ A fle, suma min be Ahazi ta so yelenyɔrɔ kan, ne bena a to o suma ye sekɔ ka taga kɔ fe, ka se fɔ senlayɔrɔ tan.» » Ayiwa, suma tun be so yelenyɔrɔ minw kan, tere sekɔra o kan tuun fɔ senlayɔrɔ tan.

Ezekiyasi ka Ala tando

⁹ Zuda masace Ezekiyasi ka kuma minw sebe a ta bana ni a keneyari ko ra, o ye nin ye; a ko:

¹⁰ Ne kɔni tun b'a fɔra ko ne bena taga le,
ka ne to ne si cɛmance ra;
ne bena taga don lahara donda fe,
ka ne si tɔ ke o yɔrɔ ra.

¹¹ Ne tun ko, ko ne tena Matigi Ala ye tuun,
ko ne tena Matigi Ala ye dunuɲa ra yan mɔgɔ ɲanamanw ce ra tuun,
ko ne ɲa tena adamaden si ye tuun
dunupamɔgɔw ce ra.

¹² Ne tun ko ne ta dunupalatige bɔsira ne ra ka taga,
i ko sagagbenbaga be a ta fanibon ta ka taga cogo min na.
Ne tun ko, ko i ka ne si kuru ka ban i ko jesedanbaga be fani kuru cogo min na,
ko ne tigera ka bɔ kpele ra ka ban,
ko sani tere ye ban ka se wulada ma, o b'a sɔrɔ i ka ne laban.

¹³ Ne ka ne ta tɔrɔ muɲu fɔ ka na dugu gbe,
nka i ka ne kolow bee karikari i ko jara;
ne ko sani tere ye ban, ka se wulada ma, o b'a sɔrɔ i ka ne laban.

¹⁴ Ne tun be kasimisɛnw ke i ko naganaganin temetɔ san fe;
ne tun be ɲuna i ko tugani.
Ne ka fleri ke san fe, fɔ ka ne ɲadenw baraka ban.
E, Matigi, ne kɔnɔɲfirira; na ne bɔsi!

¹⁵ Ne be se ka mun fɔ sa?
A kumana ne fe; ale yere le be nin kow kera.
Ne majiginin le bena tagama ne si tɔ bee ra^t,
ne ta jusukasi kosɔn.

¹⁶ E, Matigi, mɔgɔ be ɲanamanya nin kow le baraka ra,

^t38.15 Kitabu dɔw kɔnɔ a sebera ko: Ne te se ka sunɔgɔ.

ne be si sɔrɔ nin bɛɛ le sababu ra fana;
i bena ne keneya, k'a to ne ye to si ra.

¹⁷ A fle, ne ta jusukasiba yeɛmana k'a ke jususuma ye;
i ta kanuya kosɔn, i ka ne sama ka bɔ dingaba kɔnɔ,
ka ne ta jurumun bɛɛ firi i kɔ fe.

¹⁸ Sabu kaburukɔnɔmɔgɔw le tena i fo ka i waleɓumanlɔn,
suw le tena i tando;
minw lajigira kaburu dinga kɔnɔ,
olugu jigi te i ta kankelentigiya kan tuun.

¹⁹ Mɔgɔ panamanw, mɔgɔ panamanw,
olugu be se ka i fo ka i waleɓumanlɔn,
i n'a fɔ ne b'a kera cogo min na bi.

Facew be o denw karan
janko o ye i ta kankelentigiya lɔn.

²⁰ Matigi Ala ka ne kisi!

An bena dɔnkiri la a ye ni an ta fɔrifenw ye
an si bɛɛ ra,
Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

²¹ Ayiwa, Ezayi tun k'a fɔ ko o ye na ni toromɔ siri kelen ye, ka na o lala Ezekiyasi ta joriw kan; ko ni o kera, a be keneya^u. ²² Ezekiyasi tun k'a fɔ ko: «Tagamasiyen juman le bena a yira ko ne bena keneya fɔ ka taga don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ tuun?»

Babilɔni masace ta ciradenw nana Ezekiyasi fe

(Masacew flanan 20.12–21)

39 ¹ Ayiwa, o wagati kelen na, Babilɔni* masace Merodaki Baladan, min ye Baladan dence ye, ale ka Ezekiyasi ta bana ni a keneyako kibaroya men minke, a ka sebe dɔ ke, ka bonya dɔ la o kan, ka o ci Ezekiyasi ma. ² O ko diyara Ezekiyasi ye kosebe. Fen o fen tun be Ezekiyasi ta fenmarayɔrɔw ra, a ka o bɛɛ yira o ciradenw na: warigbe ni sanin, ani kasadiyananw, ani turu kasadimanw; a k'a ta kerekeminanw bɛɛ yira o ra, ani a ta naforow bɛɛ. Foyi le ma to a ta masaso kɔnɔ, ani a ta mara bɛɛ kɔnɔ, ni Ezekiyasi ma min yira o ciradenw na.

Ala ka Ezekiyasi jaraki

³ O kow kɔ, cira Ezayi nana masace Ezekiyasi fe, ka na a jininka ko: «Nin mɔgɔw bɔra min le? O nana mun le fɔ i ye?» Ezekiyasi ko: «O bɔra jamanajan dɔ le ra, fɔ Babilɔni, ka na ne fe.» ⁴ Ezayi k'a jininka tuun ko: «O ka mun ni mun le ye i ta so kɔnɔ?» Ezekiyasi ko: «Fen o fen be ne ta masaso kɔnɔ, o ka o bɛɛ ye! Foyi ma to ne ta naforow ra, ni ne ma min yira o ra.»

⁵ Ezayi k'a fɔ Ezekiyasi ye ko: «Fangatigi Ala ta kuma lamɛn: ⁶ «Lon dɔ, bena se, fen o fen be i ta masaso kɔnɔ, i bemaw ka fen o fen laɓen fɔ ka na se bi ma, o bena na o fenw bɛɛ ce ka taga ni o ye Babilɔni; foyi tena to. Matigi Ala ko ten. ⁷ O bena i yere mamaden dɔw mina, i yere worodenw ta denw, ka taga ni olugu ye, ka taga o bɔ ceya ra, ka o bla Babilɔni masace ta masaso kɔnɔ.» »

⁸ Ezekiyasi ka Ezayi jaabi ko: «I ka Matigi Ala ta kuma min fɔ ne ye, o ka ɓi; sabu hera ni ɓasuma bena ke jamana kɔnɔ ne yere ta tere bɛɛ ra.»

Kitabu kumakan flanan

Izirayeli ta jususaaro wagati

(40–55)

Ala bena Izirayeli bɔsi

40 ¹ Aw ye o jusu saaro, aw ye ne ta mɔgɔw jusu saaro!
Aw ta Ala ko ten.

² Aw ye kuma Zeruzalemu fe k'a jusu saaro;
aw ye aw kan kɔrɔta k'a fɔ a ye
ko a ta jagboyabaaraw banna,
ko a ta terenbariyaw juru sarara,

^u38.21 Aw ye Masacew flanan 20.7 fle.

ko Matigi Ala k'a ta jurumunw bɛɛ hake bɔ a ra ka ban fɔ sɪnaga fla.

³ Pɛrɛnkan dɔ bɛ bɔra ko:

«Aw ye sira laben Matigi Ala ye kongokolon kɔnɔ;
aw ye siraba dakana nin yɔrɔjalanw na an ta Ala ye^v.

⁴ Dingakɔnɔyɔrɔw bɛɛ ye lafa,
aw ye kuruw, ani kongoriw bɛɛ cici ka o yerege,
ka tintinw bɛɛ dakana,
yɔrɔ kɔrɔtaninw ye ke kenegbew ye.

⁵ Ni o kera, Matigi Ala ta nɔrɔ bɛna yira,
adamadenw bɛɛ lajennin bɛna a ye;
sabu Matigi Ala yere le kumana.»

⁶ Kumakan dɔ ko: «Pɛrɛn!»

Ne ko: «Ne ye pɛrɛn ka mun fɔ?»

A ko: «Adamadenw bɛɛ bɛ i ko bin,
o dawula bɛɛ bɛ i ko kongobinw ta fiyerenw.

⁷ Ni Matigi Ala ta fɔnɔ ka fiye a kan,
a bɛ ja, a fiyerenw fana bɛ fagafaga.

Can lo, adamadenw bɛ i ko bin;

⁸ bin bɛ ja, a fiyerenw fana bɛ fagafaga;
nka an ta Ala ta kuma kɔni bɛ to a nɔ ra tuma bɛɛ ani wagati bɛɛ^w.»

Ala bɛna a janto a ta mɔgɔw ra

⁹ Ele ye yɛlen kuru jamijan kan,
ele Siyɔn dugu, dugu kibarodimanfɔbaga;
ele ye i kan kɔrɔta ni baraka ye,
ele Zeruzalemu, dugu kibarodimanfɔbaga.
Ele ye i kan kɔrɔta, aw kana siran;
ele y'a fɔ Zuda mara ta duguw ye
ko o ta Ala ye nin ye!

¹⁰ A fɛ, Dunuɔnɔtigi Ala bɛ nana ni barakaba ye,
a boro baraka le bɛ se di a ma.

A bɛ nana ni a ta sara ye a boro;
a bɛ nana ni a ta baara tɔnɔ^x ye a ɲa fɛ.

¹¹ A bɛna a janto a ta sagakuru ra i ko sagagbenbaga;
a bɛna sagadenw lajen ni a boro ye,
ka o la a disi kan.

A bɛna sagamusɔ dentigiw demedeme.

Ala ta bonya ni a ta hakiritigiya

¹² Jɔn le ka kɔgɔji suma ni a borotege ye,
ka sankolo bonya suma ni a boro ye?
Jɔn le ka dugukolo buguri bɛɛ suma sumanikeminan kɔnɔ,
ka kuruw suma ka o gbiriya hakeya lɔn,
ka kongoriw suma ni sumanikenan ye?

¹³ Jɔn le bɛ se ka Matigi Ala ta hakiri bonya segesege?

Jɔn le kera a ladibaga ye, k'a karan^y?

¹⁴ A ka hakiri ɲini jɔntigi le fɛ, ka faamuri sɔrɔ?

Jɔn le k'a karan can sira ra?

Jɔn le k'a karan lɔnniya ra,

ka faamuri sira yira a ra?

^v40.3 Nin kumaw fɔra Yuhana Batizerikebaga ta ko ra (Matiyu 3.3, Marika 1.3, Yuhana 1.23).

^w40.8 Hayan 6–8 fɔra Piyeri ta kitabu fɔlɔ ra (1.24–25).

^x40.10 A ta sara, a ta baara tɔnɔ, o bɛ se ka ke Izirayelimɔgɔw ye, Ala ka minw labɔ Babilɔnikaw ta fanga kɔrɔ, ka o laseko o ta jamana ra.

^y40.13 Nin kumaw bɛ sɔrɔ Rɔmukaw 11.34, ani Korɛntikaw fɔlɔ 2.16.

¹⁵ A fɛ, siyaw bɛ i ko jiden kelen tɔninin minan kɔnɔ,
o bɛ i ko kɛnkɛnden kelen, sumanikɛminan kɔnɔ;
Matigi Ala bɛ kɔgɔji kɔfɛjamanaw lawuri i ko buguri.
¹⁶ Liban jamana yiriw bɛɛ lajennin tɛ se k'a ta sarakajenifen* tasuma labɔ,
a bɛganw bɛɛ lajennin tɛ a ta saraka jenita* bɔ.
¹⁷ Siyaw bɛɛ lajennin tɛ foyi ye a ɲa kɔrɔ;
a bɛ o bɛɛ jate i ko fɛn ɲacintanw, i ko fɛngbansanw.

Matigi Ala bɔɲɔgɔnko tɛ yi

¹⁸ Aw bɛ se ka Ala suma ni mun le ye?
Aw bɛ se ka fɛn juman le kɛ a bɔɲɔgɔnko ye?
¹⁹ Jow kɔni, nɛgɛyeelebaga dɔ le bɛ nɛgɛ yeele ka o lalaga;
saninfagabaga dɔ bɛ sani nɔrɔ a kan,
ka warigbɛ jɔrɔkɔnin dɔw kɛ k'a ɲɛgen.
²⁰ Ni se tɛ mɔgɔ min ye ka o fɛnw sɔrɔ,
ale bɛ yiri dɔ ɲini min tɛ tori joona,
ka yirilalagabaga hakiriman dɔ ɲini,
ka o yiri lɛsɛ k'a kɛ jo dɔ ye, a bɛ se ka min lɔ ka teren.

²¹ Aw m'a lɔn wa? Aw m'a mɛn ka ye wa?
O ko ma fɔ aw ye kabini fɔlɔfɔlɔ wa?
Aw ma dunuɲa ju sigicogo ko faamu wa?
²² Matigi Ala le siginin bɛ dugukolo sanfɛyɔrɔ koorinin kunna;
dunuɲamɔgɔw bɛ a ɲa kɔrɔ i ko tɔnmisɛnw.
A bɛ sankolo yɛrɛgɛ i ko fanimugu,
a b'a foni i ko fanibon, ka sigi a kɔnɔ.
²³ Ale le bɛ fagamaw kɛ i n'a fɔ o tɛ foyi ye,
ka dugukolo kititigɛbagaw kɛ mɔgɔ gbansanw ye.
²⁴ O turutɔ ye nin ye sisan, o dantɔ ye nin ye sisan,
hali o lilinw ma donyɔrɔ sɔrɔ dugukolo ra fɔlɔ,
a b'a dafɔɲɔ kɛ ka o fiyɛ, ka o jaja;
sanfɔɲɔ bɛ o ta ka taga ni o ye i ko binjalan.

²⁵ «Aw b'a fɛ ka ne suma ni jɔntigi le ye?
Ne ni jɔntigi le ka kan?»
Ala Saninman ko ten.
²⁶ Aw ye aw ɲa kɔrɔta san fɛ ka fleri kɛ!
Jɔntigi le ka nin fɛnw dan?
Ale le bɛ o bɛɛ labɔ ka o bɛɛ bla o ta sira kan;
a bɛ o bɛɛ wele o tɔgɔ ra,
a ta sebayaba ni a ta barakaba sababu ra.
O ra, hali kelen tɛ fɔn.

Ala bɛna barakakura don a ta mɔgɔw ra

²⁷ Yakuba ta mɔgɔw, mun na aw bɛ nin kuma fɔ?
Izrayɛlimɔgɔw, mun na aw b'a fɔ ko:
«Anw ta kunkow dogonin lo Matigi Ala ma,
anw ta Ala tɛ anw ta jo jatera?»
²⁸ Aw m'a lɔn wa?
Aw m'a mɛn ka ye wa,
ko Matigi Ala le ye Ala banbari ye?
Ale le ka dunuɲa dan ka se fɔ a danw na.
A tɛ sɛgɛ, a baraka tɛ dɛsɛ,
a ta hakiri dan tɛ se ka lɔn.
²⁹ A bɛ fanga don mɔgɔ sɛgeninw na,
ka baraka don barakantanw na.
³⁰ Kanbelendenw bɛ sɛgɛ, o baraka bɛ dɛsɛ;
hali kanbelenkɔrɔw fana bɛ ben.
³¹ Nka minw bɛ Matigi Ala makɔnɔ, olugu bɛ to ka barakakura le sɔrɔ;

o be pan ka taga san fe i ko bon,
o be bori, o te sege,
o be tagama, o baraka te dese.

Ala ta ciradenkura

41 ¹ Aw kogji kofemogow, aw ye je ka ne lamem!
Siyaw ye baraka don o yere ra,
o ye gbara ka na, an ye kuma;
aw ye na, an ye jen ka taga an ta kiti tige.

² Min be terenninya wele k'a gban a yere ko,
jon le ka o tigi wele ka bo tereboyanfan na?
Jon le be siyaw don a boro?
Jon le be masaw bla a ta fanga koru?
A ta kerekemuru be o ke i ko buguri,
a ta kalan be o ke i ko fonu be binjalan ke cogo min na².

³ A be tugu o ko, a be teme hali foyi te se a ma,
k'a soru a sen tun ma deri ka o sira ta ka ye.

⁴ Jontigi le ka nin kow ke k'a dafa,
ka wagatiw bee ta mogow wele kabini folofolo?
Ne Matigi Ala, ne min ye folo ye,
ne min fana ye laban ye, ne lo.

⁵ Kogji kofemogow ka o ye, o siranna;
minw be fo dugukolo dan na, olugu yereyere to be gbarara ka na.

⁶ Bee be a mogotogon deme,
bee b'a fo a balema ye ko: «I jija!»

⁷ Yirilesebaga be saninfagabaga ja gbeleya,
saningbasibaga be negebasibaga ja gbeleya;
a b'a fo ko: «Nege norocogo pana!»
O be o jo lalaga k'a gbengben ni nege ye k'a lo, janko a kana lamaga.

Ala bena a ta mogow deme

⁸ Ayiwa, aw Izirayelimogow koni, ne ta baaradenw,
Yakuba ta mogow, ne ka aw minw panawoloma,
aw minw ye ne terice Iburahima ta siya ye,
⁹ ne tagara aw yorjini fo dugukolo dan na,
ne tagara aw wele ka bo fo yorjan.
Ne k'a fo aw ye ko: «Aw le ye ne ta baaradenw ye,
ne ka aw le panawoloma, ne tena ban aw ra.»

¹⁰ Aw kana siran, sabu ne be ni aw ye.
Aw ja kana tige, sabu ne le ye aw ta Ala ye,
ne bena baraka don aw ra, ka aw deme,
ne bena aw tanga ne ta terenninya koson, ni ne boro baraka ye.

¹¹ A fle, minw bee jusu tun bora aw koru,
olugu bena maroya fo ka o kun suuru;
minw be kerera ni aw ye,
olugu bena halaki, ka tunu pewu.

¹² Minw be siyen tara ni aw ye,
aw bena olugu yorjini, nka aw tena o ye;
minw tun be aw kerera
olugu bena tunu ka ban pewu.

¹³ Sabu ne le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye;
ne le be aw boro mina,
k'a fo aw ye ko: «Aw kana siran,
ne bena aw deme.»

¹⁴ Aw kana siran, Yakuba ta tumudenninw!

²41.2 Cira be min ko fo yan, o be se ka ke Peresi masace Sirusi ye. Ale le bena se soru Babilonikaw kan, ka Izirayelimogow labla o ye taga Zeruzalemu dugu ni Alabatoso lo kokura (Esidarasi 1.1–5; Kibaro flanan 36.32, ani Ezayi 41.25; 44.28; 45.1).

Izirayeli ta mɔgɔ barakantanw,
ne bena aw deme.
Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
Izirayeli ta Ala saninman ko ten.

¹⁵ A fle, ne bena aw ke simangbasinan ye,^a
min kura lo, ani min jinw da ka di;
aw bena kuruw bee benben, ka o bee yerege,
ka kongoriw yerege i ko binjalan.

¹⁶ Aw bena o fiye i ko siman, fɔɔ be o ta ka taga,
sanfɔɔ be o janjan;
nka aw kɔni bena ninsɔndiya sɔɔ Matigi Ala fe,
ka Izirayeli ta Ala saninman ke aw kunkɔɔtasababu ye.

Ala bena kongokolon yeɓema k'a ke jiyɔɔ ye

¹⁷ Nanibagatɔw, ani fagantanw be ji jini,
nka o te ji sɔɔ;
minlɔgɔ ka o kan ja.

Nka ne Matigi Ala, ne bena o jaabi;
ne, Izirayeli ta Ala, ne tena ban o ra.

¹⁸ Ne bena kɔjiw woyo kuru yirintanw kunna,
k'a to bununw ye woyo kurufurancɛw ra;
ne bena kongokolon yeɓema k'a ke jiyɔɔ ye,
ka dugukolojalan ke jiwoyow ye.

¹⁹ Ne bena sɛdirisunw falen kongokolon kɔɔ,
ani akasiyasunw, ani miritesunw, ani oliviyesunw;
ne bena sipereɛsisunw falen yɔɔɔjalanw na,
ani ɔrimesunw ni buyisunw bee,

²⁰ janko mɔgɔw y'a ye, k'a lɔn,
ka miiri, k'a faamu
ko Matigi Ala boro le ka nin kow ke,
ko Izirayeli ta Ala saninman le ka nin fenw dan.

Batofen werew te foyi ja

²¹ «Batofen werew, aw ye na aw ta ɲafɔ!»
Matigi Ala le ko ten.

«Min be aw fe, aw ye o fɔ!»
Yakuba ta mɔgɔw ta Masace ko ten.

²² O ye na kuma,
ka ko nataw ɲafɔ an ye.
Fɔɔfɔɔkɔw kera cogo min na,
o ye o ɲafɔ an ye;
ni o kera, an bena miiri
k'a lɔn min bena ke kɔ fe;
walama aw ye ko nataw fɔ an ye.

²³ Aw ye wagati labanw ta kow ɲafɔ an ye,
ni o kera, an bena a lɔn ko aw fana ye ala dɔw ye.
Aw kɔni ye kopuman walama kojugu dɔ ke dɔɔɔn,
janko an ye o ye ka kabakoya.

²⁴ A fle, aw te foyi ye!
Aw ta kewalew ye gbansan le ye!
Minw be aw ke o ta alaw ye, olugu haramuyara.

²⁵ Ne ka mɔgɔ dɔ lawuri ka bɔ sahiliyanfan na,
a bena na ka bɔ terebɔyanfan na.
A be ne tɔgɔ wele;
a bena kuntigiw dɔndɔn ni a sen ye i ko bɔgɔ,
i ko dagalalagabaga be bɔgɔ terege cogo min na.

^a41.15 O tun be o yirikunba siri misi ra, i ko misidaba, janko a ye o sama a kɔ, ka siman cɔngɔ k'a kise bɔ.

26 Jɔn ka nin kow ye k'a fɔ kabini fɔɔfɔɔ janko an ye a lɔn?
 Jɔn kɔnna k'a yira an na, janko an ye a fɔ ko: «Can lo!»
 Mɔgɔ si ma nin ko fɔ, mɔgɔ si m'a ye k'a fɔ,
 mɔgɔ si ma foyi men aw fe nin kow ra.
 27 Nka ne le kera mɔgɔ fɔɔ ye k'a fɔ Siyɔn dugu ye ko:
 «O ye nin ye, o natɔ ye nin ye!»
 Ne ka kibarodimanfɔɔbaga dɔ ci Zeruzalemu.

28 K'a sɔrɔ ne be fleri ke, nka ne te mɔgɔ si ye;
 hali ladibaga kelen te o batofenw ce ra,
 min be se ka ne jaabi ni ne k'a jininka.
 29 O si te foyi ye,
 o ta koketaw ye ko gbansanw le ye,
 fɔɔɔ lakolon, o le ye o ta jo negeramanw ye.

Ala ta jɔnɔuman ta dɔnkiri fɔɔ: A ta baara

42¹ «Ne ta baaraden ye nin ye, ne be ne hakiri to min na;
 ne ta mɔgɔ janawolomanin lo, min ko ka di ne ye haali.
 Ne bena ne nin lajigi a kan,
 janko a ye can sira yira siyaw ra.
 2 A tena kule ci, walama k'a kan kɔrɔta;
 mɔgɔ tena a perɛnkan men siradaw ra.
 3 A tena hali bin karinin tɔ karikari,
 a tena hali fitina fagatɔ tɔ dufa;
 a bena can sira le yira mɔgɔw ra ni kankelentigiya ye.
 4 A baraka tena dese,
 a fari tena faga,
 fɔ a ye na can sigi dugukolo kan,
 fɔ kɔgɔji kɔfemɔgɔw beɛ ye o jigi la a ta sariya kan^b.»

5 Ala, Matigi Ala,
 min ka sankolo dan, k'a bonya,
 ka dugukolo yerege fan beɛ, ani fen o fen be falen a kan,
 ka nenekiri don dunuɔnamɔgɔw ra,
 ka nin don dunuɔna yaalabagaw ra,
 ale Matigi Ala ko:
 6 «Ne Matigi Ala, ne le ka ele wele terenninya kama;
 ne bena i boro mina,
 ne bena i tanga, ka i lasigi,
 ka i ke ne ni mɔgɔw ta jɛnɔgɔnya donbaga ye,
 ka i ke siyaw ta yeelen ye,
 7 janko ka fiyentɔw na yeɛ,
 ka kasodenw labɔ kaso ra,
 ka dibiramɔgɔw labɔ o ta dibi ra^c.

8 «Ne le ye Matigi Ala ye, o le ye ne tɔgɔ ye;
 ne ta bonya kɔni, ne tena o di danfen were ma,
 walama tandori min ka kan ni ne ye, ka o di batofen yiriramanw ma.
 9 Ko minw tun kɔnna ka fɔ, a fle, olugu kera;
 sisan ne bena kokura le fɔ,
 nka sani a ye damina,
 ne be aw lasɔmi.»

Dunuɔna beɛ ye Matigi Ala tando

10 Aw ye dɔnkirikura la ka Matigi Ala tando;
 aw y'a tando ka se fɔ dunuɔna danw na,
 aw minw be tagamaw ke jirakurunw kɔnɔ, kɔgɔji kan,

^b42.4 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Matiyu 12.17–21).

^c42.7 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Luka 4.18).

ani aw danfenw minw be kɔɔji ra,
ani aw kɔɔji kɔfemɔɔw!

¹¹ Kongokolon n'a duguw ye o kan kɔɔta,
ani Kedari ta dugumisenw!
Sela kuruyɔɔ mɔɔw ye nagari ka dɔnkiri la;
o ye to kuruw san fe ka nagari fo ka peren!

¹² Mɔɔw ye bonya la Matigi Ala kan,
kɔɔji kɔfemɔɔw ye a tando.

¹³ Matigi Ala be bo i ko cefari,
a be fariya i ko kerekece;
a be peren, ka kulekanba ci,
ka se sɔɔ a juguw kan.

Matigi Ala bena a ta baara laban

¹⁴ «Ne kumabari tun tora ka mɛen;
ne tun jera, ne tun ka ne yere mina.
Nka sisan ne bena kule i ko muso jigibagato
min be firinfirin, fo k'a nenekiri fereke.

¹⁵ Ne bena kuruw ni kongoriw halaki,
ka a binw ni a yiriw bee jaja;
ne bena baw ke yɔɔjalanw ye,
ka jiyɔɔw ja.

¹⁶ Ne bena fiyentɔw bla o ye tagama sira do kan,
o ma sira min lon;
o ma sira min lon co, ne bena o bla o le kan.
Ne bena dibi yelema k'a ke yeelen ye o na fe,
ka sira cejuguw ke sira dakananinw ye.
Ne bena nin kow le ke;
ne tena a to kebari ye.

¹⁷ «Minw be o jigi la jo yiriramanw kan,
olugu bena seko ni o ko ye, ka maroya kosebe;
minw b'a fo jo negeramanw ma ko:
'Aw le ye an ta alaw ye!» »

Izirayelimɔɔw ma Ala lamɛn

¹⁸ Ala ko: «Aw torogberenw, aw ye menni ke!
Fiyentɔw, aw ye fleri ke, ka yeri ke!

¹⁹ Jɔntigiw le ye fiyentɔw ye ni ne yere ta baaradenw te?
Jɔntigiw le ye torogberenw ye i ko ne yere ta ciradenw, ne ka minw ci?
Jɔntigiw le ye fiyentɔw ye i ko Ala ta ciradenw?
Jɔntigiw le ye fiyentɔw ye i ko Matigi Ala ta baaradenw?

²⁰ Aw ka fen caman ye, nka aw ma o jate;
aw torow dayelera, nka aw ma foyi men.»

²¹ Matigi Ala ta terenninya kosɔn,
a tun b'a fe k'a ta sariya bonya, ka nɔɔɔ la a kan;

²² nka siya tɔw benna a ta mɔɔw le kan,
ka o borofenw bee ce.
O benna dingaba kɔɔ, ka mina jan na,
siya tɔw ka a ta mɔɔw mina ka o dogo kasobonw kɔɔ;
o benna o kan, mɔɔ si ma sɔɔ ka o bɔsi,
o ka o borofenw ce, mɔɔ si ma sɔɔ k'a fo ko: «Aw y'a laseko!»

²³ Nka jɔntigi le bena a toro malɔ nin kow ra,
walama k'a janto o ra sijaga were k'a lamɛn?

²⁴ Jɔn le ka Yakuba ta mɔɔw don o borofenw cebagaw boro,
ka Izirayeli don benkannikebagaw boro?
An ka Matigi Ala min hake ta,

yala ale tē wa?
 An ma sɔn ka a ta sira tagama,
 an ma sɔn k'a ta sariyaw lamɛn.
²⁵ O kosɔn a k'a ta dimi tasuma bɔn Izirayeli kan,
 ka kɛrɛ juguw lawuri o kama.
 A ta dimi tasuma manana ka o lamini, nka o ma hakiri sɔrɔ;
 o tasuma ka o jeni, nka o ma o jate.

Matigi Ala ka layiri ta a ta mɔgɔw ye

43 ¹ Sisan, Matigi Ala min ka aw dan, aw Yakuba ta mɔgɔw,
 Matigi Ala min ka aw kɛ mɔgɔ ye, aw Izirayelimɔgɔw,
 ale ko: «Aw kana siran, sabu ne ka aw kunmabɔ;
 ne ka aw wele aw tɔgɔ ra,
 aw ye ne ta le ye.

² Hali ni aw bɛ jibaw le cɛtigɛ, ne bɛna to ni aw ye;
 hali ni aw bɛ baji le cɛtigɛ, ji tɛna aw datugu.
 Hali ni aw bɛ tagama tasuma cɛ ma, a tɛna aw jeni,
 tasumamana tɛna se aw ma.

³ «Sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala;
 ne le ye Izirayeli ta Ala saninman ye, aw kisibaga.
 Ne bɛna Misiran jamana di, ka o kɛ aw kunmabɔsara ye,
 ka Etiyopi jamana ni Seba jamana di aw nɔ ra.

⁴ I n'a fɔ aw ko ka gbɛlɛn ne ma,
 aw ta ko ka bon ne fɛ, ani ne bɛ aw kanu,
 o ra, ne bɛna mɔgɔ wɛrɛw le di aw nɔ ra,
 ka siya wɛrɛw di ka aw nin kunmabɔ.

⁵ «Aw kana siran, sabu ne bɛ ni aw ye;
 ne bɛna aw ta den dɔw lana ka bɔ terebɔyanfan na,
 ka dɔw lana ka bɔ terebenyanfan na,
 ka na aw bɛɛ lajɛn.

⁶ Ne bɛna a fɔ sahiliyanfan mɔgɔw ye ko: «Aw ye o di,»
 k'a fɔ woroduguyanfan mɔgɔw ye ko: «Aw kana o mara tuun.»
 Aw ye ne dencɛw lana ka bɔ fɔ yɔrɔjan,
 aw ye ne denmusow lana ka bɔ fɔ dunuɔa dan na,

⁷ ne tɔgɔ bɛ minw bɛɛ ra,
 ne ka minw bɛɛ dan ne ta nɔrɔrɔ kosɔn,
 ka o kɛ mɔgɔ ye, ka o labɛn.»

Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye

⁸ «Aw y'a to nin mɔgɔw ye na, nin mɔgɔ minw tɛ yeri kɛ, k'a sɔrɔ ɔa bɛ o fɛ,
 minw tɛ mɛnni kɛ, k'a sɔrɔ torow bɛ o fɛ.

⁹ Siyaw bɛɛ ye lajɛn,
 mɔgɔw bɛɛ ye fara ɔrɔɔn kan.
 Olugu ra, ɔntigi le tun ka nin kow ye k'a fɔ?
 ɔn le tun ka ko tɛmɛninw ye k'a fɔ an ye?
 O ye na ni o ta seerew ye ka na kuma k'a yira ko o ta ye can ye;
 seerew ye o lamɛn k'a fɔ ko: «Can lo!»

¹⁰ «Aw le ye ne ta seerew ye,
 Matigi Ala ko ten;
 aw le ye ne ta baaradenw ye, ne ka minw ɔanawoloma,
 janko aw y'a lɔn, ka la a ra,
 k'a faamu ko ne le ye Ala ye,
 ko ala dɔ wɛrɛ ma na ne ɔa fɛ,
 dɔ wɛrɛ fana tɛna na ne kɔ fɛ.

¹¹ Ne, ne le ye Matigi Ala ye;
 ni ne tɛ, kisibaga wɛrɛ tɛ yi tuun!

¹² Ne le ka nin kow ye k'a fɔ, ne le ka aw kisi, ne le konna ka nin kow yira;
ala wɛrɛ minw bɛ aw cɛ ra, olugu dɔ tɛ.
Aw le ye ne ta seerew ye,
Matigi Ala ko ten;
ne le ye Ala ye.
¹³ Ne le ye Ala ye wagati bɛɛ;
mɔɔ si tɛ se ka fɛn bɔsi ne boro.
Ni ne ka ko min kɛ, jɔn le bɛ se ka o yeɛma?»

Ala ka sirakura min bɔ

¹⁴ Matigi Ala, aw kunmabɔbaga, Izirayeli ta Ala saninman ko:
«Aw kosɔn, ne bɛna mɔɔ dɔw ci Babilɔni kama,
ka taga Babilɔnikaw bɛɛ lajigi;
o bɛna don o ta jirakurunw kɔnɔ ka bori,
o tun bɛ ɲagari o jirakurun minw kosɔn.
¹⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala saninman,
ne le ye Izirayeli danbaga ye, aw ta masacɛ.»

¹⁶ Matigi Ala min ka sira bɔ kɔɔji kɔnɔ,
ka tɛmɛyɔrɔ kɛ jibaw cɛ ma,
¹⁷ ale min tun ka sowotorow ni sow labɔ,
ani kɛrɛkɛjama ni a cefariw,
ka na o benben ka o lala, o kana se ka wuri tuun,
k'a to o ye mana ka ban, ka faga i ko fitinajuru,
¹⁸ ale ko: «Aw kana aw hakiri to fɔɔfɔɔkɔw ra tuun,
aw kana kokɔrɔw jate tuun.
¹⁹ A flɛ, ne bɛna kokura dɔ kɛ;
a dabɔra ka ban, aw ta yera wa?
Ne bɛna sira bɔ kongokolon kɔnɔ,
ka bajiw woyo dugukolojalan kan.
²⁰ Kongobɛganw bɛna ne bonya:
kongowuruw, ani kɔnɔsogolonw;
sabu ne bɛna ji lana kongokolon kɔnɔ,
ka bajiw woyo dugukolojalan na,
ka ji di ne ta mɔɔ ɲanawolomaninw ma, o y'a min.
²¹ Ne ka mɔɔ minw labɛn ka o kɛ ne ta ye,
olugu bɛna ne ta bonya lakari.»

Matigi Ala k'a ta mɔɔw jaraki

²² «O bɛɛ n'a ta, aw ma ne tɔɔ wele, aw Yakuba ta mɔɔw;
aw sɛgɛra ne kɔrɔ, aw Izirayelimɔɔw.
²³ Aw ma aw ta sagadenw kɛ saraka jenitaw* ye ka o di ne ma,
aw ma aw ta sarakaw bɔ janko ka ne bonya;
ne fana ma siman sarakaw* doni la aw kan,
walama ka aw sɛgɛ wusunɔn sarakaw* ko ra.
²⁴ Aw ma wari bɔ ka yiri kasadiman san ne ye,
aw ma ne wasa ni aw ta bɛgan sarakaw* turumanyɔrɔw ye;
nka aw ka aw ta jurumunw doni la ne kan,
ka ne sɛgɛ ni aw ta terenbariyakow ye.
²⁵ Nka ne kɔni, ne le bɛ aw ta hakɛw jɔsi ka bɔ aw ra, ne ta bonya kosɔn;
ne tɛna ne hakiri to aw ta jurumunw na tuun.

²⁶ «Aw ye ne hakiri jigi ne ta jaraki ra, an ye kiti kɛ;
aw yɛrɛ ye kuma k'a yira ko aw ta ye can ye.
²⁷ Aw bɛmace fɔɔ ka jurumunw kɛ,
aw ta kumalasebagaw murutira ne ma.
²⁸ O le kosɔn, ne ka batoso saninman ɲamɔɔw dɔɔya,
ka halakiri lase Yakuba ta mɔɔw ma,
ka Izirayelimɔɔw mangboya.»

Ala bena a ta baraka lajigi a ta mɔgɔw kan

44¹ «Aw ye nin lamɛn sisan, Yakuba ta mɔgɔw, ne ta baaradenw,
Izirayelimɔgɔw, ne ka aw minw janawoloma!
²Matigi Ala min ka aw dan,
ka aw ke mɔgɔ ye aw bamuso kɔnɔ, ka ke aw demɛbaga ye:
Aw kana siran, Yakuba ta mɔgɔw, ne ta baaradenw,
Yesurun^d, ne ka aw minw janawoloma.
³Ne bena ji woyo dugukolojalan kan,
ka bununjiw woyo yɔrɔjalanw na;
ne bena ne nin lajigi aw ta durujaw kan,
ka ne ta baraka lajigi aw ta denw kan.
⁴O bena falen i ko kɔdarabinw,
ka falen i ko yiri minw be jida ra.
⁵Dɔ bena a fɔ ko: «Ne ye Matigi Ala ta le ye!»
Dɔ wɛrɛ bena a fɔ ko ale ye Yakuba ta mɔgɔ le ye!
Dɔ wɛrɛ fana bena a sɛbɛ a boro kan ko: «Ne ye Matigi Ala ta le ye!»
O bena Izirayeli tɔgɔ ke o ta bonya sababu ye.»

Ala wɛrɛ tɛ yi Matigi Ala kɔ

⁶Matigi Ala, Izirayeli masacɛ,
Fangatigi Ala, min be Izirayeli kunmabɔ, ale ko:
«Ne le ye fɔlɔ ye, ne le fana ye laban ye;
ni ne tɛ, Ala wɛrɛ tɛ yi.
⁷Jɔntigi le be i ko ne, o tigi ye kuma ta!
A ye kuma, k'a fɔ ne ye;
ko minw kɛra kabini ne ta mɔgɔw sigiwagati ra fɔlɔfɔlɔ,
ko nataw, ani ko minw bena ke o kɔ fɛ, a ye o fɔ!

⁸«Aw kana siran, aw kana yɛrɛyɛrɛ.
Yala ne tun ma nin kow fɔ k'a yira aw ra kabini wogatijan wa?
Aw le ye ne seerew ye:
Yala Ala wɛrɛ be yi ni ne tɛ wa?
Ala Barakatigi wɛrɛ tɛ yi, ne ma dɔ wɛrɛ lɔn.»

Batofen wɛrɛw tɛ foyi ja

⁹Jo lalagabagaw si tɛ foyi ye;
o ta batofen lalaganinw bɛɛ ra numanman tɛ foyi ja.
Minw ye o jow ta seerew ye, olugu ja tɛ foyi yera,
o tɛ foyi lɔn, o kosɔn o bena maroya.
¹⁰Jɔn le be sɔn ka yiri lalaga ka o ke a ta ala ye,
ka nɛgɛ yeele ka o ke jo ye,
k'a sɔrɔ a tɛna nafa foyi sɔrɔ a ra?
¹¹A flɛ, jo nɔfɛmɔgɔw bɛɛ bena maroya;
jo lalagabaga tɛ foyi ye ni adamadenw gbansan tɛ.
O bɛɛ ye lajɛn, o bɛɛ ye na lɔ yan;
o bɛɛ ja bena tige, o bɛɛ bena maroya.

¹²Numucɛ be nɛgɛ ta
k'a don tasuma ra.
A b'a gbasi ni nɛgɛgbasinan ye;
a be o ke ni a boro fanga bɛɛ ye.
Nka ni kɔngɔ k'a mina dɔrɔn, a baraka be ban,
ni a ma ji min dɔrɔn, a baraka be dɛsɛ.

¹³Yirilesebaga be juru la ka yirisuma,
ka fen dɔ tagamasiyen ke ni sɛberikɛnan ye;
o kɔ, a be yiri leɛ ni yirileɛnan ye,

^d44.2 Yesurun, o kɔrɔ ye Izirayeli.

a b'a dakaɲa ni sumanikenan ye,
 k'a lese k'a ke i n'a fɔ mɔgɔ,
 k'a ke adamaden bisigiya ye, k'a ceɲa,
 k'a bla bon kɔnɔ.

¹⁴ A be seditisunw tige,
 walama a be siperesisunw, ani senisun dɔw panawoloma
 k'a to olugu ye bonya kongoyiri tɔw ce ra yi;
 walama a yere be penisunw turu,
 sanji be ben o kan ka o wuri.

¹⁵ Ayiwa, a be o yiri kelenw le ke lɔgɔ ye:
 a be dɔ don tasuma ra, ka ja ni o tasuma ye,
 ka dɔ ke tasuma ye ka buru jeni o kan.
 Nka a be dɔ fana lalaga ka o ke a ta ala ye ka o bato;
 a be jo dɔ lalaga k'a kinbiri gban o kɔrɔ.

¹⁶ A be yiri tarance ke lɔgɔ ye,
 a be sogo jeni o kan,
 ka o sogo domu ka fa;
 a be ja o tasuma ra fana, k'a fɔ ko:

«Ha, ne be jara, tasuma fle!»

¹⁷ Nka yiri tɔ, a be o ke a ta ala ye, a ta jo;
 a be a kinbiri gban o kɔrɔ k'a bato,
 k'a daari k'a fɔ ko:

«Ne kisi, sabu ele le ye ne ta ala ye!»

¹⁸ O mɔgɔw te foyi lɔn, o te foyi faamu;
 o ɲaw datugunin lo janko o kana foyi ye,
 o hakiri gberennin lo janko o kana hakiri sɔrɔ.

¹⁹ Mɔgɔ si te miiri a yere kɔnɔ,
 walama ka ko lɔn, ka faamuri ke, k'a fɔ ko:
 «Ne ka yiri dɔ ke lɔgɔ ye ka o don tasuma ra,
 ka buru jeni ni o takamiw ye,
 ka sogo fana jeni ka o ɲimi;
 mun kosɔn ne bena fen haramunin dɔ lalaga ni o yiri tɔ ye,
 ka ne kinbiri gban o yirikunkurun kɔrɔ ka o bato!»

²⁰ Mɔgɔ min be o ke, o tigi tugura fengbansan le kɔ;
 a hakiri cenna, fɔ k'a lafiri.

A tena se k'a yere kisi, a fana tena a fɔ ko:

«Fen min be ne boro, yala o te batofen gbansan le ye wa?»

Matigi Ala le ye Izirayeli kunmabɔbaga ye

²¹ «Aw ye aw hakiri to nin na, aw Yakuba ta mɔgɔw;
 Izirayelimɔgɔw, aw le ye ne ta baaradenw ye.
 Ne le ka aw ke mɔgɔ ye, aw le ye ne ta baaradenw ye.
 E, Izirayelimɔgɔw, ne te ɲina aw kɔ.

²² Ne ka aw ta hake ɲɔsi ka bɔ yi, i ko sankaba be tunu cogo min na,
 ka aw ta jurumunw ɲɔsi ka bɔ yi i ko bugun be tunu cogo min na.
 Aw ye sekɔ ka na ne fe,
 sabu ne ka aw kunmabɔ.»

²³ E, sankolo, ele ye ɲagari ka peren, sabu Matigi Ala le ka nin ke!
 E, dugukolo jukɔrɔyɔrɔw, aw ye ninsɔndiyakanw fɔ!
 E, kuruw, aw ye ɲagarikanw bɔ,
 ani yirituw, ani yiriw beɛ;
 sabu Matigi Ala ka Yakuba ta mɔgɔw kunmabɔ,
 a ka a ta bonya yira Izirayelimɔgɔw ce ra.

²⁴ Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
 min ka aw ke mɔgɔ ye aw bamuso kɔnɔ, ale ko:

«Ne Matigi Ala, ne le be nin kow bee ke;
 ne kelenpe le ka sankolo foni,
 ne yere le ka dugukolo yerege.
²⁵Ne be cira faninyafobagaw ta cirayakumaw cen,
 ka fatokumaw don lagberikebagaw da ra;
 ne be hakiritigiw laseko ko fe,
 ka o ta lonniya ke nalomanya ye.
²⁶Nka ne b'a yira ko ne ta baaraden ta kuma ye can ye,
 ne be ne ta ciradenw ta cirayakumaw dafa.
 Ne le b'a fo Zeruzalemu ma ko: «Mogow bena sigi yi tuun,»
 k'a fo Zuda duguw ma ko: «O bena o lo kokura!»
 Ne bena o ta yoro benninw lo kokura.
²⁷Ne b'a fo kogojiba ma ko: «I ja!
 Ne be ele ta jiw bee ja!»
²⁸Ne b'a fo Sirusi^e ma ko: «Ne ta mogow marabaga lo!
 Ale le bena ne sagonankow bee ke.
 A bena a fo ko Zeruzalemu ye lo kokura,
 k'a fo ko Alabatoso lori ye dabu.» »

Ala ka baara min di Sirusi ma

45¹Matigi Ala k'a fo a ta mogow panawolomanin Sirusi^f ta ko ra, ko:

«Ne bena a boro mina,
 ka siya tow majigi a ta fanga koru;
 ne bena siya tow ta masacew ta kurusijaraw foni,
 ka dondaw bee dayele ale na fe,
 janko daw si kana datugu tuun.
²Ne yere bena bla ele Sirusi na fe,
 ne bena kuruw yerege i tagato na fe,
 ne bena siranenge konw kari,
 ka o sogonnan negeramanw tigetige.
³Ne bena naforo dogoninw di i ma,
 naforo minw be gundo yoro ra,
 janko i y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye,
 Izirayeli ta Ala, min be i wele i togo ra.
⁴«Ne ta jonce Yakuba le koson,
 ani ne ta siya panawolomanin Izirayeli le koson,
 ne ka ele wele i togo ra,
 ka bonya la i kan, k'a soru ele ma ne lon.
⁵Ne le ye Matigi Ala ye, Ala were te yi,
 Ala were te yi ne ko.
 Ne ka i cesiri ka baraka don i ra, k'a soru ele ma ne lon,
⁶janko k'a ta terebonyanfan na
 ka taga a bla fo terebenyanfan na,
 mogow y'a lon ko ni ne te, batofen tow bee ye fengbansanw le ye;
 ne le ye Matigi Ala ye, Ala were te yi ne ko.
⁷Ne be yeelen bo, ne be dibi don,
 ne be hera lana, ne be toru lana.
 Ne Matigi Ala, ne le be nin kow bee ke.
⁸«Sankolo ye terenninya lajigi i ko gomiji,
 sankabaw fana y'a lajigi i ko sanji;
 dugukolo ye dayele janko kisiri ye falen,
 k'a to terenninya fana ye nugu.
 Ne Matigi Ala, ne le be nin bee ke.»

^e44.28 Sirusi ko tun fora kakaru (Ezayi. 41.1–5; 41.25–42.9). Nka yan le, ani yoro werew ra a togo fora (Ezayi 45.1–13; 46.8–13; 48.12–16).

^f45.1 Aw ye Sirusi ta ko fe (Ezayi 41.1–4).

Mɔgɔ ni a danbaga

⁹ Bɔnɔ bɛ ele sɔrɔ, ele min bɛ i danbaga sɔsɔ;
 k'a sɔrɔ ele fana ye bɔgɔdaga dɔ le ye bɔgɔdaga tɔw cɛ ra!
 Yala bɔgɔ bɛ se k'a fɔ a lalagabaga ma wa, ko: «Ele bɛ mun le kɛra tan?»
 walama k'a fɔ ko: «I ta baara ma ja i boro!»
¹⁰ Bɔnɔ bɛ ele sɔrɔ, ele min b'a fɔ i face ma ko: «Mun na i ka ne woro?»
 K'a fɔ i bamuso ma ko: «Mun na i ka ne woro?»
¹¹ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman,
 Izirayeli danbaga ko:
 «Ne ta denw bɛna kɛ min ye, yala aw le ka kan ka ne pininka o ra wa?
 Aw le ka kan ka ne ta koketaw yira ne ra wa?»
¹² Ne le ka dugukolo dan,
 ka adamadenw dan ka o sigi a kan.
 Ne yɛrɛ boro le ka sankolo foni k'a se yɔrɔ bɛɛ,
 ne le bɛ sankolokɔnɔfenw bɛɛ mara.
¹³ Ne le ka Sirusi lawuri ne ta terenninya kama;
 ne bɛna a ta siraw bɛɛ dakaɲa.
 Ale le bɛna ne ta dugu lɔ kokura,
 ka ne ta mɔgɔ minaninw labla o ye taga,
 o tena wari sara a ye, o fana tena bonyafen di a ma.
 Fangatigi Ala ko ten.»

Ala bɛ a ta mɔgɔw cɛ ra

¹⁴ Matigi Ala ko:
 «Misirankaw ta sɔrɔtaw, ani Etiyopikaw ta tɔnɔw,
 ani Sebakaw, o siya mɔgɔ janjanw,
 o bɛɛ bɛna tɛmɛ aw fɛ, o bɛɛ bɛna kɛ aw ta ye.
 O mɔgɔw bɛna na tugu aw kɔ, o sirinin bɛ ni nɛgɛjɔrɔkɔ ye.
 O bɛna o kinbiri gban aw kɔrɔ,
 ka aw bonya, k'a fɔ ko:
 «Ala bɛ aw dama le fɛ, Ala wɛrɛ tɛ yi.
 Batofɛn tɔw ye fɛngbansanw le ye.» »

¹⁵ Can ra, ele ye Ala dogonin le ye,
 Izirayeli ta Ala, kisibaga Ala.

¹⁶ Jo lalagabagaw maroyara fɔ ka o kun suuru;
 o bɛɛ kun suurunin le bɛ sekɔra ka taga.

¹⁷ Nka Izirayeli bɛna kisi Matigi Ala baraka ra,
 kisiri min tɛ ban.
 Aw tena maroya,
 aw kun tena suuru tuun ka ye fiyewu!

Sankolo ni dugukolo danbaga Ala

¹⁸ Matigi Ala
 min ka sankolo dan,
 min fana ka dugukolo lalaga, k'a labɛn, k'a sabati;
 a m'a dan k'a lakolonba to,
 nka a k'a dan janko mɔgɔw ye sigi a kan.
 Ale ko: «Ne le ye Matigi Ala ye,
 Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.
¹⁹ Ne ma kuma dogo ra,
 ne ma kuma dugukolo yɔrɔ dogonin dɔ ra;
 ne m'a fɔ Yakuba ta mɔgɔw ye ko:
 «Aw ye ne yɔrɔɲini yɔrɔ lakolonw na!»
 Ne Matigi Ala, ne bɛ kuma terennin le fɔ,
 kuma min ye can ye, ne bɛ o le lase.»

Siyaw bɛɛ bena Matigi Ala lɔn

²⁰ «Aw ye nɔgɔn lajen ka na;
aw tɔ minw bɔsira siyaw cɛ ra, aw bɛɛ ye gbara ka na!
Minw bɛ o ta jo yiriramanw ta ka yaala, olugu tɛ foyi lɔn;
ala min tɛ se ka o kisi, o bɛ o le daari.

²¹ «Aw ye gbara ka na aw ta fɔ,
aw bɛɛ ye lajen ka na sigi ka kuma.
Jɔntigi le ka nin kow fɔ kabini wagatijan?
Jɔn le k'a lase kabini fɔlɔfɔlɔ?
Ne tɛ wa, ne Matigi Ala?
Ni ne tɛ, Ala werɛ tɛ yi
min terennin lo, min bɛ mɔgɔ kisi;
ni ne tɛ, dɔ werɛ tɛ yi.

²² Aw ye aw nasin ne ma janko aw ye kisi,
aw minw bɛ fɔ dunuɔa danw na;
sabu ne le ye Ala ye,
Ala werɛ tɛ yi ne kɔ.

²³ Ne bɛ kari ni ne yerɛ tɔgɔ ye;
ne da bɛ kuma terennin le fɔ,
kuma min tɛ yelema ka ye.
Adamadenw bɛɛ bena o kinbiri gban ne le kɔrɔɔ;
o bɛɛ bena kari ni ne tɔgɔ le ye.

²⁴ O bena a fɔ ne ta ko ra, ko:
«Terenninya ni baraka bɛ sɔrɔ Matigi Ala kelenpe le fɛ.» »
Minw bɛɛ jusu tun gbanna a kɔrɔ
olugu maroyanin bena sekɔ ka na a fɛ.

²⁵ Matigi Ala le baraka ra
Izirayeli ta denw bɛɛ bena terenninya sɔrɔ, ka o kun kɔrɔta.

Matigi Ala bɔnɔgɔnko tɛ yi

46 ¹ Beli desera, Nebo^h baraka banna;
o ka o jow siri bɛganw le kɔ ra, donitabɛganw.
Aw tun bɛ o jo minw nɔ fɔlɔfɔlɔ ka taga ni o ye,
olugu le kera doni ye bɛganw kɔ ra, fɔ ka bɛganw sɛge!
² O jow bɛɛ baraka banna, o desera,
o ma se ka o yerɛ kisi;
o ka olugu yerɛ le mina ka taga ni o ye jamana werɛ ra.

³ «Ayiwa, Yakuba ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn,
Izirayeli ta mɔgɔ tɔw bɛɛ, aw ye ne lamɛn.
Ne lɔra ni aw kunko ye kabini aw worolon na;
ne ka aw ta, kabini aw worolon na.
⁴ Fɔ ka taga aw kɔrɔ, ne le bena aw ta;
fɔ ka taga aw kunsigi gbɛ, ne le bena aw demɛ.
Ne le bena o kɛ; ne le bena aw ta,
ne le bena aw demɛ, ne le bena aw bɔsi.

⁵ «Aw b'a fɛ ka ne suma ni jɔntigi le ye,
ka ne ni o tigi kɛ kelen ye?
Aw b'a fɛ ka ne kaɔa ni jɔntigi le ye,
k'a fɔ ko ne ni o tigi ka kan?
⁶ Dɔw bɛ o ta sanin bɛɛ bɔ bɔrɔ kɔnɔ,
ka o ta warigbɛ jate ni sumanikenan ye;
o bɛ o fenw di saninfagabaga ma, ko a ye ala dɔ lalaga ni o ye.
O bena o kinbiri gban o batofen le kɔrɔ k'a bato!

^{845.23} Nin kuma bɛ sɔrɔ Rɔmukaw 14.11 ani Filipikaw. 2.10–11.

^{h46.1} Beli ni Nebo, o tun ye Babilɔnikaw ta jo dɔw ye (Yeremi 50.2; 51.44).

⁷ O bena o le la o kamankun kan ka taga ni a ye,
ka taga a bla a blayɔɔ ra, a be to yi;
a te se ka bɔ a nɔ ra.
Hali ni mɔɔ ka pɛrɛn k'a wele, a te se k'a lamina,
a te se ka mɔɔ kisi ka bɔ tɔɔ ra.

⁸ «Aw ye aw hakiri to nin kow ra, ka aw janto a ra kosebe;
aw mɔɔ murutininw, aw ye miiri!

⁹ Aw ye aw hakiri to fɔɔfɔɔ ta ko tɛmeninw na,
sabu ne le ye Ala ye, Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ;
ne le ye Ala ye, ne bɔɔɔɔnko wɛrɛ tɛ yi.

¹⁰ Ne be ko nataw fɔ kabini a damina;
ko minw ma ke fɔɔ, ne be o fɔ kabini wagatijan.
Ne b'a fɔ ko: Ne ta kolatigeninw bena ke;
ko o ko ka di ne ye, ne be o bɛɛ dafa.

¹¹ «Ne bena kɔɔ fariman dɔ wele ka bɔ terebɔyanfan na,
ne bena ne ta ko dafabaga wele ka bɔ fɔ jamanajan dɔ ra;
ne ka min fɔ, ne bena a to o ye ke,
ne ka min latige, ne bena o dafa.

¹² «Aw ye ne lamɛn, aw mɔɔ jusukungbelɛnw,
aw minw yɔɔ ka jan terenninya ra.

¹³ Ne bena na ni ne ta terenninya ye;
a yɔɔ man jan tuun;
ne tena mɛɛn tuun ka aw kisi.
Ne bena Siyɔn dugu kisi,
ka ne ta nɔɔ la Izirayeli kan.»

Ala bena a yere dimibɔ Babilɔnikaw ra

47 ¹ Ala ko: «Aw ye jigi ka sigi buguri ra,
Babilɔni dugumɔɔw!
Aw ye sigi dugu ma, sabu masasiginan tɛ aw fe tuun,
aw Babilɔnikaw!

Mɔɔ tena aw wele tuun ko:
«Dugu nasumanin, dugu ferɛnin!»

² Aw ye wuguw mina ka mugu si¹.
Aw ye lankana bɔ aw kun na,
ka aw ta tagafe kɔɔta ka aw senkalaw bɔ kɛɛ ma,
ka ba tige.

³ Aw fari lakolon bena to,
aw lebu bena bɔ kɛɛ kan.
Ne bena ne yere dimibɔ,
ne tena mɔɔ si to.»

⁴ Anw bɔsibaga tɔɔ le ye ko Fangatigi Ala,
Izirayeli ta Ala saninman.

⁵ «Babilɔnikaw, aw ye je ka sigi,
aw ye to dibi ra;
mɔɔ tena aw wele tuun ko:
«Siyaw ta masamus!»

⁶ Ne jusu tun bɔra ne ta mɔɔw kɔɔ,
o kosɔn ne tun banna ne ta jamana ra,
ka a don aw boro;
nka aw ma hina o ra,
aw ka aw ta fanga digi ni baraka ye hali cekɔɔbaw kan.

¹47.2 Nin kumaw b'a yira ko Babilɔnikaw bena bɔ o ta jamana ra ka taga ke siya werɛw ta jɔnw ye, ka jagboyabaaraw ke olugu ye, i n'a fɔ mugusi.

⁷ Aw tun b'a fɔra ko: «Wagati bɛɛ anw bena to an ta masaya ra!»
 O le kosɔn aw ma nin kow jate;
 a laban bena ke min ye, aw ma miiri o ra.

⁸ «Ayiwa, sisan aw ye nin lamɛn, aw kodiman kanubagaw,
 aw minw fɛrenin bɛ sigi
 ka to k'a fɔ aw yere kɔnɔ ko:
 «Anw kɔni, anw ɲɔɲɔn tɛ yi!
 Anw tena ke i ko muso cɛ sanin fiyewu,
 an tena ke denntanw ye fiyewu!»
⁹ Ayiwa, nin ko fla bɛɛ bena aw sɔrɔ
 yɔrɔnin kelen na, lon kelen na:
 Densaya ni cesaya.
 O kow bena aw sɔrɔ fɔ ka juguya,
 aw ni aw ta subagayaba,
 ani aw ta lagberɛ caman bɛɛ.

¹⁰ «Aw tun ka aw jigi la aw ta kojuguke le kan;
 aw tun b'a fɔra ko: «Mɔɔ si tɛ anw yera!»
 Aw ta hakiritigiya ni aw ta lonniya ka aw lafiri.
 Aw tun b'a fɔra aw yere kɔnɔ ko:
 «Anw kɔni, anw ɲɔɲɔn tɛ yi!»
¹¹ Nka bɔnɔ dɔ bena ben aw kan,
 aw tena min minacogo lɔn;
 cɛnri dɔ bena ben aw kan,
 aw tena se ka min bari.
 Kojugu dɔ bena bara ka cun aw kan
 k'a sɔrɔ aw ma sɔmi a ra.

¹² «Ayiwa, aw ye to aw ta lagberike ra sa,
 ani aw ta subagayaba!
 Aw ka aw yere sege o kow le ra kabini aw denmisɛnman.
 I b'a sɔrɔ ko aw bena nafa sɔrɔ a ra,
 ko o kow bena aw ke siranyafen ye.

¹³ Aw ka aw yere sege lagberɛ ra!
 Ayiwa, minw bɛ sankolo tagamasiyɛnw lɔn,
 minw bɛ fleri ke ni lolow ye,
 minw bɛ aw ta lon nataw fɔ aw ye karokura o karokura,
 olugu ye wuri ka aw kisi sa!

¹⁴ «A flɛ, olugu bɛɛ bɛ i ko binjalan,
 tasuma bɛ min jeni.
 O tɛ se ka o yere nin kisi ka bɔ tasumamana boro.
 Mɔɔ b'a yere ja ni takami min ye, o ɲɔɲɔn tɛ;
 mɔɔ bɛ sigi tasumayeelen min kɔrɔ, o ɲɔɲɔn tɛ.
¹⁵ Aw ka aw yere sege minw ye, olugu ka ko min ɲa aw ye, o le ye nin ye;
 aw tun ka minw ke aw kokeɲɔɲɔnw ye kabini aw denmisɛnman.
 O bɛɛ bena taga o kun fɛ, o bɛɛ bɛ taga o ta fan na,
 mɔɔ si tena sɔrɔ ka aw kisi.»

Ala ka kokuraw yira

48 ¹ Ala ko: «Yakuba ta somɔɔw, aw ye nin lamɛn,
 Izirayeli tɔɔ bɛ aw le ra,
 aw le buruju bɔra Zuda ra,
 aw le bɛ kari ni Matigi Ala tɔɔ ye,
 aw le bɛ Izirayeli ta Ala bato;
 nka aw tɛ o ke ni can ni terenninya ye!
² Aw b'a fɔ ko aw ye dugu saninman ta mɔɔw ye,
 aw bɛ aw boromala Izirayeli ta Ala kan,

min tɔɔ ye ko Fangatigi Ala.

³ «Ayiwa, ne tun ka ko temeninw fɔ kabini wagatijan sani o ye ke;
o kumaw tun bɔra ne da ra, ne tun k'a lase aw ma,
o kɔ, ne barara k'a ke, k'a dafa.

⁴ Sabu ne k'a lɔn ko aw ye mɔɔ torokungbelenw le ye,
ko aw kan janin lo i ko negebere,
ko aw kun ka gbelen i ko siranegɛ.

⁵ Ne tun ka nin kow fɔ aw ye kabini wagatijan;
sani a ye ke, ne tun k'a lase aw ma,
janko aw kana na a fɔ ko: «Anw ta sɔnnifenw le ka nin kow ke,
anw ta jo yiriramanw, ani a negeramanw le ka nin kow latige.»

⁶ Min fɔra, aw ka o mɛn, aw yere k'a ye ko a bɛɛ dafara;
yala aw tena lɔ a ra wa?

«Sisan ne bena a to aw ye kokuraw mɛn,
ko dogonin dɔw lo, aw ma ko minw lɔn.

⁷ O kow labenna sisan le, wagatijan ko tɛ;
fɔ ka na se bi, ma aw tun m'a mɛn fɔlɔ,
ni o tɛ, aw tun bena a fɔ ko aw tun k'a lɔn kakɔrɔ!

⁸ Aw ma nin ko mɛn ka ye, aw ma foyi lɔn a ra,
a tun ma don aw toro ra ka ye,
sabu ne ka aw lɔn ni janfa dɔrɔn le ye;
kabini aw worora, aw tɔɔ lara ko mɔɔ murutininw.

⁹ «Nka ne tɔɔ kosɔn, ne bɛ ne ta dimi mala;
ne ta bonya kosɔn, ne bɛ ne yere mina,
janko ne kana na aw halaki.

¹⁰ A flɛ, ne ka aw yeele, nka ne tun tɛ warigbɛ le jinina;
ne ka aw kɔrɔbɔ ni tɔrɔ ta tasuma le ye.

¹¹ Ne ka o ke ne yere tɔɔ le kosɔn, ne yere tɔɔ;
yala ne bɛ sɔn k'a to ne tɔɔ ye cɛn wa?
Ne tena ne ta bonya di mɔɔ were ma.»

Ala ka baara min karifa Sirusi ma

¹² «E, Yakuba ta mɔɔw, aw ye ne lamɛn,
Izirayeli, ne ka aw minw wele, aw ye ne lamɛn!
Ne lo, ne le ye fɔlɔ ye,
ne le fana ye laban ye.

¹³ Ne yere boro le ka dugukolo ju sigi,
ne kininboro ka sankolo bonya ka se yɔrɔ bɛɛ;
ni ne ka o wele dɔrɔn, o bɛɛ bɛ wuri ka lɔ.

¹⁴ Aw bɛɛ ye na lajɛn ka menni ke!
Aw ra, jɔn le kɔnna ka nin kow fɔ?
Matigi Ala bɛ cɛj min kanu,
ale le bena Ala sago ke Babilɔni,
ka wuri Babilɔnikaw kama.

¹⁵ Ne, ne le kumana a fɛ, ne le k'a wele;
ne le k'a lana, a ta kow fana bena ja a boro.

¹⁶ «Aw ye gbara ne ra ka nin lamɛn!
Kabini a damina, ra ne ma kuma fɔ dogo ra;
kabini nin kow kewagati ra, ne tun bɛ yi.»

Sisan Dunupatigi Ala k'a nin lajigi ne kan ka ne ci.

¹⁷ Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
Izirayeli ta Ala saninman ko:

«Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
 min be aw karan aw yere ta nafa kama,
 ka aw bla sira kan, aw ka kan ka sira min ta.
¹⁸ E, ni aw tun sanna ka aw janto ne ta kumaw ra,
 aw ta hera tun bena woyo i ko baji,
 aw ta terenninya tun be caya i ko kogji jikuruw.
¹⁹ Aw ta durujaw tun be caya i ko kenken,
 aw ta denw tun be caya i ko kenkenmugu;
 o ta siya tgo tun tena tunu,
 o tun tena halaki ne na kor.»

Ala ta magow bena bo Babiloni

²⁰ «Aw ye bo Babiloni, aw ye bori ka bo Babilonikaw ce ra!
 Aw ye nin fo ni nagarikanbaw ye, k'a to bee y'a men;
 aw y'a fo ka se fo dununa dan na.
 Aw y'a fo ko: «Matigi Ala k'a ta jonce Yakuba kunmabo!»

²¹ «A tagara ni o ye yorjalan min na, minlgo ma o sor yi;
 a ka ji woyo ka bo fara ra k'a di o ma,
 a ka fara dayele, ji serira ka bo.

²² «Nka magjuguw koni tena hera sor fiyewu.» »
 Matigi Ala ko ten.

Ala ta jonpuman ta dankiri flanan: Dununa yeelen

49 ¹ Aw kogji kafemagow, aw ye ne lamen!
 Aw yorjanmagow, aw ye aw janto nin kuma ra!
 Matigi Ala ka ne wele, k'a sor ne tun ma woro folo;
 ka ne to ne bamuso kon, a ka ne tgo fo.
² A ka ne da diya i ko kerekemuru dadiman,
 ka ne dogo a boro jukoro;
 a ka ne ke i ko bipe dabonin,
 ka ne dogo a ta bipeforogo kon.
³ A ko ne ma ko: «Ele le ye ne ta jon ye,
 ele Izirayeli, ne bena ne ta kor yira ele le sababu ra.»
⁴ Nka ne ko: «Ne koni ka ne yere sege gbansan le;
 ne ka ne baraka ban ko lakolonw ani ko jacinanw le ra.
 O bee n'a ta, ne ta ko be Matigi Ala le boro,
 ne ta baraji be ale Ala le fe.»

⁵ Ayiwa, sisan, Matigi Ala kumana;
 ale le ka ne ke mago ye ne bamuso kon, ka ne ke a ta jon ye,
 janko ka Yakuba ta magow laseko a fe,
 ka Izirayelimagow lajen a kor.
 Ne bena bonya sor Matigi Ala na kor,
 ne ta Ala le bena ke ne ta baraka ye.
⁶ Matigi Ala ko: «I bena ke ne ta jon ye
 ka Yakuba ta gbaw lawuri,
 ka Izirayelimago tow laseko ka na;
 nka o doron te,
 ne bena i sigi ka i ke siya were magow ta yeelen ye,
 janko ne ta kisiri ko ye se fo dununa fan bee ra.»

Ala bena Izirayelimagow ladon

⁷ Matigi Ala ye Izirayeli kunmabobaga,
 ani a ta Ala saninman ye;
 mago mafiyenyenin, siyaw be mago min koninya,
 mago min kera fangatigiw ta jon ye, a b'a fo o tigi ye ko:
 «Ni masacew nana ele ye, o bena wuri ka lo;

ni kuntigiw nana i ye, o bena o kinbiri gban,
Matigi Ala, Ala kankelentigi koson,
Izirayeli ta Ala saninman min ka ele janawoloma, ale Ala koson.»

⁸ Matigi Ala ko:

«Ne ka aw ta daariri lamem ne diyanya wagati ra,
ne ka aw kisi kisiri lon na;
ne bena ne janto aw ra, ka aw sigi,
janko ka jennogonya don ni mogow ye aw sababu ra,
ka jamana lo kokura,
ka bee ninyoro di a ma nin jamana halakinin na,

⁹ k'a fo kasodenw ye ko: «Aw ye bo»

k'a fo dibiramogow ye ko: «Aw ye bo dibi ra!»

Ni o kera, o bena domuni ke siradaw ra,
o bena o ta baro soro kurukerefeyorow bee ra.

¹⁰ Kongo tena o soro tuun, walama minlogo;
kongokolon fundenin walama tere tena o jeni,
sabu min be hina o ra ale bena bla o ja,
ka taga ni o ye bununjiw koru.

¹¹ Ne bena temesiraw bo ne ta kuruw bee ra,
ne ta sirabaw bee bena dakaja.

¹² «O nato fle ka bo fo yorojan!

Dow nato fle ka bo sahiliyanfan na, ani terebenyanfan na;
dow be nana ka bo fo Sinimu jamana ra.

¹³ Sankolo, ele ye jagari ni kanba ye!

Dugukolo, ele ye ninsondiya!

Kuruw, aw ye jagari fo ka peren,
sabu Matigi Ala be a ta mogow jusu saaro,
a be hina a ta mogow janibagatow ra.»

Ala te jina a ta mogow ko

¹⁴ «Siyon dugumogow tun b'a fora ko: «Matigi Ala banna an na,
Matigi jinana an ko!»

¹⁵ Yala muso be se ka jina a ta sinminden ko wa?

Yala a te hina a yere woroden na wa?

Hali ni musow be jina,
ne koni tena jina aw ko.

¹⁶ Aw m'a ye, ne ka aw tagamasiyen ke ne borotege konu;
aw ta dugu kogow tagamasiyen be ne ja koru tuma bee.

¹⁷ «Aw ta denw be borira ka na^k;

aw ta dugu cibagaw, ani a cenbagaw bena bo aw ce ra.

¹⁸ Aw ye aw ja korota ka aw lamini fle:

aw ta denw bee be lajenna ka na aw fe.

Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye,
Matigi Ala ko ten,

ko aw bena aw denw siri aw yere ra i ko masirifenw,
ka aw yere masiri ni o ye i ko koromuso.

¹⁹ Onhon, aw ta tomow, ani aw ta yoro lakolonw,

aw ta jamana min tun halakira,

o yorow bena dogoya aw ta mogow ma;

aw tjobagaw fana bena taga ka mabo aw ra.

²⁰ Aw tun b'a miiri ko aw bonona aw ta den minw na,

olugu le bena to k'a fo aw toro koru ko:

«Yoru ka dogo an ma,

aw ye yoru do di an ma, an be se ka sigi min na!»

²¹ O tuma aw bena a fo aw yere konu ko:

^k49.17 A fora Kitabu dow konu ko: aw ta dugu lbagaw be borira ka na.

«Jɔn le ka nin denw bɛɛ woro ne ye sa?
 Ne tun kera denntan ye, ka kɛ denworobari ye,
 o tun ka ne mina, ka ne gben ka taga jamana wɛrɛ ra;
 o tuma jɔntigi le ka nin denw lamɔ sa?
 Ne tun bɛ ne kelen na,
 o tuma ninnugu bɛɛ bɔra min le?» »

²² Dunupatigi Ala ko:

«A flɛ, ne bɛna ne boro lawuri siyaw ma,
 ka ne ta tagamasiyen kɔrɔta jamanaw ye;
 janko o ye aw dencɛw ta o boro kɔnɔ ka na ni o ye,
 ka aw denmusow sigi o kamankunw kan ka na ni o ye.

²³ Masacɛw le bɛna ke aw lamɔfaw ye,
 o ta masamusow bɛ kɛ aw lamɔbamusow ye;
 o bɛna na o kinbiri gban aw na kɔrɔ ka o na biri dugu ma,
 fɔ ka aw sennabuguri nɛmu.

Ni o kera, aw bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye,
 ko mɔgɔ minw bɛ o jigi la ne kan, olugu tena maroya.»

²⁴ Cɛfari ka fɛn minw sɔrɔ kɛrɛ ra, yala o bɛ se ka bɔsi a boro wa?
 Yala kuntigi fariman ta mɔgɔ minaninw bɛ se ka bɔsi wa?

²⁵ Ayiwa, Matigi Ala ko:

«Can lo, cɛfari ta mɔgɔ minaninw bɛna bɔsi,
 kuntigi fariman ka fɛn minw sɔrɔ kɛrɛ ra, o bɛna bɔsi.
 Ne yɛrɛ le bɛna aw kɛrɛbagaw kɛrɛ,
 ne yɛrɛ le bɛna aw denw kisi.

²⁶ Ne bɛna aw tɔrɔbagaw yɛrɛ ta sogo le di o ma o y'a domu,
 o bɛna o yɛrɛ jori le min i ko duvɛnkura, fɔ ka panamini.

Ni o kera, adamaden bɛɛ bɛna a lɔn
 ko ne le ye Matigi Ala ye, aw kisibaga,
 ani aw kunmabɔbaga, Yakuba ta Ala fangatigi.»

Matigi Ala ma ban a ta mɔgɔw ra

50 ¹ Matigi Ala ko:

«Furusasɛbɛ bɛ min, ne ka aw bamuso furu sa ni sebe min ye?
 Jɔntigi ta juru le tun bɛ ne ra fɔ k'a to ne ka aw fiyeere o tigi ma?
 A flɛ, aw fiyeerera aw ta terenbariyaw le kosɔn;
 aw bamuso furu sara aw ta hakɛw le kosɔn.

² Mun kosɔn ne nana, ne ma mɔgɔ ye,
 ne ka weleri kɛ, mɔgɔ si m'a lamina?
 Yala ne boro ka surun ka tɛmɛ ko a tɛ se ka aw bɔsi wa?
 Ne baraka man bon ka se ka aw kisi wa?

K'a sɔrɔ ne sɔngɔko kelen, o bɛ kɔgɔji ja,
 ka baji yɛlɛma k'a ke kongokolon ye;
 jɛgɛw bɛ tori jintanya kosɔn,
 sabu minlɔgɔ bɛ o faga.

³ Ne bɛ dibi don sankolo ra i ko fani,
 k'a yɔrɔ bɛɛ datugu i ko mɔgɔ min ka bɔrɔfani don.»

Ala ta jɔnɔuman ta dɔnkiri sabanan: Tɔrɔ m'a jigi tige

⁴ Dunupatigi Ala ka ne karan kumacogo ra,
 janko ne ye mɔgɔ sɛgeninw demɛcogo lɔn ni ne ta kuma ye.
 Sɔgɔma o sɔgɔma a bɛ ne lakunu,
 a bɛ ne lakunu janko ne ye ne toro malɔ ka menni kɛ i ko karamɔgɔdenw.

⁵ Dunupatigi Ala ka ne toro dayɛlɛ;
 ne ma muruti,
 ne ma sekɔ kɔ fɛ.

⁶ Ne sɔnna ka ne kɔ lɔ ne bugɔbagaw ye,
 ka ne naɔa lɔ ne bonbosi tufabagaw ye;

minw ka ne neni, ka daji tu ne kan,
ne ma ne nada dogo olugu ma.

⁷ Nka Dunuƙatigi Ala be ne deme,
o kosɔn ne kun ma suuru;
o kosɔn ne fana ka ne kun gbeleya i ko kabakuru,
sabu ne k'a lɔn ko ne tena maroya.

⁸ Min be ne ta jo di ne ma, o natuma surunyara.
Ɔntigi le be se ka ne wele kiti ra?
O tigi ye na an bee ye taga lo ka kuma!
Ɔntigi le b'a fe ka ne jaraki?
O tigi ye na ne kama!

⁹ A fe, Dunuƙatigi Ala bena na ne deme.
Ɔntigi le be se ka kiti ben ne kan?
Ne juguw bee bena tige ka benben i ko fanikolon,
fo ka tumu don o ra.

¹⁰ Aw ra Ɔntigi le be siran Matigi Ala na,
k'a ta Ɔnce ta kuma lamɛn?
Hali ni o tigi be tagamana dibi le ra,
ni yeelen t'a fe,
a y'a jigi la Matigi Ala togo kan,
k'a boromala a ta Ala ma.

¹¹ Nka aw minw bee be tasuma mana
ka bigne tasumamanw lalaga aw yere ye,
aw ye taga don aw yere ta tasuma mananin na
ani aw ta bigne tasumamanw ce ra;
ne boro le ka o lase aw ma,
aw bena la ka sa togo le ra.

Dan te Matigi Ala ta kisiri ra

51 ¹ Ala ko: «Aw ye ne lamɛn, aw minw be terenninya pinina,
aw minw be Matigi Ala yorɔpinina!

Aw lesɛra ka bo fara min na, aw ye o fara fe,
aw sogira ka bo farakuru min na, aw ye o fe!

² Aw ye aw bemace Iburahima fe
ani Saran min ka aw woro;
wagati min ne k'a wele, a kelen tun lo,
nka ne ka baraka don a ra, k'a ta denw caya.»

³ Matigi Ala bena Siyɔn dugumogow jusu saaro,
k'a yoro lakolonw bee jusu saaro.
A bena o ta kongokolon yelema k'a ke i ko Eɛni yiritu,
ka o ta dugukolojalanw ke i ko Matigi Ala ta yiritu.
Jusudiya ni ninsɛndiya le bena ke yi,
ani barakalari ni donkirilakanw.

⁴ «Aw ye aw janto ne ta kuma ra, ne ta mogow!
Ne ta siya, aw ye aw toro malɔ ne ye,
sabu sariya bena bo ne le fe k'a di aw ma;
ne bena ne ta kolatigeninw sigi, ne bena siyaw bla yeelen na.

⁵ Ne ta terenninya wagati surunyara,
ne ta kisiri wagati sera;
ne yere le bena jamana mogow ta kiti tige.
Kogoji kofemogow bena ne le makɔnɔ,
o bena o jigi la ne le kan.

⁶ «Aw ye aw na korota san fe,
o ko, aw ye aw kun suuru ka dugukolo fe;

sabu dugukolo bena tunu i ko sisi,
 dugukolo bena bɔ ɲɔɲɔn na i ko fanikolon,
 a sigibagaw bena sa i ko limɔɔw.
 Nka ne ta kisiri bena to a cogo ra wagati bɛɛ,
 ne ta terenninya tena ban ka ye.

⁷ «Aw ye ne lamɛn, aw minw ka terenninya lon,
 ne ta sariya bɛ aw minw jusukun na!
 Aw kana siran mɔɔw ta mafiyenyari ɲa,
 aw ja kana tige o ta kumajuguw kosɔn;
⁸ sabu cɛnrifɛnw bena o domu i ko fani,
 tumuw bena o domu i ko sagasi.
 Nka ne ta terenninya bena to a cogo ra wagati bɛɛ,
 ne ta kisiri bena to a cogo ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.»

Ala ta mɔɔw ta daariri

⁹ I kunu, i kunu ka i ta baraka don i yɛrɛ ra,
 Matigi Ala boro barakaman!
 I wuri i n'a fɔ i tun k'a kɛ cogo min na fɔɓfɔɓ,
 wagati temeninw na.
 Ele le ma Rahabu halaki,
 ka kɔɔɔji danfen barakaman¹ faga wa?
¹⁰ Ele le ma kɔɔɔji ja,
 ka o jiba ta jiw bɛɛ ja wa?
 Ele le ma sira bɔ kɔɔɔji cɛ ma,
 ka o kɛ i ta mɔɔw kunmabɔninw temesira ye wa?

¹¹ Matigi Ala ta mɔɔw kunmabɔninw bena seko ka na o cogo le ra;
 o bena don Siyɔn dugu kɔɔɔ ni ɲagarikanw ye.
 Hera banbari le bena jigi o kunna,
 jusudiya ni ɲagari bena na o fɛ,
 jusukasi ni ɲunakanw bena ban.

Ala le ye a ta mɔɔw jigi ye

¹² «Ne, ne le bɛ aw jusu saaro;
 mun kosɔn aw bɛ siran mɔɔw ɲa, k'a sɔɔɔ fen sata lo?
 Mun kosɔn aw bɛ siran adamaden ɲa, min ni bin bɛɛ ka kan?
¹³ Aw bɛ ɲina aw Matigi Ala ko, aw danbaga,
 ale min ka sankolo bonya, ka dugukolo ju sigi!
 Aw ja tigenin lo lon o lon, tere kururu bɛɛ,
 aw tɔɔɔɔbagaw ta jusufariya kosɔn,
 sabu o bɛ labenna ka na aw halaki.
 Ayiwa, aw tɔɔɔɔbagaw ta jusufariya bɛ min sisan?
¹⁴ Sani wagati dɔɔɔnin cɛ, kasodenw bena labla;
 o tena to kasobon kɔɔɔ ka sa,
 o tena fɔn o ta domuni na tuun.
¹⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala;
 ne bɛ kɔɔɔji lamaga, k'a jikuruw mankan bɔ.
 Fangatigi Ala, o le ye ne tɔɔw ye.
¹⁶ Ne bɛ ne ta kuma don ele da ra,
 ka ne boro ta suma kɛ ka i datugu;
 ne le bɛ sankolo bonya k'a se yɔɔɔ bɛɛ, ka dugukolo ju sigi,
 k'a fɔ Siyɔn dugumɔɔw ye ko: «Aw le ye ne ta mɔɔw ye.» »

Ala bena Zeruzalemu dugu lawuri

¹⁷ Aw ye kunu, aw ye kunu,
 Zeruzalemukaw, aw ye wuri!
 Aw minw ka Matigi Ala ta fariya duven mina Matigi Ala boro k'a min.

¹51.9 Rahabu ni kɔɔɔji danfen barakaman, o kumaw bɛ Misiran jamana ta ko le fɔ.

Aw k'a min k'a ban pewu, fɔ ka se a buruburu ma;
aw k'a min fɔ ka janamini.

¹⁸ O ka den minw bæε woro,
hali mɔgɔ kelen ma sɔrɔ olugu ra ka bla o ja;
o ka den minw bæε lamɔ,
hali mɔgɔ kelen ma sɔrɔ olugu ra ka o boro mina.

¹⁹ Kojugu fla fla le sera aw ma;
jɔntigi le bɛna kasi ni aw ye sa?
Cɛnri ni halakiri, kɔngɔ ni kerekemuru bɛ aw kan!
Jɔn le bɛna aw jusu saaro sa?

²⁰ Aw denw baraka dɛsɛra,
o lalanin bɛ siradaw bæε ra,
i ko mankalanin min minana jan na.
Matigi Ala jusu fariyaninba lo o kama;
aw ta Ala ta mafiyenyari bɛ o kan.

²¹ O kosɔn aw ye nin lamɛn, aw janibagatɔw,
aw minw janaminina, nka duvɛn nɔ tɛ!

²² Dunuɔatigi Ala, aw ta Ala,
min bɛ lɔ ni a ta mɔgɔw ta ko ye, ale ko:
«A flɛ, janamini duvɛn min bɛ aw boro,
ne bɛna o mina ka bɔ aw boro;
min ye ne ta fariya ta duvɛn ye,
aw tɛna o min tuun.

²³ Ne bɛna a don aw tɔrɔɔbagaw le boro;
minw tun b'a fɔ aw ma ko:
«Aw ye la, an ye tagama aw kan ka tɛmɛ!»
O tuma aw kɔ tun kera i ko dugukolo,
i ko mɔgɔw bɛ tagama siraba min kan.»

Ala bɛna Zeruzalemu kisi

52 ¹ I Kunu! I Kunu!
Baraka don i yɛrɛ ra, ele Siyɔn dugu!
I ta fani dawulamanw don, ele Zeruzalemu, dugu saninman!
Sabu kenesigibariw, ani mɔgɔ saninyabariw,
o dɔ si tɛna na i fɛ tuun.
² Wuri ka buguri yuguyugu ka bɔ i yɛrɛ ra,
ka na sigi i sigiyɔrɔ ra, ele Zeruzalemu!
Juru min bɛ i kan na, o foni,
o tun ka ele Siyɔn dugu min mina!

³ Matigi Ala ko:
«I n'a fɔ aw sanbagaw ma foyi di,
o ra, wari fana tɛna bɔ ka aw kunmabɔ.»

⁴ Sabu Dunuɔatigi Ala ko:
«Fɔlɔfɔlɔ, ne ta mɔgɔw tun tagara Misiran ka taga sigi yi;
o kɔ, Asirikaw bagara o ma, ka o ta fanga sigi o kan.

⁵ Ayiwa, sisan ne ka kan ka mun le kɛ?
Matigi Ala ko ten;
sabu o bagara ne ta mɔgɔw ma ka o mina.
O kosɔn o tɔrɔɔbagaw bɛ wasora;
lon o lon ne tɔgɔ bɛ cɛn.
Matigi Ala ko ten.

⁶ Ayiwa, lon dɔ, ne ta mɔgɔw bɛna ne tɔgɔ lɔn.
O lon na, kɔni, o bɛna a lɔn ko ne le kumana, ko ne yɛrɛ lo!»

Ala bɛna sekɔ ka na Zeruzalemu

⁷ Minw bɛ na ni kibaro dimanw ye,

olugu nacogo ka ni kuruw kunna^m;
 minw be hera kibaro lase,
 minw be kojuman kibaro fɔ,
 minw be kisiri ko fɔ,
 k'a fɔ Siyɔn dugu ye ko: «Aw ta Ala le masa ye!»
⁸Aw ta dugu kɔrɔsibagaw kan lo, o be o kan kɔrɔtara
 ka jen ka pagari, ka dɔnkiri la;
 sabu o yere na be Matigi Ala ra,
 a be sekɔra ka na don Siyɔn dugu kɔnɔ.
⁹Aw ye jen ka pagari ka dɔnkiri la ni kanba ye,
 Zeruzalemu tomow;
 sabu Matigi Ala be a ta mɔgɔw jusu saaro,
 a be Zeruzalemu kunmabɔ!
¹⁰Matigi Ala k'a boro saninman ta baraka yira siyaw beɛ na kɔrɔ;
 ka taga se fɔ dugukolo danw beɛ ra, beɛ bena an ta Ala ta kisiri ye.

Ala bena a ta mɔgɔw labɔ Babilɔni

¹¹Aw ye taga, aw ye taga ka bɔ yan!
 Aw kana maga fen saninyabari si ra.
 Aw ye bɔ o cɛ ra, aw ye aw yere saninya,
 Matigi Ala ta minanw be aw minw boro.
¹²Aw girintɔ kana bɔ,
 aw boritɔ kana bɔ,
 sabu Matigi Ala le bena bla aw na fe,
 ale Izirayeli ta Ala le bena ke aw kɔ fe fana.

Ala ta jɔnɔuman ta dɔnkiri naaninan: A ta tɔrɔ ni a ta bonya

¹³«A fle, ne ta jɔn ta baara bena na;
 a bena kɔrɔta, a bena layelen san fe,
 a bena bonya kosebe.
¹⁴A kera jatigefen ye mɔgɔ caman fe,
 sabu a pada cogo tun cenna,
 a cogo ni adamaden si cogo tun ma bɔ jɔgɔn fe tuun;
¹⁵o kosɔn a bena siya caman kabakoya fana;
 masacew bena lo a na kɔrɔ, kuma tena sɔrɔ o da ra k'a fɔ,
 sabu mɔgɔ si tun ma deri ka min fɔ o ye, o bena o ye,
 o tun ma min men ka ye fɔlɔ, o bena o faamu.»

53 ¹Kuma min fɔra an ye, jɔntigi le lara o ra?
 Jɔntigi le ka Matigi Ala ta sebgaya lɔnⁿ?

²A wurira Ala na kɔrɔ i ko yiri nuguninkura,
 i ko yiri lilin min be falen dugukolojalan na.
 Cɛna tun t'a ra, dawula tun t'a ra min b'a to an b'a fle;
 nɔrɔ foyi tun te a kan, min b'a to an be nabɔ a fe.

³Mɔgɔw k'a dɔgɔya, ka ban a ra,
 a kera mɔgɔ segenin ye, mɔgɔ min ka tɔrɔ silɔn.
 A kera i ko mɔgɔ si t'a fe ka mɔgɔ min fle;
 o k'a mafiyenya, an m'a jate.

⁴K'a sɔrɔ a tɔrɔra anw nɔ le ra,
 a ka anw ta sege doni le ta;
 anw kɔni k'a jate i ko segebagatɔ,
 ko Ala le ka kojugu ben a kan, ka jani la a kan.
⁵Nka a mandimina anw ta hakew le kosɔn,
 a baraka beɛ banna anw ta terenbariyaw le kosɔn;
 korori min be hera lase anw ma, o benna ale kan,
 jori minw tigera a farikolo ra, o le ka keneya lase anw ma.
⁶An beɛ tun be yaala an kun fe i ko sagaw,

^m52.7 Nin kumaw be sɔrɔ Rɔmukaw 10.15.

ⁿ53.1 Nin kumaw be sɔrɔ Yuhana 12.38, ani Rɔmukaw 10.16.

an bɛɛ kelen kelen tun bɛ taga an ta sira le fɛ;
nka Matigi Ala ka an bɛɛ ta kojuguw hake ben ale kan^o.

⁷ O k'a bugɔ, a fana k'a yerɛ majigi,
a ma foyi fɔ.
A tun kera i ko sagaden min minana ka taga a fagayɔɔ ra,
i n'a fɔ saga min tɛ kasi a si kanbagaw boro;
a ma foyi fɔ.

⁸ O ka jagboya kiti tige a kan, k'a mina ka taga ni a ye.
A ta mɔɔɔw si ma o janto a ra,
wagati min o k'a labɔ dunuɔa ra mɔɔɔ panamanw cɛ ra.
A fagara ne ta jamana mɔɔɔw ta hakew le kosɔn^p.

⁹ O k'a ta kaburu ke mɔɔɔjuguw ta kaburuw cɛ ra,
a sanin kɔ, o k'a su don nafortigiw sudonyɔɔ ra;
k'a sɔɔɔ a ma kojugu ke,
faninya si ma bɔ a da ra ka ye.

¹⁰ Matigi Ala le kitira a ra ko a baraka ye ban, ko a ye tɔɔɔ.
Nka hali ni Ala k'a di, k'a ke hakebɔ saraka* ye,
a bɛna si caman sɔɔɔ, k'a ta duruja nataw ye;
a bɛna Matigi Ala diyanyakow ke k'a dafa.

¹¹ A ta sege bɛɛ bannin kɔ fɛ,
a na bɛna dunuɔa ta yeelen ye tuun, fɔ ka wasa.
I n'a fɔ mɔɔɔ caman bɛna a lɔn,
ne ta jɔn terennin bɛna o mɔɔɔw jate mɔɔɔ terenninw ye,
a bɛna lɔ ni o ta terenbariyakow kunko ye.

¹² O kosɔn ne bɛna a ninyɔɔ di a ma ni mɔɔɔbaw ye,
k'a to a ye naforo taran ni fangatigiw ye;
sabu a sɔnna k'a yerɛ di ka sa.
O k'a jate ni kojugukebagaw ye,
k'a sɔɔɔ a ka mɔɔɔ caman ta jurumun doni le ta,
ka soronari ke kojugukebagaw ye^q.

Zeruzalemu bɛna ke Ala ta dugu ye tuun

54¹ «Nagari ni kanba ye, ele muso denworobari,
ele min ma den sɔɔɔ ka ye!

I ninsɔndiya fɔ ka pɛrɛn,
ele min ma denworo sege lɔn ka ye!
Sabu muso min tora a kelen na,
o ta denw bɛna caya ka tɛmɛ muso cɛtigi ta kan^r.
Matigi Ala ko ten.

² I ta fanibon kɔnɔnɔyɔɔ waga kosebe,
i ta bon faniw foni kosebe,
i kana jatemina ke; a juruw sama ka taga fɔ yɔɔɔjan,
k'a nɛgeberew gbengben ka na.

³ Sabu i ta denw bɛna caya, ka janjan ka taga fan bɛɛ ra;
i ta durujaw bɛna siya tɔw ta yɔɔɔw mina,
ka sigi o ta dugu lakolonw kɔnɔ, fɔ ka o duguw fa mɔɔɔw ra.

⁴ «I kana siran, sabu i tena maroya tuun;
i kana i kun biri, sabu dɔɔɔyari tena se i ma tuun.
I bɛna na i sunguruman ta maroyakow kɔ,
mafiyenari min sera i ma i cɛ sawagati ra, i hakiri tena to o ra tuun.

⁵ Sabu min ka i dan, ale le bɛna ke i cɛ ye;
«Fangatigi Ala», o le ye a tɔɔɔ ye.

^o53.6 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Piyeri fɔlɔ 2.24–25).

^p53.8 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Kewalew 8.32–33).

^q53.12 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Marika 15.28; Luka 22.37).

^r54.1 Nin kuma be sɔɔɔ Galasikaw 4.27.

I kunmabɔbaga ye Izirayeli ta Ala saninman le ye;
a tɔɔ le ye ko: «Dunupa bɛɛ ta Ala.»

⁶ «Matigi Ala bɛ i wele tuun,
i ko muso furusanin jusu kasinin ta cɛ b'a wele tuun cogo min na,
i ko cɛ bɛ a kanbelenman ta muso furusanin wele cogo min na.
I ta Ala ko ten.

⁷ Ne tun banna i ra wagati fitini dɔrɔn le;
nka ne ta hinaba kosɔn, ne bɛna i ladon tuun.

⁸ Ne jusu tun gbanna i kɔrɔ minke,
o kosɔn ne tun ka ne pada dogo i ra wagati dɔɔnin;
nka ne ta jumanya banbari kosɔn, ne bɛna hina i ra.
I kunmabɔbaga, Matigi Ala ko ten.

⁹ «Ne bɛna a kɛ i ko ne tun k'a kɛ cogo min na Nuho ta wagati ra:
Ne tun karira ko Nuho ta wagati ta jiba ɲɔɔn tena dugukolo datugu tuun.
Ne bɛ kari o cogo ra fana ko ne tena ne jusu gban i kɔrɔ tuun,
ko ne tena wuri i kama tuun.

¹⁰ Hali ni kuruw bɔra o nɔ ra,
hali ni kongoriw yelemana,
ne bɛ jumanya min kɛ i ye, o tena bɔ a nɔ ra;
ne ka hera jɛnɲɔɔnya* min don ni i ye o tena yelema.
Matigi Ala min bɛ hina i ra, ale ko ten.»

Zeruzalemu bɛna kɛ dugukura ye

¹¹ «E, ele dugu ɲanibagato, sanfɔɲɔ ka dugu min fifa,
hali mɔɔ ma sɔrɔ ka dugu min jusu saaro!
A flɛ ne bɛna kabakuru sɔngɔgbelenw le kɛ ka o dugu lɔ,
k'a jusiginanw kɛ safiri lulu ye.

¹² Ne bɛna i ta kogo sanfɛyɔrɔw kɛ lulu wulenman ye,
ka dugu donda ta konw kɛ lulu ye, lulu min bɛ manamana,
ka dugu laminikogow bɛɛ kɛ lulu yɛreworo ye.

¹³ «Matigi Ala bɛna i ta denw bɛɛ karan,
i ta denw ta hera bɛna caya.

¹⁴ I bɛna sabati terenninya sababu ra,
i bɛna bɔsi mɔɔw ta tɔɲori boro,
i tena siran foyi ɲa,
i bɛna bɔsi jatigekow boro,
foyi tena se i ma tuun.

¹⁵ Ni mɔɔ dɔ wurira ka ben i kan,
ne tena jɛn ni o ye;
ni mɔɔ o mɔɔ ko a bɛ ben i kan,
o tigi yɛɛ le bɛna ben i ɲa kɔrɔ.

¹⁶ «A flɛ, numuce min bɛ takami fiyɛ,
ka kɛrɛkeminan lalaga a ta baara kama,
ne le ka ale dan.

Cɛnrikebaga min bɛ o kɛrɛkeminan halaki, ne le ka ale fana dan.

¹⁷ Kɛrɛkeminan o kɛrɛkeminan lalagara i kama, o tena foyi ɲa;
ni mɔɔ o mɔɔ ko a bɛ kuma ka kiti ben i kan, o tigi bɛ jaraki.
Matigi Ala ta jɔnw ta sɔrɔta bɛna kɛ o le ye,
ne bɛna jo di o ma o cogo le ra;
Matigi Ala ko ten.»

Ala ta jumanya bɛ sɔrɔ gbansan

55 ¹ «Minlɔɔ bɛ aw min o min na,
aw bɛɛ ye na ji min!
Hali wari tɛ aw minw fɛ,

aw ye na sannī ke ka domuni ke;
aw ye na rezenji ni nɔnɔ san,
waribɔ t'a ra, warisara t'a ra!

² «Domuni min te mɔgɔ baro,
mun kosɔn aw be wari don o ra?
Domuni min te mɔgɔ fa,
mun kosɔn aw be sege o kosɔn?
Aw ye ne lamɛn kosebe, ni o kera, aw bena fenɔnumanw le domu,
aw bena domuni dimanw diyabɔ.
³ Aw ye aw toro malɔ, aw ye na ne fe!
Aw ye ne lamɛn janko aw nin ye kisi;
ne bena jenɔgɔnya* wuribari don ni aw ye,
i ko ne tun ka numanya ni kankelentigiya min ke Dawuda ye.
⁴ Ne tun k'a ke ne ta kow seere ye siya tɔw ce ra,
k'a ke siyaw ta jamɔgɔ ye, ani o ta kuntigi.
⁵ A fe, aw ma siya min lɔn, aw bena o siya wele;
siya min ma aw lɔn, olugu le bena bori ka na aw fe,
Matigi Ala, aw ta Ala kosɔn, Izirayeli ta Ala saninman kosɔn,
sabu Matigi Ala bena bonyaba la aw kan.»

Ala ta layiri bee bena dafa

⁶ «Aw ye Matigi Ala ta jenɔgɔnya jini a jiniwagati ra,
aw ye a wele, wagati min a yɔrɔ ka surun aw ra.
⁷ Mɔgɔjugu ye a ta sirajugu bla,
kojugukebaga ye a ta miiriyajuguw dabra;
a ye seko Matigi Ala ma,
ale bena hina a ra;
a ye seko an ta Ala ma,
sabu ale be yafa ke caman.

⁸ «Ne ta miiriyaw ni aw ta miiriyaw te kelen ye,
ne ta siraw ni aw ta siraw te kelen ye.
Matigi Ala ko ten.
⁹ Sankolo kɔrɔtara san fe dugukolo kunna cogo min na,
ne ta siraw kɔrɔtara aw ta siraw san fe o cogo le ra,
ne ta miiriyaw fana kɔrɔtara aw ta miiriyaw san fe o cogo le ra.

¹⁰ «Sanji ni bugun be jigi ka bɔ san fe,
nka o te seko yi tuun,
ni o ma dugukolo sɔn ji ra,
ka siman falen, k'a wuri,
k'a to dannikebaga ye simansi sɔrɔ,
k'a to domunikebaga ye a ta baro sɔrɔ.
¹¹ Ne ta kuma min be bɔ ne da ra, o fana be ten:
A te seko ka na ne fe gbansan,
fo ne ka min latige, a ye o ke,
fo ne k'a ci kun min na, a ye o ke k'a dafa.

¹² «Can lo, aw jagarito le bena bɔ ka taga,
o bena bla aw ja, ka taga ni aw ye hera ra;
kuruw ni kongoriw bena jagari ni kanba ye aw ja fe,
kongoyiriw bee bena tegere fo aw ye.
¹³ Siperesipumanw bena falen naniyiriw nɔ ra,
miritesun kasadimanw bena falen binjuguw nɔ ra;
o bena ke bonyaba le ye Matigi Ala kan,
ka ke tagamasiyen wuribari ye, min te bɔ a nɔ ra ka ye.»

^{55.12} Nin kumaw kɔrɔ ye ko Ala ta mɔgɔw bena bɔ Babiloni, min ye o juguw ta jamana ye, ka seko ka na o yere ta jamana ra, ni ninsɔndiyakan caman ye.

Kitabu kumakan sabanan

Jarakiriw ani layiriw

(56–66)

Ala ta batoso bena ke siyaw bee ta ye

56¹ Matigi Ala ko:
«Aw ye can sira tagama,
aw ye sira terennin ta;
sabu ne ta kisiri wagati be jini ka se,
ne ta terenninya yirawagati surunyara.

² Mɔgɔ min be o sira tagama,
adamaden min be jija ka to a kan, o tigi ta pana;
sabu a be Nenekirilon* sariya sira tagama, a te o sariya cen,
a b'a yere korosi kojugu suguya bee ma.»

³ Jamana were mɔgɔ min be tugu Matigi Ala ko, ale kana a fo ko:
«Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena ne faran ka bo a ta mɔgɔw ra!»
Ce min bora ceya ra, ale kana a fo ko:

«E, ne koni ye yirijalan le ye!»

⁴ Sabu Matigi Ala ko:

«O ce minw bora ceya ra, ni o be ne ta Nenekirilon sariya sira tagama,
ka ne diyanyakow ke,
ka jija ka to ne ta jɛnɔgɔnya ra,

⁵ ne bena hakirijigifen do ke olugu ye, ka tɔgɔba do di o ma
ne ta batoso konɔ, ne ta bon konɔɔyɔɔ ra,
tɔgɔ min ka fisa ni dencew walama denmusow ye;
ne bena tɔgɔ wuribari le di o ma,
tɔgɔ min tena tunu ka ye.

⁶ «Jamana were mɔgɔ minw fana be tugu Matigi Ala ko,
ka baara ke a ye, ka Matigi Ala tɔgɔ kanu,
ka ke a ta jɔnw ye,
minw be Nenekirilon sariya sira tagama, ni o te o sariya cen,
minw be jija ka to ne ta jɛnɔgɔnya* ra,

⁷ ne bena taga ni olugu ye ne ta kuru saninman kan;
ne bena o ninsɔndiya ne ta Aladaaribon konɔ.

O be saraka jenitaw* ni began sarakaw* minw bo ne ye ne ta sarakabɔnan kan,
ne bena sɔn o sarakaw ma;
sabu ne ta bon bena wele le ko siyaw bee ta Aladaariyɔɔ^t.

⁸ Dunupatigi Ala ko ten,
ale min be Izirayeli ta mɔgɔ minaninw lajen.

A ko: «Minw lajenna ka ban,
ne bena do werew lajen ka o fara olugu kan.» »

Ala ka Izirayeli kuntigiw jaraki

⁹ «Kongosogow bee,
aw bee ye na domuniba ke!
Aw kongowaraw bee!

¹⁰ «Izirayeli korosibagaw bee ye fiyentɔw ye,
o te foyi lon;
o bee ye wuru bobow le ye,
o te se ka songɔ mɔgɔ ra.
O be la ka jan, ka kuma o yere kun fe;
sunɔgɔ le ka di o ye.

^t56.7 Matigi Yesu ka nin kumaw fo (Matiyu 21.13; Marika 11.17; Luka 19.46).

¹¹ Nka wuru wasabariw lo,
o te fa ka ye;
ne ta mɔgɔw kɔrɔsibagaw te ko lɔn.
Bɛɛ be taga a janasira le fe,
bɛɛ b'a yere kelen ta nafa le jini.

¹² O b'a fɔ ko:

«Aw ye na, an ye taga duven jini!
An bɛna duven farimanw min fɔ ka janamini;
sini fana an be bi ta jɔgɔn ke,
sabu a tɔ camanba le be yi!» »

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki batofɛn werɛw ko ra

57 ¹ Mɔgɔ terennin be sa,
nka mɔgɔ si te o jate.

Mɔgɔɔnumanw be sa,
nka mɔgɔ si t'a faamu
ko o mɔgɔ terenninw sara janko ka bɔsi kojugu le ma.

² O be taga don jasuma le ra;
minw kɔni be sira terennin tagama,
olugu be sa ka laganfiya le.

³ «Nka aw kɔni, aw ye gbara yan,
aw lagberikebagaw,
aw siya jɛneyakebaga, siya jatɔyakebaga!

⁴ Aw be yerekora jɔn le ma?

Aw b'a da wagara jɔn le ra,
fɔ ka to ka aw nen labɔ?
Yala aw te mɔgɔ haketigiw le ye wa,
ani siya faninyafɔbaga?

⁵ Jatɔya nege b'a to aw be boribori yirisunbaw jukɔrɔ,
ani yiriba flaburumanw bɛɛ jukɔrɔ,
ka denmisɛnw ke sarakaw ye kɔdingaw da ra,
ani farawow kɔnɔ.

⁶ «Kɔdinga kabakuru nuguninw, aw ka o le ke aw ta alaw ye;
o fɛnw kɔni, olugu le kera aw ta batofɛnw ye.

Aw be rezɛnji sarakaw* bɔn o kabakuruw le kan,
aw be siman sarakaw* bɔ o le kan.

Yala ne Ala be se ka o kow sɔnmina wa?

⁷ «Aw be aw ta layɔrɔ labɛn^u kuru belebele jamijan dɔ le san fe;
aw be yelen o yɔrɔ ra fana ka taga sarakaw bɔ yi.

⁸ Aw be aw ta jo tagamasiyɛn nɔrɔ aw ta bonda ta kon kan, ani a sanfeyɔrɔ ra;
aw dogora ne ra, ka aw ta fani bɔ aw yere ra,

ka yelen aw ta lanan kan;
aw ka aw ta lanan kɔnɔ bonya.
Aw be teri dɔw jini aw yere ye,
sabu olugu ta layɔrɔ le ka di aw ye;
aw be to ka olugu fari fle sa.

⁹ «Aw be tagama ke ka taga Molɔki^v fe ni turu ye;
aw be taga a bonya ni turu kasadimanw ye.

Aw be aw ta ciradenw ci ka taga fɔ yɔrɔjan,
ka ke sababu ye ka olugu lajigi fɔ lahara.

¹⁰ Aw tagamana fɔ ka sɛgɛ,
nka aw m'a fɔ ko: «Nin ko te foyi ja!»

^u57.7 O be o ta layɔrɔ labɛn jatɔya kama; Ala be josɔn suma ni jatɔya ye; Izirayelimɔgɔw banna Ala ra ka taga ala were kɔ, i ko muso min banna a ce ra ka taga ce were fe.

^v57.9 Molɔki: Kitabu dɔw b'a fɔ ko masaceba. O tun ye Amɔnkaw ta batofɛnba tɔgɔ ye.

Aw belen ka baraka sɔrɔ tuun,
o kosɔn aw ma dese.

¹¹ «O tuma jɔn le ka kɔnɔnɔfiri ni siranya bla aw ra,
k'a to aw be ne janfa,
ka aw hakiri bɔ ne kɔ,
ka ne ta ko bɔ aw jusukun na?
Yala kabini wagatijan ne jera minke, o lo wa?
Yala o le k'a to ne nasiran te aw ra tuun wa?
¹² Ne bena aw ta terenninya ni aw ta kewalew bɔ kene kan;
o kow si tena foyi na aw ye.
¹³ Ni aw nana ke kule ye tuma min na,
o tuma aw ka ala caman minw lajen, olugu bena aw bɔsi!
Nka fɔnɔba dɔ le bena olugu bee ta,
fɔnɔ dɔ bena taga ni o ye.
Nka ni mɔgɔ min k'a yere dogo ne kɔrɔ,
o tigi bena to jamana kɔnɔ,
a bena ne ta kuru saninman sɔrɔ.»

Ala bena makari a ta mɔgɔw ra

¹⁴ O bena a fɔ ko:
«Aw ye sira bɔ, aw ye sira bɔ, aw ye sira dayele,
aw ye sentalonfenw bee bɔ sira ra ne ta mɔgɔw na.»
¹⁵ Sabu Ala kɔrɔtaninba
min sigiyɔrɔ te yelema ka ye, min tɔgɔ saninyanin lo,
ale ko: «Ne siginin be yɔrɔ kɔrɔtanin ni yɔrɔ saninman le ra,
nka ne be ni desebagatɔw, ani mɔgɔ majigininw fana ye,
janko ka mɔgɔ majigininw lawuri,
ka desebagatɔw lawuri.
¹⁶ Ne tena to ka mɔgɔw jaraki wagati bee,
walama ka ne jusu gban o kɔrɔ tuma bee;
ni o te, ne yere ka danfen minw dan,
olugu bena dese ne na kɔrɔ, fɔ ka o nin bɔ o ra.

¹⁷ «Izirayeli ta wasabariyajugu le tun ka ne jusu gban;
o kosɔn ne ka o kere, ne jusu gbanin dogora o ra.
Nka o belen murutira ka taga o panasiraw fe.
¹⁸ Ne ka o ta kewalew ye cɔ, nka o bee n'a ta, ne bena o keneya;
ne bena bla o na, ka o jusu saaro ka na,
o ni o ta mɔgɔ jusukasininw bee.
¹⁹ Ne bena tandoridɔnkiriw don o da ra.
Hera ni hera, yɔrɔjanmɔgɔw, ani yɔrɔsurunmɔgɔw bee bena o sɔrɔ.
Ne bena o keneya.
Matigi Ala ko ten.»

²⁰ Nka mɔgɔjuguw be i ko kɔgɔji lamagatɔ;
a ji te se ka pamalɔ ka ye.
A jikuruw be namapama ni bɔgɔ le lawuri.
²¹ «Mɔgɔjuguw kɔni tena hera sɔrɔ fiyewu!»
Ne ta Ala ko ten.

Sun min ka di Ala ye

58 ¹ «Kule ni i baraka bee ye, i kana je;
i kan bɔ i ko burufiyekan,
ka ne ta mɔgɔw ta hakekow fɔ o ye,
ka Yakuba ta mɔgɔw ta jurumunw yira o ra.
² O be ne le batora lon o lon,
ko o b'a fe ka ne ta sariya siraw lon;
o be o yere ke i ko siya min be terenninya tagamana,

i ko siya min ma jina a ta Ala ta kolatigeninw kɔ.
 O b'a fɛ ne ye o ta kow latige ka kapa ni terenninya ye,
 ko ne Ala ye kɛ olugu kerɛ fɛ tuma bɛɛ.

³ «O b'a fɔ ne ma ko: «An ta sundon kun ye mun ye, k'a sɔrɔ ele tɛ an flɛra?
 An ta yeremajigi kun ye mun ye, k'a sɔrɔ ele t'a jatera?»
 Ayiwa, ni aw bɛ sun don lon min na, aw bɛ aw sago le kɛ,
 aw bɛ aw ta baaradenw bɛɛ tɔrɔ.

⁴ Aw bɛ sun don ka sɔsɔri ni kerɛ le kɛ,
 ka aw mɔgɔrɔgɔn bugɔ ni aw borokuru ye kɔnɔnɔjuguya kosɔn;
 aw bɛ sun min rɔgɔn donna bi,
 o tɛ se k'a to Ala ye aw ta daariri lamɛn.

⁵ Ne bɛ sun min fɛ, yala o le ye nin ye wa?
 Mɔgɔ ka kan k'a yerɛ majigi cogo min na, o le ye nin ye wa?
 Aw bɛ aw kun suuru i ko bin,
 ka bɔrɔfaniw don aw yerɛ ra ka la bugurigbɛ ra;
 yala aw bɛ o le wele ko sun wa?
 Aw ko bɛ se ka diya Matigi Ala ye nin lon na tan wa?

⁶ «Ne bɛ sun min fɛ, o le ye nin ye:
 «Aw ye aw ta juguya nɛgɛjɔrɔkɔw tige ka bɔ mɔgɔw ra,
 ka aw ta fanga doni jigi ka bɔ mɔgɔw kunna,
 ka mɔgɔ sɛgeninw labla,
 ka doni suguya bɛɛ bɔ mɔgɔw kunna.

⁷ Aw ye kɔngɔtɔw sɔn domuni na,
 siyɔrɔ tɛ janibagatɔ minw fɛ, aw ye olugu ladon aw ta so.
 Ni aw ka mɔgɔ dɔ ye fani tɛ min fɛ, aw ye fani don o tigi ra,
 aw kana aw kɔ don aw mɔgɔrɔgɔn na.»

⁸ «Ni o kɛra, ne ta nɛɛma yeelen bɛna jigi aw kan i ko sɔgɔmadatere,
 ne bɛna aw ta bana kenɛya joona;
 Matigi Ala bɛna bla aw na fɛ a ta terenninya kosɔn,
 a ta bonya bɛna kɛ aw kɔ fɛ ka aw mara.

⁹ Ni aw ka weleri kɛ, Matigi Ala bɛna aw jaabi,
 ni aw kulera a nɔ fɛ, a bɛna a fɔ ko: «Ne flɛ nin ye!»

«Nka aw ka kan ka aw ta jagboyafanga bɔ mɔgɔw kan,
 aw bɛ aw borokanden sin o ma ka kumajugu minw fɔ o ma, aw ye o dabla.

¹⁰ Ni aw bɛ aw yerɛ ta domuni dɔ di kɔngɔtɔw ma,
 ka janibagatɔw jusu wasa,
 o tuma hali dibi ra, Ala bɛna yeelen bɔ aw ye;
 aw ta dibi bɛna yelemɛ ka kɛ i ko wagati min tere be kun cɛ.

¹¹ Matigi Ala bɛna bla aw na fɛ wagati bɛɛ,
 ni aw bɛ jintanyɔrɔw ra kongokolon kɔnɔ, a bɛna aw jusu wasa;
 a bɛna baraka don aw kolow ra.
 Aw bɛna kɛ i ko ji be yiritu min kɔrɔ tuma bɛɛ,
 i ko bunun min ji tɛ mɔgɔ janfa.

¹² Aw ta mɔgɔw bɛna tomokɔrɔw lɔ kokura,
 aw bɛna kogo lɔ wagatijan tɛmeninw ta bonkɔrɔw jusiginanw kan.
 O bɛna aw tɔgɔ la ko: «Kogo cininw lɔbagaw,
 minw be dugu siradaw lalaga k'a kɛ mɔgɔw sigiyɔrɔw ye.» »

Nenekirilon min ka di Ala ye

¹³ «Ni aw ka aw senw kɔrɔsi Nenekirilon* na,
 janko aw kana aw yerɛ diyanyakow kɛ ne ta lon saninman na,
 ni aw ka Nenekirilon ko diya aw yerɛ ye,
 ka bonya la Matigi Ala ta lon saninman kan,
 ni aw ka bonya la a kan, ka aw yerɛ ta siraw to yi,
 ni aw ma aw yerɛ diyanyakow kɛ, walama ka kumalakolonw fɔ,

¹⁴o tuma Matigi Ala ko bēna diya aw ye ka tēme fen tō bēe kan;
ne bēna aw ta jamana layelen jamana tōw bēe san fē.
Ne bēna a to aw ye aw bēmaḗe Yakuba ta jamana diyabō;
sabu ne Matigi Ala yere da le kumana.»

Ala ta mōgōw ta kewalejuguya

59 ¹Ḑn-ḑn, Matigi Ala boro ma surun, k'a kē ko a tē se ka aw kisi;
a toro ma gberen, k'a kē ko a tē se ka aw lamēn.

²Nka aw yere ta terenbariya le ka dan sigi aw ni aw ta Ala ce.

Aw yere ta jurumunw le k'a ḡada dogo aw ma,
k'a to a tē sōn ka aw lamēn.

³Mōgōfaga kosōn jori ka aw borow maraga,
kojugu ka aw borokandenw maraga;
aw da bē faninya tige,
aw nēnkun bē kumajuguw fō.

⁴Mōgō si tē kiti tige terenninya kan,
mōgō si tē kiti tige can kan.

O bē o ta seereya ju sigi kumalakolonw le kan, ka janfa siri;
o bē juguya kōnō ta, ka kojugu woro.

⁵O bē satutu ta fanw le tōtō,
o bē talenjuruw le dan.

Ni mōgō min ka o fanw dō domu, o tigi bē sa;
ni mōgō ka a dō ci, sajugu dō le bē bō o kōnō.

⁶O bē talenjuru minw dan, o tē se ka kē fani ye,
o tē se ka kē ka o yere datugu;
o ta kēwalew bēe ye kewalejuguw le ye,
o borow bē baarajuguw le kē.

⁷O senw bē bori kojugu nō fē,
o ka teri ka mōgō jarakibari faga.
O bē kojugu le miiri o yere kōnō,
cēnri ni halakiri le bē o ta sira kan.

⁸Min ye hēra sira ye, o tē o lōn,
can si tē o ta kow ra;
o bē sira jengeninw le ta,
mōgō o mōgō bē o ta sira ta, o tigi tē hēra ye a ḡa ra.

Ala ta mōgōw nimisara o ta kewalejuguw ra

⁹Ayiwa, o le kosōn Ala tē an ta jo jate, ka an bōsi,
a tē an ta terenninya jate ka an kisi;
an tun bē yeelen makōnōna, nka o kēra dibi ye,
an tun bē yeelen makōnōna, nka o kēra dibiratagama ye.

¹⁰An bē mōmōri kē i ko fiyentō tagamatō kogo kere fē;
an bē mōmōri kē i ko ḡa tē mōgō minw fē.
An bē talontalon tereḡban fē, k'a sōrō tere ma ben;
an ka kēnē, nka an bē i ko suw.

¹¹An bē to ka kule i ko waraw;
an bē ḡuna, ka ḡuna i ko tuganiw.
An tun b'a miiri ko Ala bēna an bōsi, nka a ma an bōsi!
An tun b'a miiri ko a bēna an kisi, nka kisiri yōrō janyara an na.

¹²An ta hakew cayara le i ḡa kōrō,
an ta jurumunw bē an jarakira,
an ta hakew bē an kan;
anw yere ka an ta terenbariyakow lōn cō.

¹³An ka hakekow kē, ka an yōrō janya Matigi Ala ra,
ka an kō di an ta Ala ma,
ka tōḡrikumaw fō, ka muruti,
ka faninyakumaw miiri an yere kōnō ka o fō.

¹⁴O kosōn can k'a kō don an na,

terenninya yɔrɔ janyara an na;
 kankelentiya te loyɔrɔ sɔrɔ an ta jamalajenyɔrɔw ra,
 hɔrɔnya te donyɔrɔ sɔrɔ yi.
¹⁵ Kankelentiya banna;
 ni mɔgɔ min ka faran kojugu ra, o be ben o tigi kan.

Ala bena a ta mɔgɔw kunmabɔ

Matigi Ala k'a ye ko can te fɔra tuun minke,
 o ko ma ben a ma.

¹⁶ A k'a ye ko hali mɔgɔ kelen te yi,
 ko mɔgɔ si te ale soronara minke, o barara a ra.
 O ra, a yere boro baraka k'a deme,
 a ta terenninya kera a ta baraka sɔrɔyɔrɔ ye.

¹⁷ A k'a ta terenninya don a yere ra i ko negederege,
 a ka kisiri negefugula don a kun na;
 a k'a ta dimibɔderege don a yere ra i ko fani,
 k'a ta fariya ke a ta deregeba ye.

¹⁸ A bena be sara ka kɔna ni a ta kewalew ye:
 A bena a kerebagaw sara ni a ta fariya le ye,
 k'a juguw ta kewalew sara di o ma,
 ka hali kɔgɔji kɔfemɔgɔw be ta kewalew sara di o ma.

¹⁹ Ni o kera, k'a taga se fɔ terebenyanfan na, be bena siran Matigi Ala tɔgɔ na;
 ka taga se fɔ terebɔyanfan na, be bena siran a ta nɔrɔ na.
 A bena na i ko jiba woyotɔ,

Matigi Ala yere ta fɔrɔ be min jɔni.

²⁰ «Kunmabɔbaga dɔ bena na Siyɔn;

Yakuba ta mɔgɔ minw be o ta hakekow dabra, a bena olugu kunmabɔ;

Matigi Ala ko ten.

²¹ «Ne kɔni, ne bena o jenɔgɔnya* le don ni o ye, Matigi Ala ko ten: Ne ta nin min be i kan, ani ne be ne ta kuma minw don i da ra, o kumaw tena mabɔ i da ra, o tena mabɔ i ta denw fana da ra, o tena mabɔ i ta denw ta denw da ra; k'a damina sisan, ani wagati tɔ be. Matigi Ala ko ten.»

Zeruzalemu ta nɔrɔkura

60 ¹ «Zeruzalemu, wuri ka manamana, sabu i ta yeelen nana;
 Matigi Ala ta nɔrɔ bena manamana i kan.

² A fle, dibi ka dugukolo yɔrɔ be datugu,
 dibifinba ka mɔgɔw be datugu;
 nka Matigi Ala ta yeelen bena jigi ele kan,
 a ta nɔrɔ bena na i kunna.

³ Siya werew bena tagama ka na ele ta yeelen le ra,
 masaw bena tagama ka na ele ta dugugbeda yeelen le ra.

⁴ «I na kɔrɔta ka fleri ke fan be ra;
 o be be jɔgɔn lajenna, ka na i fe.
 I dencew be nana ka bɔ yɔrɔjan,
 o ka i denmusow la o kɔ ra, o be nana ni o ye.

⁵ Ni i nana o ye, i pada bena manamana,
 i bena nagari fɔ i jusukun be panpan;
 sabu kɔgɔji ta fenpumanw bena yelema ka na i fe,
 siya tɔw ta natorow bena na i fe.

⁶ «Nɔgɔme camanba bena na i ta jamana fa,
 Madiyan jamana ni Efa jamana ta jɔgɔmew.
 Saba jamana mɔgɔw be bena na;
 o bena na ni sanin ni wusunan ye;
 o bena Matigi Ala tando k'a ta bonya lakari.

⁷ Kedari ta beganw be bena taga lajen i kɔrɔ,
 Nebayɔti ta sagajigiw bena bla i ta baara kama.

O bena ke saraka jenitaw* ye ne ta sarakabɔnan kan, saraka minw ka di ne ye.
Ne bena ne ta bon nɔɔɔman dawula bonya.

⁸ «Jɔntigiw le be wurira san fe i ko sankaba,
i ko jenetugani minw be tagara o ta layɔɔw ra?

⁹ Can lo, kɔɔji kɔfemɔɔw be ne le makɔnɔna,
jirakurunbaw le bena kɔn ka na,
o bena i ta denw ta ka bɔ fɔ yɔɔjan ka na ni o ye;
o be na ni o ta warigbe ni o ta sanin ye,
ka na nɔɔ la Matigi Ala, i ta Ala tɔɔ kan,
Izirayeli ta Ala saninman, min ka i bonya.

¹⁰ «Siya were mɔɔw le bena i ta dugu kogow lo,
o ta masacew le bena baara ke aw ye;
ne ta jusugban kosɔn, ne tun ka i kere,
nka ne ta numanya kosɔn, ne bena hina i ra.

¹¹ I ta dugu dondaw dayelenin bena to tuma bee,
o tena datugu tere fe, o tena datugu su fe,
janko siya tɔw ta naforow ye ladon i fe,
o ta masacew fana ye tugutugu jɔɔn kɔ ka na i fe.

¹² «Siya o siya, walama masaya o masaya, min te baara ke i ye, o be halaki; o siyaw bee bena halaki ka ban pewu.

¹³ «Liban jamana ta bonya bena na i ta jamana ra,
sabu ne bena siperesisunw, ani ɔrimesunw, ani buyisun suguya bee falen yi,
janko ka nɔɔ la ne ta yɔɔ saninman kan,
ka bonya la ne ta sigiyɔɔ kan.

¹⁴ Minw tun ka i minako juguya,
olugu ta denw bena na o yere majigi i kɔɔ;
minw tun be i mafiyenyara,
olugu bena o kinbiri gban i kɔɔ.
O bena i wele ko Matigi Ala ta dugu,
Izirayeli ta Ala saninman ta dugu, Siyɔn.

¹⁵ «Mɔɔw tun banna i ra, o tun be i kɔninya,
mɔɔ si tun te na i fe tuun;
nka ne bena i ke ne kunkɔɔtasababu ye tuma bee,
ka i ke ne ta ninsɔndiya sababu ye wagati bee.

¹⁶ I bena siya tɔw ta nɔnɔ min,
ka o ta masacew sin min;
ni o kera, i bena a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, i kisibaga,
ani i kunmabɔbaga, Yakuba ta Ala fangatigi.

¹⁷ «Ne bena sanin di i ma siranege nɔ ra,
ka warigbe di i ma nege nɔ ra,
ka siranege di yiri nɔ ra
ka nege di kabakuru nɔ ra.

Hera le bena ke i kɔɔsibaga ye,
terenninya be ke i kuntigi ye.

¹⁸ Benkanniko tena men i ta dugukolo kan,
cenri, walama halakiriko tena men i ta jamana kɔnɔ.
I bena i ta dugu kogow tɔɔ la ko Kisiri,
k'a dondaw tɔɔ la ko Tandori.

¹⁹ «Tere le tena ke i ta yeelen ye tuun tere fe,
karo le fana tena yeelen bɔ i ye su fe,
nka Matigi Ala le bena ke i ta yeelen ye wagati bee,
i ta Ala le bena ke i ta nɔɔ ye.

²⁰ I ta tere tena ben ka ye tuun,
i ta karo fana tena don dibi ra ka ye tuun,
sabu Matigi Ala bena ke i ta yeelen ye wagati bee;
i ta sangakasi wagati bena ban.

²¹ «I ta magow bee bena ke mago terreninw le ye,
jamana bena ke o ta ye wagati bee;
sabu ne yere ta yiri turuninw lo,
ne boro le ka o dan, ka nwor la ne yere kan.

²² Min ka dogo i ta magow bee ra, ale ta denw bena ke mago waga kelen,
o bee ra fitini bena ke siya barakaman ye.
Ne Matigi Ala, ne yere le bena nin kow lateliya, k'a ke a wagati ra.»

Matigi Ala ta ciraden ta baara

61 ¹ Dunupatigi Ala Nin be ne kan;
sabu ale Matigi Ala ka ne panawoloma,
ka ne ci ka taga kibaro diman fo panibagatow ye,
ka mago jigi tigeninw jigi tugu,
ka mago minaninw kunmabori ko fo o ye,
ka kasodenw lablari ko fo o ye,
² ka Matigi Ala ta neema wagati,
ani an ta Ala ta dimibolon ko fo magow ye,
ka mago kasibagatow bee jusu saaro^w.
³ Siyon dugumago minw be kasira, ne bena olugu laje;
ne bena nwor la o kan, bugurigbe^x no ra;
ka ninsondiya turu ke o kun na, kasi no ra;
ka tandori derege don o ra, panasisi no ra.
Ni o kera, magow bena o wele ko terreninya ta yirisunw,
Matigi Ala ka yiri minw turu a ta bonya kama.
⁴ O bena tomokorow lo kokura;
o bena wagati temeninw ta bon benninw lawuri,
o bena dugu cininw lo kokura,
dugu minw tun kera yoro lakolonw ye kabini wagatijan.

⁵ Jamana were magow le bena wuri ka na aw ta beganw korosi;
siya were magow le bena ke aw ta senekabagaw ye, ka aw ta rezenforow sene.

⁶ Aw koni, aw bena wele ko Matigi Ala ta sarakalasebagaw;
o bena a fo aw ma ko an ta Ala ta baaradenw.
Aw bena siya tow ta naforo diyabo,
ka o ta bonya ta ka aw yere waso ni o ye.

⁷ Maroya min sera aw ma, aw bena bonya fla le soro o no ra;
dogoyari min sera aw ma, aw bena jagari le soro o no ra.
Aw bena aw ta jamana ta bonya jagon fla le soro;
aw ta ninsondiya tena ban ka ye.

⁸ «Sabu ne Matigi Ala, ne be can kanu,
nka ne be tori ni janfa koninya;
ne bena o ta kopumanw sara o ye, ne ta kankelentigiya koson,
ka jenagonya* wuribari don ni o ye.»

⁹ Siyaw bee bena o ta durujaw silon,
jamanaw bee bena o ta denw silon;
ni mago o mago ka o ye, o tigi bena a lon
ko Matigi Ala ta siya barakamanw lo.

Zeruzalemu ta barakalaridankiri

¹⁰ Ne bena ninsondiya kosebe Matigi Ala koson,

^w61.2 Matigi Yesu ka nin kumaw fo (Luka 4.18,19).

^x61.3 Bugurigbe: Magow tun be bugurigbe ke o kun na, ka o ke o ta jusukasi tagamasiyen ye.

ne jusu be pagari ne ta Ala koson;
 sabu a ka kisiri ta faniw don ne ra,
 ka terenninya ta deregeba don ne ra,
 i ko kɔɔɔɔɔɔ be jalamugu fugula siri a kun na cogo min na,
 i ko kɔɔɔɔmuso be a ta masirifew don a yere ra cogo min na.
¹¹ Siman be falen ka bo dugukolo ra cogo min na,
 nanfenw be falen nankɔ ra cogo min na,
 Dunupatigi Ala bena terenninya ni tandori falen ten le siyaw bee ja na.

Ala bena Zeruzalemu kisi

62 ¹ Siyon dugu kanuya koson, ne tena je;
 Zeruzalemu dugu koson, ne tena ne yere nasuma,
 fo Ala ye o ta terenninya yira kene kan i ko tere botɔ,
 ka o ta kisiri ko gbeya i ko tasumayeelen.
² Ni o kera, siyaw bee bena i ta terenninya lon,
 masaw bee bena i ta bonya ye.
 O bena tɔgɔkura la i ra,
 Matigi Ala yere da le bena o tɔgɔ fo.
³ I bena ke i ko masafugula nɔɔɔɔman Matigi Ala boro kɔɔɔ,
 ka ke i ko masacew ta jalamugu, i ta Ala borotegɔ kɔɔɔ.
⁴ Mɔgɔ tena a fo i ma tuun ko: «Jamana blandin,»
 mɔgɔ tena i ta jamana wele tuun ko: «Jamana lakolonba!»
 O bena i wele le ko: «Ala diyanya jamana,»
 ka i ta jamana wele ko «Furumuso,»
 sabu i ko bena diya Matigi Ala ye,
 a bena i ta jamana ta k'a ke a yere ta ye.
⁵ Kanbelen be sunguru furu cogo min na,
 i ta denw bena i ta jamana ta o cogo le ra;
 kɔɔɔmuso be kɔɔɔɔɔɔ ninsɔndiya cogo min na,
 i bena i ta Ala ninsɔndiya o cogo le ra.
⁶ Zeruzalemu, ne ka dugu kɔɔɔsibagaw bla i ta dugu kogow kunna;
 su fara tere kan, olugu man kan ka je.
 Aw minw be Matigi Ala tɔgɔ wele,
 aw kana aw yere nasuma,
⁷ aw kana a to ale fana ye nasuma,
 ni a ma Zeruzalemu lo kokura,
 k'a to mɔgɔw y'a bonya dunupa fan bee ra.
⁸ Matigi Ala k'a kininboro kɔɔɔta,
 a k'a boro barakaman kɔɔɔta ka kari,
 ko: «Ne tena i ta siman di i juguw ma tuun
 k'a ke o ta domuni ye;
 i segera ka rezen min sɔɔɔ,
 jamana were mɔgɔw tena o ji min tuun.
⁹ Nka minw be siman sene k'a tige,
 olugu yere le bena a domu, ka Matigi Ala tando;
 minw be rezen sene, k'a denw bo,
 olugu le bena a ji min ne ta yɔɔɔ saninman kɔɔɔ.»
¹⁰ Aw ye teme, aw ye teme dondaw fe!
 Aw ye sira laben ne ta mɔgɔw ye!
 Aw ye sira bo! Aw y'a bo!
 Aw ye kabakuruw bo sira ra!
 Aw ye tagamasiyen do kɔɔɔta siyaw ye!
¹¹ Matigi Ala be a kan lase fo dunupa dan na, ko:
 «Aw y'a fo Siyon dugumɔgɔw ye ko:
 «I kisibaga natɔ fle nin ye;
 a be nana ni a ta sara ye a boro,

a be nana ni a ta baara tɔnɔ^y ye a ja fe.» »

¹² O bena o mɔgɔw wele ko: «Mɔgɔ saninmanw,

Matigi Ala ta mɔgɔ janawolomaninw.»

Ele Zeruzalemu kɔni, o bena ele tɔgɔ la ko: «Dugu min ma ka di, dugu min lakolon ma to!»

Ala bena a ta mɔgɔw dimiba

63 ¹ Nin ye jɔntigi le bɔtɔ ye Edɔmu?
Jɔn le be bɔra Bɔsira ni derege wulenman ye a kan na?

Jɔntigi le ka nin fani dawulamanw don,
ka to ka tagama ka na ni a baraka bee ye?

«Ne Matigi Ala lo, ne min be kuma ka kaja ni terenninya ye,
se be ne min ye ka aw kisi!»

² «Mun le ka i ta faniw wulen,
ka i ta deregew ke i ko rezenforogibagaw ta?»

³ «Ne kelen le ka rezen forogi dinga kɔnɔ;
jamana si ta mɔgɔ tun te ni ne ye.
Ne dimininba le ka siyaw dɔndɔn,
ne jusu gbanninba le ka o cɔngɔ;
o jori seriserira ne ta faniw kan,
ka ne ta deregew maraga.

⁴ Sabu ne tun ka ne ta mɔgɔw ta dimibɔlon latige ne jusukun na;
ne be ne ta mɔgɔw kunmabɔ san min na, o le sera.

⁵ Ne ka fleri ke, nka ne ma demebaga ye;
ne kabakoyara ko mɔgɔ si ma sɔrɔ min be fara ne kan.

O ra, ne yere boro baraka ka ne deme,
ne ta jusugban farara ne kan.

⁶ Ne dimininba ka siyaw dɔndɔn;
ne jusu gbanninba ka o lamin fɔ ka o janamini,
ka o jori woyo dugu ma.»

Ala be kɔnuman ke a ta mɔgɔw ye

⁷ Ne b'a fe ka Matigi Ala ta numanyaba lakari,
k'a Matigi Ala ta bonya lakari;
Matigi Ala ka ko minw bee ke an ye,
ani Matigi Ala ka kodimanba minw ke Izirayeli ta mɔgɔw ye,
a ka o ke ka kaja ni a ta hina le ye,
ani a ta numanyaba.

⁸ A tun k'a fɔ ko: «Sigiya t'a ra, ne ta mɔgɔw lo,
ne ta denw lo, o tena ne janfa.»

O kosɔn a kera o kisibaga ye.

⁹ O ta degu wagatiw bee ra, degu tun be ale yere kan.

A ta meleke min b'a kɔrɔ ale ka o kisi;
ale yere ka o kunmabɔ a ta kanuya ni a ta mapuman kosɔn;
a ka o ta, ka lo ni o kunko ye wagatiw bee.

¹⁰ Olugu le tun murutira,
ka Ala Nin Saninman janasisi;
o kosɔn Ala yelemana ka ke o jugu ye,
ale yere ka o kere.

¹¹ O ra, o hakiri jigira wagati temeninw na,
wagati min Musa tun be ni a ta mɔgɔw ye.
O ko: «Ala min ka a ta mɔgɔw labɔ kɔgɔji kɔnɔ,
ka sagagbenbaga ni a ta sagaw labɔ, ale be min sa?»

Ala min tun k'a ta Nin Saninman lajigi o ce ra,
ale be min sa?

¹²Ala tun tora Musa kere fe
k'a deme ni a boro nɔɔɔman ye;
a ka kogɔji cetige o ja fe,
ka bonya la a tɔɔ kan, bonya min te ban.

¹³A ka o lateme jiba ce ma,
i ko so borito kongokolon kɔɔ, hali o ma talon.

¹⁴Matigi Ala Nin tagara ni o ye o pasumayɔɔ ra,
i ko beganw jigito kenegbe ra.»
I blara i ta mɔɔɔw ja o cogo le ra,
ka nɔɔɔba la i yere tɔɔ kan.

Ala ta mɔɔɔw ta Aladaari

¹⁵Matigi Ala, ka i to sankolo ra, i ja majigi ka an fle;
ka i to i ta yɔɔ saninman nɔɔɔman kɔɔ, an fle.
I ta kanuyagbelen, ani i ta baraka be min sa?
I ta makari ni i ta hina kɔni, olugu mabɔra anw na le pewu.

¹⁶O bee n'a ta, ele le ye an Fa ye;
Ibrahimama ma an lon,
Izirayeli hakiri te an na.
Ele Matigi Ala, ele le ye an Fa ye;
kabini fɔɔfɔɔ, an be ele le wele ko an Kunmabɔbaga.

¹⁷E, Matigi Ala, mun kosɔn i b'a to an ye mabɔ i ra ka taga an kun fe?
Mun kosɔn i be an jusukun gbeleya ka i nasiran bɔ an na?
Sabari, i ye seko ka na, i ta jonw kosɔn,
i ta jamana mɔɔɔw kosɔn.

¹⁸I ta mɔɔɔ saninmanw kɔni, jamana tora olugu boro wagati dɔɔnin dɔɔɔn;
o ko, an juguw nana i ta yɔɔ saninman dɔɔɔn.

¹⁹Kabini wagatijan an kera i ko ele te mɔɔɔ minw kuntigi ye tuun;
an be i n'a fo i tɔɔ te mɔɔɔ minw kan tuun.

E, ni i tun be sɔn ka sankolo faran ka jigi,
fo k'a to kuruw ye yereyere i ja kɔɔ!

64 ¹Tasuma be yirijalanw jeni cogo min na,
ani tasuma be ji wuri cogo min na,
i bena i tɔɔ yira i juguw ra o cogo le ra,
k'a to siyaw ye siran i ja fo ka yereyere.

²Wagati min i ka siranyakobaw ke ka bara an na,
i jigira minke, kuruw yereyerera i ja kɔɔ.

³Kabini fɔɔfɔɔ, nin ko ma fo mɔɔɔ si ye ban,
mɔɔɔ si toro m'a men ka ye;
mɔɔɔ si ja ma la Ala do kan ka ye,
min be kobaw ke a makɔɔbagaw ye, ni ele kelen te.

⁴Minw tun be terenninya sira tagama ni ninsɔndiya ye, i tun be olugu kunben,
ani minw tun be o hakiri to i ra ka i ta sira tagama.
I jusu bɔra an kɔɔ, sabu an ka jurumun ke;
nka ni an ka sirakɔɔ ta, o le bena an kisi.

⁵An bee kera i ko fen saninyabariw;
hali an ta kewale terenninw, o bee be i ko faninɔɔɔw.
An bee kera i ko flaburu faganinw,
an ta terenbariyakow bena an ce ka taga ni an ye i ko fɔɔɔ.

⁶Mɔɔɔ si te i tɔɔ welera tuun,
mɔɔɔ si te wuri ka jija ka tugu i ko;
sabu i ka i pada dogo an na,
i ka an baraka ban an ta terenbariyaw kosɔn.

Akōri dingakōnyōrō bēna kē misiw ta layōrō ye;
ne ta mōgō minw bē jija ka ne ta jēnōgōnya jini, olugu le bēna o yōrōw sōrō.

¹¹ «Nka aw minw banna Matigi Ala ra,
ka jina ne ta kuru saninman kō,
aw minw bē tabali laben ka sarakaw bō Gadi ta jo^z ye,
ka rezenji sarakaw* bō Meni ta jo ye,
¹² ayiwa, ne bēna aw labla kerēkemuru ye,
aw bēē bēna aw kinbiri gban, k'a to o ye aw kannatige;
sabu ne ka aw wele, nka aw ma ne jaabi,
ne kumana aw fē, nka aw ma ne lamēn.
Aw ka kojugu kē ne ja kōrō;
ko minw tē bēn ne ma, o le diyara aw ye.»

¹³ O kosōn Dunupatigi Ala ko:
«A fē, ne ta jōnw bēna domuni kē,
nka kōngō bēna aw sōrō.
A fē, ne ta jōnw bēna ji min,
nka minlōgō bēna aw sōrō.
A fē, ne ta jōnw bēna ninsōndiya,
nka aw bēna maroya.

¹⁴ A fē, ne ta jōnw jusu diyaninba bēna dōnkiri la,
nka aw jusu tōrōnin bēna kule,
aw jusu kasinin bēna to ka mapumankokanw fō.
¹⁵ Ne ta mōgōw bēna aw tōgō ta k'a kē mōgōdangakan le ye;
o bēna a fō ko: «Dunupatigi Ala ye i faga i n'a fō mōgōtisina!»
Nka ne ta jōnw kōni, tōgō wēre le bēna di olugu ma.
¹⁶ Ni mōgō min b'a fē ka dugawu kē mōgō dō ye jamana kōnō,
o tigi bēna o dugawu kē Ala kankelentigi tōgō le ra.
Ni mōgō min b'a fē ka kari jamana kōnō,
o tigi bēna kari Ala kankelentigi tōgō le ra;
sabu tōrō minw tēmēna, o bēna jina olugu kō,
o kow bēna tunu ka bō ne ja kōrō.»

Sankolokura ni dugukolokura

¹⁷ «A fē, ne bēna sankolokura dan,
ani dugukolokura;
mōgōw hakiri tēna to fēn tēmēninw na tuun,
o fēnw tēna kē mōgōw ta miiriya ra tuun.
¹⁸ Aw ka kan ka ninsōndiya, ani ka jagari tuma bēē le,
ne ta baara kosōn, ne bēna baara min kē;
sabu ne bēna Zeruzalemu lō kokura jagari kama,
k'a dugumōgōw sigi ninsōndiya kama.
¹⁹ Ne yere bēna jagari Zeruzalemu kosōn,
ka ninsōndiya ne ta mōgōw kosōn;
kasikan tēna mēn yi tuun,
kulekan tēna mēn yi tuun.
²⁰ Denjēnin tēna kē yi, min bē tere dama dama dōrōn kē, ka sa;
cēkōrōba tēna kē yi, ni min tē kōrō k'a si bēē dafa.
Ni mōgō min ka sa k'a si to san kēmē, o bēna a fō ko o tigi denmisenman le sara;
ni mōgō^a min sara k'a sōrō a si ma san kēmē sōrō, o tigi bē jate i ko mōgō danganin.

²¹ «O bēna bonw lō ka don o kōnō,
ka rezenforow sēnē ka o rezenmōw domu.
²² O tēna bon lō tuun janko mōgō wēre ye don a kōnō,
o tēna rezenforow sēnē tuun k'a to mōgō wēre ye o rezenmōw domu.
Ne ta mōgōw sandaw bēna kē i ko yirisun sandaw;

^z65.11 O tun b'a miiri ko Gadi ta jo bē mōgō kunnadiya, Meni ta jo bē mōgō ta dunupalatige sabati.

^a65.20 Mōgō: A sebera kitabu dōw ra ko: jurumunkebaga.

ne ta mɔɔɔ ɲanawolomaninw bɛna o ta baara tɔnɔ diyabɔ.

²³ O tɛna sɛgɛ gbansan tuun,
o tɛna o ta denw woro tuun k'a to balahukow ye ben o kan;
sabu o bɛna kɛ Matigi Ala ta dugawudenw le ye,
o ni o ta durujaw bɛɛ.

²⁴ «O tuma ra, sani o ye ne daari,
o y'a sɔrɔ ne ka o jaabi ka ban;
sani o ye ban kuma ra,
o y'a sɔrɔ ne ka o lamɛn ka ban.

²⁵ Wara ni sagadennin bɛna domuni kɛ ɲɔɔɔn fɛ,
jara ni misi bɛɛ bɛna bin le ɲimi;
sa kɔni, ale ta baro bɛna kɛ buguri le ye.
Kojugu si tɛna kɛ, cɛnri si tɛna kɛ ne ta kuru saninman yɔrɔ si kan;»
Matigi Ala ko ten.

Ala ta mɔɔɔw kɛra kanminabariw ye

66 ¹ Matigi Ala ko:
«Sankolo ye ne ta masasiginan ye,
dugukolo ye ne senblayɔrɔ ye;
aw bɛ se ka bon juman le lɔ ne ye tuun?
Ne ta laganfiyayɔrɔ bɛ se ka sɔrɔ yɔrɔ juman tuun^b?
² Ne yɛrɛ boro le ka o fɛnw bɛɛ kɛ,
ne le baraka ra, fɛnw bɛɛ danna;
Matigi Ala ko ten.
Nanibagatɔ jusu kasinin,
ne ta kuma ɲasiran bɛ min na,
ne bɛ o le jate.

³ «Aw ra, min bɛ misi kɛ saraka ye,
o tigi kelen le fana bɛ mɔɔɔ faga.
Min bɛ saga kɛ saraka ye,
o tigi kelen le fana bɛ wuru kun ci.
Min bɛ siman saraka* bɔ,
o tigi kelen le fana bɛ lɛ kɛ saraka ye.
Min bɛ wusunan saraka* bɔ,
o tigi kelen le fana bɛ jow sɔn.
Nin mɔɔɔw bɛɛ tugura o yɛrɛ ta sira le nɔ fɛ;
o ta kɛwale haramuninw le ka di o ye.
⁴ O kosɔn ne fana bɛna sɛgɛ caman la o kan;
o bɛ siran ko min ɲa cɔ, ne bɛna o le kɛ o ra.
Sabu ne ka o wele, nka mɔɔɔ si ma ne jaabi,
ne kumana, nka o ma ne lamɛn.
O ka kojugu kɛ ne ɲa kɔrɔ;
ko minw man di ne ye, o ka o le kɛ.»

Ala bɛna a ta mɔɔɔw dimibɔ

⁵ Aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn,
a ta kuma ɲasiran bɛ aw minw na.
Aw yɛrɛ balema minw bɛ aw kɔninya,
minw banna aw ra ne tɔɔɔ kosɔn,
olugu b'a fɔ aw ma ko: «Matigi Ala ye a ta nɔɔrɔ yira,
janko an ye aw ɲagaritɔ ye!»
Nka olugu yɛrɛ le bɛna maroya.
⁶ Wɔyɔkanba dɔ bɛ bɔra dugu kɔnɔ,
mankan dɔ bɛ bɔra Alabatoso kɔnɔ;
Matigi Ala kan lo,
a bɛ a juguw ta kojuguw sara le dira o ma.

^b66.1 Nin kumaw bɛ sɔrɔ Kɛwalew 7.49.

⁷ E, sani muso kɔnɔ ye a dimi,
a jigira!
Sani dimi ye damina,
a ka dence woro!
⁸ Jɔn le ka nin kuma jɔɔɔn mɛn ka ye?
Jɔn le derira ka nin ko jɔɔɔn ye?

Yala jamana kuturu bɛ se ka woro tere kelen kɔnɔ wa?
Siya kuturu bɛ se ka woro yɔɔɔnin kelen na wa?
Siyɔn dugu ta dimi kɔni daminana yɔɔɔ min na dɔɔɔn,
a k'a ta denw woro.

⁹ «Ne min bɛ den se a worowagati ma,
yala ne le bɛna a bari ko a kana woro wa?
Matigi Ala ko ten.
Ne min sababu ra den bɛ woro,
yala ne bɛna woro bari wa?
Aw ta Ala ko ten.»

¹⁰ Aw ye ninsɔndiya ni Zeruzalemu ye, ka jɔgari a kosɔn,
aw minw bɛɛ b'a kanu!

Aw ye ninsɔndiya ka jɔgari,
aw minw bɛɛ tun bɛ kasira Zeruzalemu kosɔn!

¹¹ Sabu a bɛna sin di aw ma fɔ ka aw wasa, a ta jususaarosin;
aw bɛna o min kosebɛ fɔ k'a diyabɔ, o sinji barakaman.

¹² Sabu Matigi Ala ko:

«Ne bɛna hera jigi o kan i ko baji,
ka siyaw ta naforow di o ma caman, i ko kɔ fanin ji ra.
Ni o kɛra, o bɛna aw ta, ka sin di aw ma,
ka aw sigi o sen kan ka aw mɔmɔ.

¹³ Den bamuso bɛ den jusu saaro cogo min na,
ne fana bɛna aw jusu saaro ten le;
ne bɛna aw jusu saaro Zeruzalemu dugu kɔnɔ.

¹⁴ Ni aw nana o ye tuma min na, aw jusu bɛna diya;
aw farikolo bɛna keneya i ko binkɛnɛ.
Matigi Ala bɛna a ta sebgaya yira a ta jɔnw na,
nka a bɛna a ta fariya le yira a juguw ra.»

¹⁵ Matigi Ala natɔ fle tasuma cɛ ma,
a ta sowotorow ka teri i ko folonkonto;
a bɛna a juguw sara ni a ta dimi farimanba ye,
ka o ta kojuguw hake bɔ o ra ni tasumamana ye.

¹⁶ Matigi Ala bɛ a ta kiti ben mɔɔɔw kan ni tasuma le ye,
a bɛ adamadenw bɛɛ ta kiti tige ni a ta kɛrɛkemuru le ye;
Matigi Ala bɛna mɔɔɔ minw faga, o bɛna caya dɛ!

¹⁷ O mɔɔɔ minw b'a fɔ ko o bɛ o yere saninya, ka o yere laben,
ka taga don yirituw kɔnɔ ka sɔnni kɛ.

O bɛ tugutugu jɔɔɔn kɔ, ka mɔɔɔ kelen to o cɛ ma.
O bɛ lesogo domu, ani fen haramuninw, ani jinanw;
o mɔɔɔw bɛɛ bɛna halaki.
Matigi Ala ko ten.

¹⁸ Matigi Ala ko: «Ne ka o ta kɛwalew, ani o ta miiriyaw lɔn. Ne bɛna siyaw bɛɛ lajen, ani kanw bɛɛ ta mɔɔɔw. O bɛɛ bɛna na, ka na ne ta nɔɔɔ ye. ¹⁹ Ne bɛna tagamasiyen dɔ yira o ra. O ta mɔɔɔ minw bɛna kisi ne ta kiti tɔɔɔ ma, ne bɛna olugu dɔw ci ka taga Tarisisi, ani Puli ni Ludi, yɔɔɔ min mɔɔɔw bɛ se kalanbon na kosebɛ; ne bɛna dɔw ci fana ka taga Tubali, ani Yavan, ani ka taga fɔ yɔɔɔjan, kɔɔɔji kɔfɛjamanaw ra, o mɔɔɔ minw ma ne ko mɛn ka ye, o fana ma deri ka ne ta nɔɔɔ ye. O bɛna taga ne ta bonya ko lakari o siyaw ye. ²⁰ O bɛna aw balemaw bɛɛ mina ka bɔ siyaw bɛɛ cɛ ra, ka na ni o ye Matigi Ala fɛ, i ko saraka. O bɛna dɔw sigi sow kan, ka dɔw ta ni sowotorow ye, ka dɔw ta jɔw kɔnɔ, ka dɔw layelen sofaliw, ani jɔɔɔmɛw kan, ka na ni o ye ne ta kuru saninman kan Zeruzalemu; a bɛna kɛ i n'a fɔ Izirayelimɔɔɔw tun bɛ deri ka na ni siman

sarakaw* ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ minan saninman kɔnɔ cogo min na. Matigi Ala ko ten. ²¹ Ne bɛna o mɔgɔ dɔw ta fana, ka olugu ke sarakalasebagaw ye, ani Levi* ta mɔgɔw. Matigi Ala ko ten.»

²² «Ayiwa, ne bɛna sankolokura ni dugukolokura min dan,
olugu bɛna to ne ɲa kɔrɔ cogo min na,
aw ta durujaw, ani aw tɔgɔ fana bɛna to ne ɲa kɔrɔ o cogo le ra.
Matigi Ala ko ten.

²³ «Karokura o karokura,
Nenekirilon* o Nenekirilon,
adamaden bɛɛ bɛna na a kinbiri gban ne ɲa kɔrɔ.
²⁴ Mɔgɔw bɔtɔ dugu kɔnɔ, o bɛna suw ye,
mɔgɔ minw tun murutira ne ma, olugu suw.
Tumu minw bɛna o suw domu, o tumuw tena faga ka ye;
tasuma min bɛna o jeni, o tasuma tena faga ka ye.
Mɔgɔw bɛɛ bɛna ɲigi o ra.»